

2020-04-03

Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Toruńskiego na lata 2015-2020

za lata 2017-2018

EKOMILA Kamila Czaczyk-Medeksa
WWW.EKOMILA.COM.PL

Spis treści

1.	Wprowadzenie	5
1.1.	Podstawa prawna opracowania	5
1.2.	Cel sporządzenia raportu.....	5
1.3.	Zakres raportu	5
1.4.	Metodologia i źródła gromadzenia danych	6
2.	Charakterystyka powiatu toruńskiego	7
3.	Cele i zadania programowe	10
5.	Stan środowiska w latach 2017-2018.....	11
6.	Realizacja celów i zadań programowych w działaniach inwestycyjnych.....	40
7.	Realizacja celów i zadań programowych w działaniach pozainwestycyjnych.....	57
8.	Wskaźniki monitorowania wraz z oceną trendów	70
9.	Podsumowanie końcowe	77

Wykaz skrótów występujących w opracowaniu:

ARiMR – Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	NIK – Najwyższa Izba Kontroli
BDL – Bank Danych Lokalnych	NGO – Organizacje pozarządowe
BEiŚ – Strategia „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko”	NO_x – tlenki azotu
CO₂ – dwutlenek węgla, ditlenek węgla	n.p.m. – nad powierzchnią morza
CO – tlenek węgla (potocznie zwany czadem)	OSChR – Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza
D-P-S-I-R – model „siły sprawcze – presja – stan – wpływ – reakcja”	OZE – Odnawialne Źródła Energii
ESCO – Energy Service Company to formuła realizacji działań służących oszczędności energii współpracy z firmą, specjalizującą się w usługach energetycznych.	O₃ – ozon, tritlen
FDS – Fundusz Dróg Samorządowych	PBPP – Pomorskie Biuro Planowania przestrzennego
FGC – Fluorowane gazy cieplarniane, F-gazy	PEP2040 – Polityka Energetyczna Państwa do 2040r.
FOGR – Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych	PGN – Program Gospodarki Niskoemisyjnej
GDDKiA – Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad	PGW WP – Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie
GIOŚ – Główny Inspektorat Ochrony Środowiska	PIG – PIB – Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy
GHz – gigaherc	PK – Park krajobrazowy
GUS – Główny Urząd Statystyczny	PM – pole elektromagnetyczne
GZWP – Główne zbiorniki wód podziemnych w Polsce	PM10 – mieszanina zawieszonych w powietrzu cząsteczek o średnicy nie większej niż 10µm
Hz - Herc	PM2,5 – mieszanina zawieszona w powietrzu cząsteczek o średnicy nie większej niż 2,5 µm (aerozole atmosferyczne)
IUNG – PIB – Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowy Instytut Badawczy	POLIŚ – Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020
JCW – Jednolite części wód	POP – Program Ochrony Powietrza
JCWP – Jednolite części wód powierzchniowych	POŚ – Program Ochrony Środowiska
JCWpd – Jednolite części wód podziemnych	PROW 2014 – 2020 – Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020
JST – Jednostka/i samorządu terytorialnego	PSP – Państwowa Straż Pożarna
kV – kilowolt	ust. POŚ – ustawy Prawo Ochrony Środowiska
LP – Lasy Państwowe	PUWA – Program Usuwania WYROBÓW Azbestowych
LDWN – wskaźnik długookresowy wyrażony średnim poziomem dźwięku A w decybelach (dB), wyznaczony w ciągu wszystkich dób w roku, z uwzględnieniem pory dnia, pory wieczoru oraz pory nocy.	PZDR – Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego
LN – Wskaźnik długookresowy wyrażony średnim poziomem dźwięku A w decybelach (dB), wyznaczony w ciągu wszystkich pór nocy w roku.	RDOŚ – Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
MEW – Mała Elektrownia Wodna	REGON – Rejestr Gospodarki Narodowej
MR – Ministerstwo Rozwoju	RIPOK – Regionalna Instalacja Przetwarzania Odpadów Komunalnych
MŚ – Ministerstwo Środowiska	RLM – Równoważna Liczba Mieszkańców
MTW – Mała Turbina Wiatrowa	RPO / RPOWK – Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego
NFOŚiGW – Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	SCW – status jednolitych części wód, oznacza: sztuczne części wód
	SIEG – Strategia Innowacyjności i Efektywności Gospodarki
	SO₂ – dwutlenek siarki
	SRT – Strategia Rozwoju Transportu 2020

SWOT – heurystyczna technika służąca do porządkowania i analizy informacji

SZCW – status jednolitych części wód, oznacza: silnie zmienione części wód

SZRWRiR – Strategia Zrównoważonego Rozwoju Wsi, Rolnictwa i Rybactwa

SZWO – Substancje Zubażające Warstwę Ozonową

UE – Unia Europejska

UE 15 – kraje europejskiej tworzące Unię Europejską przed akcesją nowych członków w 2004r.

UMWP – Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego

WE – Wspólnota Europejska

WFOŚiGW – Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

WIOŚ – Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska

WPGO – Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami dla województwa pomorskiego 2022

V – wolt

ZIT – Zintegrowane Inwestycje Terytorialne

1. Wprowadzenie

1.1. Podstawa prawna opracowania

W związku z postanowieniami art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 21 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2019r. poz. 1396 z późn. zm.) Zarząd Powiatu Toruńskiego opracował Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Toruńskiego na lata 2015-2020.

Program opracowano na podstawie 9 obowiązujących strategii, w szczególności: Strategii Bezpieczeństwa Energetycznego i Środowiska, Strategii zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa, Strategii Innowacyjności i Efektywności Gospodarki. Program uchwalony w 2016r. był opracowany zgodnie z „Wytycznymi do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska” wydanych przez Ministerstwo Środowiska 2 września 2015r.

W myśl art. 18 ust. 2 ustawy Prawo ochrony środowiska zarząd powiatu jest obowiązany do sporządzania co 2 lata raportu z realizacji celów zawartych w dokumencie. Raport ten przedstawiany jest organom wykonawczym, czyli radzie powiatu, a po uchwaleniu przekazywany zarządowi województwa.

1.2. Cel sporządzenia raportu

Raport jest sporządzany w celu określenia, czy działania inwestycyjne i pozainwestycyjne są prowadzone zgodnie z założeniami przyjętymi w dokumentach programowych. Raport jest narzędziem monitorującym czy podjęte działania prowadzone są we właściwym kierunku. W celu możliwości mierzalnego określenia realizacji założeń programu autorzy dokumentu zaproponowali wskaźniki jego monitorowania. Analiza części opisowej raportu oraz wspomnianych wskaźników pozwoli na wyciągnięcie wniosków czy program jest realizowany.

1.3. Zakres raportu

W raporcie przytoczono cele przyjęte w Programie ochrony środowiska dla powiatu toruńskiego. Zawarto działania inwestycyjne i pozainwestycyjne prowadzone przez władze powiatu, gmin znajdujących się w granicach powiatu, nadleśnictw oraz innych instytucji odpowiedzialnych za realizację założeń programowych. W dokumencie zawarto informacje o stanie środowiska i presjach antropologicznych na podstawie badań monitoringu środowiska prowadzonych przez Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska. Ponadto przedstawiono stan wskaźników monitorowania za lata 2017-2018 i dokonano ich porównania z poprzednim okresem raportowania. Ostatnią część raportu stanowi podsumowanie oraz wnioski wskazujące czy cele programu są realizowane.

1.4. Metodologia i źródła gromadzenia danych

W celu zgromadzenia danych wysłano pisma z prośbą o przekazanie informacji o działaniach podjętych w celu realizacji celów zawartych w Programie Ochrony Środowiska. Prośby zostały skierowane do następujących instytucji:

1. Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego, Departament Środowiska, ul. Targowa 13/15, 87-100 Toruń;
2. Starostwo Powiatowe w Toruniu, ul. Towarowa 4-6, 87-100 Toruń;
3. Urząd Miasta Chełmża, ul. Hallera 2, 87-140 Chełmża;
4. Urząd Gminy Chełmża, ul. Wodna 2, 87-140 Chełmża;
5. Urząd Gminy Czernikowo, ul. Słowackiego 12, 87-640 Czernikowo;
6. Urząd Gminy Lubicz, ul. Toruńska 21, 87-162 Lubicz Dolny;
7. Urząd Gminy w Łubiance, ul. Aleja Jana Pawła II 8, 87- 152 Łubianka;
8. Urząd Gminy Łysomice, ul. Warszawska 8, 87-148 Łysomice
9. Urząd Gminy Obrowo, ul. Aleja Lipowa 27, 87-126 Obrowo;
10. Urząd Gminy w Wielkiej Nieszawce, ul. Toruńska 12, 87-165 Cierpice;
11. Urząd Gminy w Złejwsi Wielkiej, ul. Handlowa 7, 87-134 Zławieś Wielka;
12. Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad, Oddział w Bydgoszczy, ul. Fordońska 6, 85-085 Bydgoszcz;
13. Powiatowy Zarząd Dróg, ul. Polna 113, 87-100 Toruń;
14. Zarząd Dróg Wojewódzkich w Bydgoszczy, ul. Dworcowa 80, 85-010 Bydgoszcz;
15. Nadleśnictwo Toruń;
16. Nadleśnictwo Cierpiszewo;
17. Nadleśnictwo Gniewkowo;
18. Nadleśnictwo Golub-Dobrzyń;
19. Nadleśnictwo Dobrzejowice;
20. Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Minikowie, 89-122 Minikowo;
21. ENERGA-OPERATOR SA, Oddział w Toruniu, ul. gen. Bema 128, 87-100 Toruń;
22. Gminny Zakład Komunalny, ul. Leśna 1, 87-640 Czernikowo;
23. Zarząd Dróg, Gospodarki Mieszkaniowej i Komunalnej w Lubiczu, ul. Toruńska 36A, 87-162 Lubicz;
24. Lubickie Wodociągi Sp. z o. o., ul. Toruńska 56, 87-162 Lubicz;
25. Zakład Usług Komunalnych WODKAN Sp. z o.o., Nowa Chełmża 3, 87-140 Chełmża;
26. Zakład Usług Komunalnych Łysomice Spółka z o.o., Gostkowo, 87-148 Łysomice;
27. Zakład Usług Komunalnych Zławieś Wielka Sp. z o. o., Rzęczkowo 48a, 87-134 Zławieś Wielka;
28. Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Chełmży, ul. 3-go Maja 12a, 87-140 Chełmża;
29. Zakład Gospodarki Mieszkaniowej sp. z o.o. w Chełmży, ul. Sikorskiego 27, 87 - 140 Chełmża;
30. Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gdańsku, ul. Rogaczewskiego 9/19, 80-804 Gdańsk;

31. Zarząd Zlewni w Toruniu, ul. Ks. Jerzego Popiełuszki 3, 87-100 Toruń;
32. Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska, Delegatura w Toruniu, ul. Moniuszki 15-21, 87-100 Toruń;
33. Wojewódzki Inspektor Transportu Drogowego w Bydgoszczy, ul. Hetmańska 28, 85-039 Bydgoszcz;
34. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Toruniu, ul. Szosa Bydgoska 1, 87-100 Toruń;
35. Dyrektorzy szkół zlokalizowanych na terenie Powiatu Toruńskiego.

Dodatkowo do sporządzenia raportu korzystano z innych ogólnodostępnych źródeł danych w postaci:

1. Dane GUS – Bank Danych Lokalnych;
2. Raport o stanie akustycznym środowiska województwa kujawsko-pomorskiego, WIOŚ Bydgoszcz, czerwiec 2018r.;
3. Informacja o stanie środowiska województwa kujawsko-pomorskiego w 2017r., WIOŚ, Bydgoszcz 2018r.;
4. Informacja o stanie środowiska województwa kujawsko-pomorskiego w 2018r., WIOŚ, Bydgoszcz 2019r.;
5. Roczna Ocena Jakości Powietrza Atmosferycznego w Woj. Kujawsko-Pomorskim za rok 2017, Bydgoszcz – Toruń – Włocławek 2018r., GIOŚ;
6. Roczna Ocena Jakości Powietrza Atmosferycznego w Woj. Kujawsko-Pomorskim za rok 2018, Bydgoszcz – Toruń – Włocławek 2018r., GIOŚ;
7. Dana opublikowana na stronach:
<http://www.straz.torun.pl/monitoring-pozarowy>
<http://srodowisko.wios.bydgoszcz.pl/>
<http://powietrze.gios.gov.pl/pjp>

2. Charakterystyka budżetu powiatu toruńskiego

Ustawa o samorządzie powiatowym wskazuje, iż do jego zadań własnych należą 23 sfery, w tym działy wpływające na środowisko tj.: transport zbiorowy i drogi publiczne, gospodarka wodna, ochrona środowiska i przyrody, rolnictwo, leśnictwo i rybactwo śródlądowe, ochrony przeciwpowodziowej, w tym wyposażenia i utrzymania powiatowego magazynu przeciwpowodziowego, przeciwpożarowej i zapobiegania innym nadzwyczajnym zagrożeniom życia i zdrowia ludzi oraz środowiska. W celu realizacji zadań co roku władze powiatu ponoszą szereg wydatków na ich realizację. Budżet finansowy powiatu podzielony jest na działy, a te które wpływają na środowisko to: Dział 010 - Rolnictwo i łowiectwo, Dział 020 – Leśnictwo, Dział 600 - Transport i łączność, Dział 630 – Turystyka, Dział 700 - Gospodarka mieszkaniowa, Dział 754 - Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa i Dział 900 - Gospodarka komunalna i ochrona środowiska. W tabelach poniżej wyszczególniono poziom dochodów i wydatków powiatu w latach 2017 i 2018 oraz wartość wydatków ponoszonych na

realizację zadań powiatu w poszczególnych działach. Wskazano również udział tych wydatków względem całego budżetu powiatu. Największe wydatki ponoszone są na transport i łączność, które w 2017 roku wyniosły blisko 16 mln zł co stanowiło niespełna jedną piątą wszystkich wydatków powiatu. Poziom ten był jeszcze wyższy w kolejny roku sprawozdawczym, czyli w 2018, w którym wydatki wyniosły niespełna 21 mln zł i przekroczyły jedną piątą całego budżetu powiatu.

Tabela 1 Dochody powiatu toruńskiego ogółem, w tym otrzymane dotacje w latach 2017-2018

Wyszczególnienie	Rok 2017	Rok 2018
Dochody ogółem	88.622.893,46	98.382.417,06
Otrzymane dotacje	18.200.029,83	22.481.782,63
Finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych	1.948.309,59	6.275.844,67

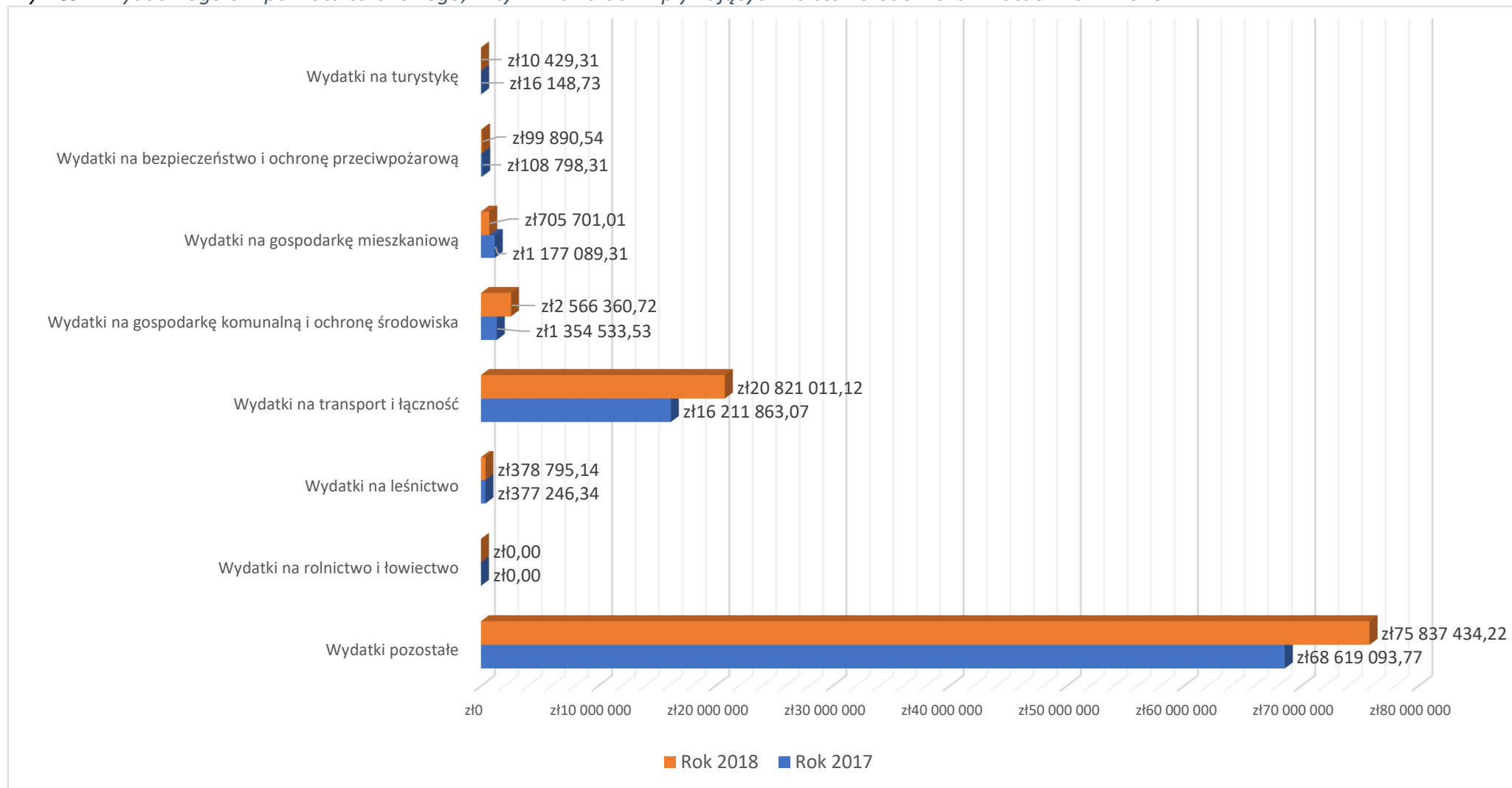
Źródło: GUS BDL

Tabela 2 Wydatki ogółem powiatu toruńskiego, w tym w działach wpływających na stan środowiska w latach 2017-2018

Wyszczególnienie	Rok 2017		Rok 2018	
Wydatki ogółem	87.864.773,06 zł	100,00%	100.419.622,06 zł	100,00%
Wydatki na rolnictwo i łowiectwo	0,00 zł	0,00%	0,00 zł	0,00%
Wydatki na leśnictwo	377.246,34 zł	0,43%	378.795,14 zł	0,38%
Wydatki na transport i łączność	16.211.863,07 zł	18,45%	20.821.011,12 zł	20,73%
Wydatki na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska	1.354.533,53 zł	1,54%	2.566.360,72 zł	2,56%
Wydatki na gospodarkę mieszkaniową	1.177.089,31 zł	1,34%	705.701,01 zł	0,70%
Wydatki na bezpieczeństwo i ochronę przeciwpożarową	108.798,31 zł	0,12%	99.890,54 zł	0,10%
Wydatki na turystykę	16.148,73 zł	0,02%	10.429,31 zł	0,01%

Źródło: GUS BDL

Wykres 1 Wydatki ogółem powiatu toruńskiego, w tym w działach wpływających na stan środowiska w latach 2017-2018

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS BDL

3. Cele i zadania programowe

Autorzy Programu ochrony środowiska dla Powiatu Toruńskiego na lata 2015-2020 nie ustanowili jednego strategicznego celu, ale szereg celów dla poszczególnych obszarów interwencji oddzielnie, co obrazuje poniższa tabela.

Tabela 3 Cele i zadania ustalone dla poszczególnych obszarów interwencji w Programie ochrony środowiska dla Powiatu Toruńskiego na lata 2015-2020

Obszar interwencji	Cel	Zadania
1. Ochrona klimatu i jakości powietrza	utrzymanie standardów jakości powietrza na dobrym poziomie poprzez stałą redukcję emisji pyłów, gazów i odorów	wspieranie termomodernizacji budynków
		podejmowanie działań mających na celu ograniczenie tzw. „niskiej emisji”
		kontrola w zakresie dotrzymywania zapisów decyzji administracyjnych
		podejmowanie działań administracyjnych i organizacyjnych mających na celu rozwój energii odnawialnej
		realizacja założeń dokumentów programu ochrony powietrza
		stała modernizacja układu komunikacyjnego i utrzymanie czystości na drogach
2. Zagrożenia hałasem	zminimalizowanie uciążliwego hałasu i utrzymanie jak najlepszej jakości stanu akustycznego środowiska	modernizacja ciągów komunikacyjnych
		podejmowanie działań organizacyjnych związanych z utrzymaniem ruchu
		rozwój ścieżek rowerowych i promocja transportu publicznego
		kontrola w zakresie dopuszczalnych norm emisji hałasu
		działania administracyjne i organizacyjne mające na celu utrzymanie standardów jakości środowiska w zakresie emisji hałasu i lokowania działalności gospodarczej we właściwych strefach
		realizacja założeń programu ochrony środowiska przed hałasem
3. Pola elektromagnetyczne	ochrona mieszkańców przed polami elektromagnetycznymi	monitoring emisji pól elektromagnetycznych działania administracyjne i organizacyjne mające na celu ochronę mieszkańców przed wpływem pól elektromagnetycznych
4. Gospodarowanie wodami	zwiększenie bezpieczeństwa powodziowego	ograniczenie zasięgu oraz skutków powodzi
5. Gospodarka wodno-ściekowa	ochrona zasobów wód powierzchniowych i podziemnych	kontynuacja działań administracyjnych i organizacyjnych w zakresie udzielania pozwoleń na korzystanie z wód
		kontrola odprowadzania ścieków i gospodarowania wodą
		kontynuacja działań administracyjnych i organizacyjnych w zakresie prawidłowo prowadzonej gospodarki wodno-ściekowej przez nowe i obecnie funkcjonujące podmioty gospodarcze
6. Zasoby geologiczne	racjonalne gospodarowanie zasobami geologicznymi	działania administracyjne i organizacyjne mające na celu właściwe gospodarowanie przestrzenią
		rekultywacja obszarów zdegradowanych przez eksploatację surowców
7. Gleby	ochrona gleb	podejmowanie działań przeciwdziałających degradacji gleb
		rekultywacja obszarów zdegradowanych przez składowanie odpadów komunalnych

Obszar interwencji	Cel	Zadania
8. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	skuteczny rozwój systemu gospodarki odpadami	podejmowanie działań związanych z unieszkodliwianiem wyrobów zawierających azbest
		kontynuacja działań administracyjnych i kontroli w zakresie prawidłowego gospodarowania odpadami
9. Zasoby przyrodnicze	ochrona zasobów przyrodniczych	pielęgnacja oraz rozbudowa terenów czynnych biologicznie na terenie Powiatu
		gospodarowanie zasobami leśnymi
10. Zagrożenia poważnymi awariami	przeciwdziałanie występowaniu poważnych awarii	kontrole zakładów mogących mieć negatywny wpływ na stan środowiska i bezpieczeństwa mieszkańców
		dofinansowanie Straży Pożarnej oraz współdziałanie w zakresie minimalizacji skutków awarii i wypadków komunikacyjnych
		współdziałanie w zakresie doskonalenia systemu zarządzania kryzysowego i edukacji mieszkańców

Źródło: Opracowanie własne na podstawie POŚ dla Powiatu Toruńskiego.

4. Stan środowiska w latach 2017-2018

4.1. Ochrona klimatu i jakość powietrza

Jakość powietrza wpływa na zdrowie i życie ludzi oraz roślin. Jest ona oceniana na podstawie zawartości substancji tj.: benzen, dwutlenek azotu, tlenki azotu, dwutlenek siarki, ołów, pył zawieszony PM10 i PM2,5, tlenek węgla oraz ozon. Normy klasyfikujące jakość powietrza określają także ilość dni w ciągu roku, w których może dojść do ich przekroczeń. Jakość powietrza przekłada się również na zmiany klimatu, stąd działania na rzecz czystego powietrza bardzo mocno zintensyfikowały się w ostatnich latach. Gminy powiatu toruńskiego świadomie działają na rzecz poprawy jakości powietrza. Wszystkie gminy, które przekazały dane posiadają uchwalone dokumenty planistyczne, mające na celu ograniczenie emisji CO₂ oraz innych substancji do powietrza. Gminy podjęły działania związane z przyjęciem Planów Gospodarki Niskoemisyjnej. Wśród działań inwestycyjnych najczęściej podejmowane są te w termomodernizację budynków użyteczności publicznej oraz działania zwiększające efektywność energetyczną. Jednakże ilość budynków użyteczności publicznej jest ograniczona i bardzo istotny wpływ na jakość powietrza ma również energochłonność budynków prywatnych. Stąd liczne dofinansowania organizowane przez gminy na wymianę źródeł ciepła i korzystanie z programu „EKOpiec”. W raportowanym okresie na różne dotacje mogli liczyć mieszkańcy gminy: Łubianka (w latach 2017 i 2018 łącznie dofinansowano 20 wymian źródeł ciepła), Łysomice (10 dofinansowań), Obrowo (291 dofinansowań), Wielka Nieszawka (10 dofinansowań) oraz Zławieś Wielka (15 dofinansowań). Gminy w latach 2017-2018 realizowały również programy dofinansowań do odnawialnych źródeł energii (montaż paneli fotowoltaicznych oraz kolektorów słonecznych), i tak: Miasto Chełmża uruchomiło na ten cel środki w kwocie blisko 1,5 mln zł, Gmina Lubicz 99 tys., Gmina Łubianka prawie 300 tys. oraz Gmina Zławieś Wielka ponad 1 mln zł.

Tabela 4 Dokumenty planistyczne w zakresie źródeł energii oraz plany zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe przyjęte przez gminy powiatu toruńskiego

Wyszczególnienie gmin	Plan Gospodarki Niskoemisyjnej (PGN)	Plan Ograniczania Niskiej Emisji (PONE)	Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe
Gmina Chełmża	TAK z 2015r.	NIE	TAK z 2012r. Aktualizacja 2015r.
Miasto Chełmża	TAK z 2017r. Aktualizacja 2018r.	NIE	NIE
Gmina Czernikowo	TAK z 2016r.	NIE	NIE
Gmina Lubicz	TAK z 2018r.	NIE	TAK z 2001r.
Gmina Łubianka	TAK z 2014r.	NIE	TAK z 2018r.
Gmina Łysomice	TAK z 2015r. Aktualizacja 2017r.	NIE	TAK z 2019r.
Gmina Obrowo	TAK z 2016r.	NIE	TAK z 2009r. Aktualizacja 2015r.
Gmina Wielka Nieszawka	TAK z 2016r.	NIE	NIE
Gmina Zławieś Wielka	TAK z 2015r.	NIE	NIE

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiet od interesariuszy

Ważnym instrumentem do walki z niską emisją jest edukacja i zachęcanie, aby mieszkańcy podjęli działania inwestycyjne w docieplenia, wymianę stolarki okiennej i drzwiowej, wymianę źródeł światła, ale także aby ich codzienne zachowania wpływały na ograniczanie emisji bezpośrednio na terenie powiatu oraz w globalnym ujęciu poprzez ograniczanie emisji ekwiwalentnego CO₂. Ekwiwalentne CO₂ jest związane np. z wytwarzaniem energii elektrycznej w blokach energetycznych opalanych węglem. Elektrownie wytwarzają prąd poprzez bloki energetyczne, które stanowią zespół urządzeń wytwarzających z energii cieplnej energię elektryczną. Energia cieplna zaś powstaje w wyniku spalania paliw w kotłach parowych. Co prawda na terenie powiatu toruńskiego nie ma elektrowni, jednak jest ona przesyłana na dalekie odległości z miejsc jej wytworzenia. Wtedy zużycie energii elektrycznej przez mieszkańców i przedsiębiorców z terenu powiatu powoduje powstanie emisji w innym miejscu, a ich korzystanie ze środowiska obliczane jest na podstawie wskaźnika czyli ekwiwalentnego CO₂. Inną ważną kwestią związaną z emisją gazów i pyłów do atmosfery na którą ma wpływ ludność z terenu powiatu jest tzw. ślad węglowy wskazywany dla każdego produktu konsumowanego oraz związany z tym cykl życia produktu. Dlatego zachowania konsumentów winny być przemyślane i odpowiedzialne. Każdy mieszkaniec i przedsiębiorca dobrze aby przeanalizował z czego produkt jest wykonany i jaki poziom emisji wiąże się z jego

wyprodukowaniem, jaką drogę produkt musiał przebyć by można go było kupić, jak długo będzie używany i czy będzie można go poddać recyklingowi lub innym działaniom odzysku. Jak widać walka z emisją winna być analizowana bardzo szeroko, aby móc dokonać szybkich i faktycznych zmian w działaniu na rzecz poprawy powietrza i zatrzymanie zmian klimatu.

Na szczeblu powiatowym i gminnym, narzędziami do poprawy jakości powietrza jest motywacja i wsparcie indywidualnych gospodarstw domowych do: podłączania nieruchomości do sieci ciepłowniczej i gazu ziemnego, zmiana źródeł ciepła na mniej emisyjne oraz wykorzystanie odnawialnych źródeł energii. Jak zostało wskazane we wcześniejszych akapitach, władze gmin przy współpracy np. z WFOŚiGW uruchamiają dofinansowania na wymianę źródeł ciepła i montaż OZE. Na terenie powiatu wzrasta długość sieci gazowej i ilość czynnych przyłączy gazowych do budynków mieszkalnych i niemieskalnych, która w porównaniu do roku bazowego – 2014 wzrosła o prawie 1300. W 2014 roku przyłączy było 2.270 szt., natomiast w roku 2017 było ich już 3.017 szt., a w roku 2018 zewidencjonowano 3.537 szt.

Dobrze widziane byłoby również ukierunkowanie działań edukacyjnych już nie tylko na walkę z niską emisją w miejscu przebywania danej społeczności, ale właśnie szerzej poprzez zwrócenie uwagi, że codzienne wybory i zachowania (zakupy, sposób użytkowania, a potem co staje się odpadem itd.), które wiążą się z emisją w innym miejscu, często też w innym kraju, na innym kontynencie.

Dane z zakresu monitoringu jakości powietrza pochodzą z systemu stacji pomiarowych rozmieszczonych po strefie kujawsko-pomorskiej. Strefa ta obejmuje wszelkie obszary województwa poza aglomeracjami, z których każda stanowi odrębną strefę. Obszar powiatu toruńskiego znajduje się poza aglomeracją, więc należy do strefy kujawsko-pomorskiej, na terenie której w 2017 r. rozmieszczono 8, a w 2018 roku 9 stanowisk pomiarowych automatycznych i manualnych. Na terenie powiatu toruńskiego zlokalizowana jest stacja w miejscowości Koniczynka, w gminie Łysomice.

Tabela 5 Normowane stężenia zanieczyszczeń powietrza w 2017 i 2018 r. ze stanowiska pomiarowego w m. Koniczynka [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]

Rodzaj zanieczyszczenia powietrza	Wartość dopuszczalna / docelowa	Wyniki badań z 2017r.	Wyniki badań z 2018r.
SO ₂ max 1h	350	87	43
SO ₂ max 24h	125	29	12
NO ₂ max 1h	200	62	61
NO ₂ średnia roczna	40	8,9	8,4
O ₃ max 8h	120	122	146
O ₃ liczba dni ze stężeniem 8h>120 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ [dni]	25	1	19
pył PM10 max 24h	50	167	91
pył PM10 percentyl S90,4	50	47,7	56

Rodzaj zanieczyszczenia powietrza	Wartość dopuszczalna / docelowa	Wyniki badań z 2017r.	Wyniki badań z 2018r.
pył PM10 liczba dni ze stężeniem 24h>50 µg/m³[dni]	35	27	44
pył PM10 średnia roczna	40	26,3	28,2
ołów w pyłe PM10 średnia roczna	0,5	0,0093	0,0076
arsen w pyłe PM10 średnia roczna	0,006	0,0013	0,0010
kadm w pyłe PM10 średnia roczna	0,005	0,0003	0,0003
nikiel w pyłe PM10 średnia roczna	0,020	0,0017	0,0012
Benzo(a)piren w pyłe PM10 średnia roczna	0,001	0,0024	0,0022

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w woj. kujawsko-pomorskim za rok 2017 i 2018, wyd. WIOŚ Bydgoszcz 2018 i 2019

Jak wykazują powyższe dane monitoringowe na terenie powiatu toruńskiego władze i mieszkańcy borykają się z problemem ponadnormatywnego zanieczyszczenia powietrza pyłem PM10 oraz benzo(α)pirenem. Najistotniejszym źródłem tych zanieczyszczeń jest emisja z ogrzewania budynków paliwem stałym, często złej jakości oraz presja ze źródeł komunikacyjnych. Roczna ocena jakości powietrza w poszczególnych gminach powiatu toruńskiego wskazuje na przekroczenia jakich substancji w powietrzu narażeni są ich mieszkańcy.

Tabela 6 Gminy powiatu toruńskiego znajdujące się w obszarach przekroczeń w strefie kujawsko - pomorskiej w rocznej ocenie jakości powietrza za rok 2017

Gmina	PM10 - ze względu na liczbę dni z przekroczeniami poziomu 24h	PM2,5 (II faza) - ze względu na stężenie średnie roczne	BaP - ze względu na stężenie średnie roczne w pyłe zawieszonym PM10	O3 - ze względu na liczbę dni z przekroczeniem poziomu 8h w 2017 roku (poziom celu długoterminowego)	O3 - ze względu na wartość AOT40 w 2017 roku (poziom celu długoterminowego)	Suma "TAK"
Chełmża Miasto	TAK	TAK	TAK	TAK		4
Chełmża Gmina	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	5
Czernikowo			TAK	TAK	TAK	3
Lubicz	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	5
Łubianka			TAK	TAK	TAK	3
Łysomice			TAK	TAK	TAK	3
Obrowo	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	5
Wielka Nieszawka			TAK	TAK	TAK	3
Zławieś Wielka			TAK	TAK	TAK	3

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza atmosferycznego w województwie kujawsko-pomorskim za rok 2017

Tabela 7 Gminy powiatu toruńskiego znajdujące się w obszarach przekroczeń w strefie kujawsko - pomorskiej w rocznej ocenie jakości powietrza za rok 2018

Gmina	PM10 - ze względu na liczbę dni z przekroczeniami poziomu 24h	PM2,5 (II faza) - ze względu na stężenie średnie roczne	BAp - ze względu na stężenie średnie roczne w pyłe zawieszonym PM10	O3 - ze względu na przekroczeniem poziomu 8h w 2017 roku (poziom celu długoterminowego)	O3 - ze względu na wartość AOT40 w 2017 roku (poziom celu długoterminowego)	Suma "TAK"
Chełmża Miasto	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	5
Chełmża Gmina		TAK	TAK	TAK	TAK	4
Czernikowo			TAK	TAK	TAK	3
Lubicz	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	5
Łubianka			TAK	TAK	TAK	3
Łysomice	TAK		TAK	TAK	TAK	4
Obrowo	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	5
Wielka Nieszawka			TAK	TAK	TAK	3
Zławieś Wielka			TAK	TAK	TAK	3

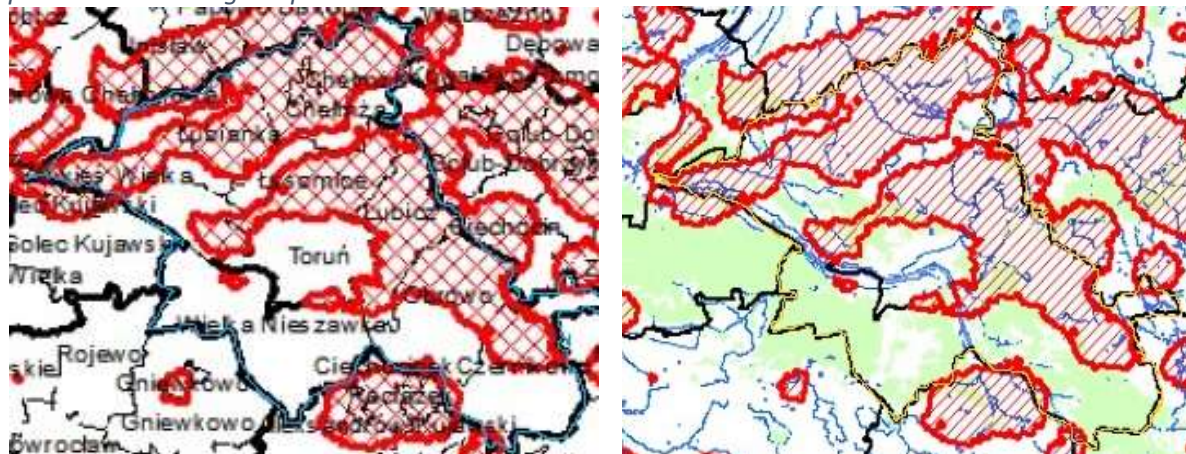
Źródło: Roczna ocena jakości powietrza atmosferycznego w województwie kujawsko-pomorskim za rok 2018

Rysunek 1 Mapy obszaru przekroczeń stężeń 24-godzinnych pyłu zawieszonego PM10 dla powiatu toruńskiego odpowiednio w roku 2017 i 2018

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w woj. kujawsko-pomorskim za rok 2017 i 2018, wyd. WIOŚ Bydgoszcz

Rysunek 2 Mapy obszaru przekroczeń stężenia średniego rocznego benzo(a)pirenu w pyłe PM10 dla powiatu toruńskiego odpowiednio w roku 2017 i 2018

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w woj. kujawsko-pomorskim za rok 2017 i 2018, wyd. WIOŚ Bydgoszcz

W raportowanym okresie (lata 2017-2018) w strefie kujawsko-pomorskiej odnotowano przekroczenia norm i zakwalifikowano do klasy C powietrze ze względu na dwie, a nie trzy jak dotychczas substancje, tj.: PM10 – pył zawieszony i benzo(a)piren. Jakość powietrza poprawiła się dla substancji pyłu zawieszonego PM2,5, jednak mimo licznych działań, które z pewnością niosą za sobą efekt ekologiczny, specjaliści monitorujący jakość powietrza przyczyn tej sytuacji upatrują w relatywnie „ciepłych” zimach w roku 2017 i 2018. Ponieważ nie było mrozów to ilość zapotrzebowania na paliwo stałe do ogrzewania budynków spadła, w wyniku czego mniej substancji wyemitowano do powietrza. Dopiero monitoring w dłuższej perspektywie czasowej wykaże na ile zmiana jakości powietrza jest stała.

W myśl art. 91 ust. 9c ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska w przypadku stref, dla których programy zostały uchwalone, a standardy jakości powietrza są przekraczane, zarząd województwa zobowiązany jest opracować projekt aktualizacji programu ochrony powietrza w terminie 3 lat od dnia wejścia w życie uchwały sejmiku województwa określającej poprzedni program ochrony powietrza. Taki dokument został przyjęty uchwałą nr XXX/537/13 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 28 stycznia 2013 roku pn. „Program ochrony powietrza dla strefy kujawsko-pomorskiej ze względu na przekroczenia poziomów dopuszczalnych dla pyłu PM10 i benzenu oraz poziomu docelowego dla arsenu”. Jednakże, z uwagi na przedłożenie zarządowi województwa przez Wojewódzkiego Inspektora Wojewódzkiego z Bydgoszczy „Rocznej oceny jakości powietrza atmosferycznego w województwie kujawsko-pomorskim za rok 2014”, według której strefa kujawsko-pomorska została ponownie zakwalifikowana według kryteriów dla ochrony zdrowia do klasy C, między innymi ze względu na przekroczenia stężeń: 24-godzinnych i średnich rocznych pyłu zawieszonego PM10, dokonano aktualizacji Programu ochrony powietrza z 2013r. Aktualizacja ta została przyjęta uchwałą nr XXVIII/494/2016 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 19 grudnia 2016 r. w sprawie określenia programu ochrony powietrza dla strefy kujawsko-pomorskiej ze względu na przekroczenie poziomów dopuszczalnych dla pyłu PM10 i benzenu oraz poziomu docelowego dla arsenu – aktualizacja. Aktualizacja obejmowała wyłącznie kwestię pyłu zawieszonego PM10.

W zakresie emisji gazów i pyłów ze źródeł zakładów szczególnie uciążliwych z danych GUS wynika zdecydowany spadek emisji pyłów oraz zanieczyszczeń gazowych. Emisja zanieczyszczeń pyłowych ogółem w 2014 roku wyniosła 110 Mg/rok, a w 2018 roku wyniosła ona 39 Mg/rok. Emisja zanieczyszczeń gazowych wnosła w 2014 roku 77.167 Mg/rok, a w 2018r. wyniosła 62.565 Mg/rok.

Emisja gazów i pyłów do powietrza z instalacji mogącej negatywnie oddziaływać na środowisko wymaga zgłoszenia organowi ochrony środowiska w myśl art. 152 lub uzyskania pozwolenia w myśl art. 220 ustawy Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2019r. poz. 1396 ze zm.). Instalacje te muszą spełniać określone przepisami szczegółowymi wymagania, a w określonych przypadkach normy emisyjne. Przyjęte rozwiązania administracyjne mają na celu kontrolowanie emisji z instalacji, co ma na celu ochronę środowiska przed nadmiernym korzystaniem z niego. Właściwymi organami ochrony środowiska w tym obszarze jest marszałek województwa oraz starosta. W raportowanym okresie Marszałek Województwa

Kujawsko-Pomorskiego nie wydał żadnego pozwolenia na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza dla instalacji zlokalizowanych na terenie powiatu toruńskiego. Starosta Toruński przyjął 2 zgłoszenia oraz wydał 13 nowych pozwoleń, 2 decyzje zmieniające pozwolenia oraz 2 decyzje zmieniające nazwę zakładu posiadającego pozwolenie. W Załączniku nr 5 do niniejszego raportu znajduje się wykaz przyjętych zgłoszeń i wydanych pozwoleń w latach 2017 – 2018.

We walkę z zanieczyszczeniami powietrza wpisują się również działania ustawodawcze. Mając na względzie, iż problem z zanieczyszczeniami powietrza w zakresie B(a)P oraz pyłu PM10 i PM2,5 występuje na terenie całego kraju, a jego głównym źródłem jest spalanie paliw stałych na cele grzewcze, w szczególności w małych, indywidualnych paleniskach. A często paliwa i kotły nie spełniają standardów, które mogłyby ograniczać emisje substancji szkodliwych. Rozwiązaniem winno być wprowadzanie standaryzacji paliw stałych oraz kotłów poprzez:

- ✓ Rozporządzenie Ministra Energii z dnia 27 września 2018 r. w sprawie wymagań jakościowych dla paliw stałych (Dz. U. poz. 1890);
- ✓ Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 5 września 2017r. w sprawie wymagań dla kotłów na paliwo stałe (Dz. U. poz. 1690);
- ✓ Opracowanie uchwały antysmogowej dla województwa kujawsko-pomorskiego przyjętej 24 czerwca 2019 roku przez Sejmik Województwa.

Jednocześnie jednak realizowane są liczne inwestycje w modernizację dróg pozytywnie wpływające na zmniejszenie poziomu hałasu, ale także na poziom emisji gazów i pyłów ze spalania paliw w silnikach spalinowych (czyli w samochodach). Redukcja emisji hałasu i substancji do powietrza (w tym w dużej mierze pyłu) wynika ze zmniejszenia długości dróg powiatowych o nawierzchni gruntowej. W 2014 roku dróg gruntowych było łącznie 5,4 km, a w roku 2017 i 2018 było ich 2,4 km. Do roku 2018, w porównaniu do roku bazowego systematycznie wzrastała również ilość dróg rowerowych, które mają dać możliwości mieszkańcom do bezpiecznego i bezemisyjnego przemieszczania się po terenie powiatu. W 2014 roku dróg rowerowych było na terenie powiatu toruńskiego ogółem 106,7 km, a w roku 2017 długość ich wzrosła do 107,4 km, natomiast w roku 2018 długość wzrosła do 116,7 km.

Tabela 8 Długość dróg rowerowych w km w roku bazowym 2014 oraz w latach raportowanych tj. 2017 – 2018 na terenie powiatu toruńskiego

Długość ścieżek rowerowych w [km]	2014r.	2017r.	2018r.
ogółem	106,7	107,4	116,7
pod zarządem gminy	50,5	57,7	58,9
pod zarządem starostwa	33,2	12,7	20,8
będących pod zarządem urzędu marszałkowskiego	23,0	37,0	37,0

Źródło: GUS BDL

4.2. Zagrożenia hałasem

Klimat akustyczny na terenie powiatu toruńskiego kształtowany jest przede wszystkim przez presję ze źródeł komunikacyjnych, co zostało wykazane w raporcie o stanie akustycznym środowiska w województwie kujawsko-pomorskim, sporządzonym przez Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy. Raport został wykonany w ramach III rundy mapowania akustycznego obejmującym miasta o liczbie mieszkańców większej niż 100 tys. oraz wszystkie główne drogi przez które przejeżdża ponad 3 mln pojazdów, główne linie kolejowe, po których rocznie przejeżdża ponad 30 tys. pociągów, oraz główne porty lotnicze na których odbywa się ponad 50 tys. operacji lotniczych rocznie.

Z raportu wynika, że na obszarze powiatu toruńskiego nie występuje presja sklasyfikowana jako linia kolejowa, po których rocznie przejeżdża ponad 30 tys. pociągów oraz porty lotnicze, na którym odbywa się ponad 50 tys. operacji lotniczych rocznie. Najistotniejszym źródłem hałasu na terenie powiatu jest autostrada A1, której zasięgu oddziaływania znajdują się następujące gminy: Chełmża, Łysomice, Lubicz i Wielka Nieszawka.

Tabela 9 Zestawienie danych dotyczących powierzchni i liczby ludności powiatu toruńskiego o przekroju terytorialnym (obszar 1 km od osi autostrady) oddziałujących na gminy w roku 2017

Gmina lub miasto powiatu toruńskiego przez które oddziałuje A1	Powierzchnia całkowita [km ²]	Szacunkowa liczba mieszkańców [os.]	Gęstość zaludnienia [osoby/km ²]
Chełmża	21,9	534	24
Łysomice	10,4	839	81
Lubicz	29,3	3482	119
Wielka Nieszawka	2,9	33	11
Powiat Toruński - łącznie	64,5	4.888	-

Źródło: Raport o stanie akustycznym środowiska w woj. kujawsko-pomorskim, WIOŚ, Bydgoszcz 2018r., s. 34

Tabela 10 Liczba mieszkańców powiatu toruńskiego eksponowanych na hałas drogowy od autostrady A1 w przedziałach wartości poziomu LDWN w roku 2017

Gmina lub miasto powiatu toruńskiego przez które oddziałuje A1	Liczba mieszkańców eksponowanych na hałas drogowy od autostrady A1 w przedziałach wartości poziomu LDWN				
	55-60 dB	60-65 dB	65-70 dB	70-75 dB	>75 dB
Chełmża	60	20	0	0	0
Łysomice	168	58	0	0	0
Lubicz	442	496	100	3	0
Wielka Nieszawka	9	6	3	0	0
Powiat Toruński - łącznie	679	580	103	3	0

Źródło: Raport o stanie akustycznym środowiska w woj. kujawsko-pomorskim, WIOŚ, Bydgoszcz 2018r., s. 35 i 36

Tabela 11 Liczba mieszkańców eksponowanych na hałas drogowy od autostrady A1 w przedziałach wartości poziomu LN na terenie powiatu toruńskiego w roku 2017

Gmina lub miasto powiatu toruńskiego przez które oddziałuje A1	Liczba mieszkańców eksponowanych na hałas drogowy od autostrady A1 w przedziałach wartości poziomu LN				
	55-60 dB	60-65 dB	65-70 dB	70-75 dB	>75 dB
Chełmża	60	0	0	0	0
Łysomice	128	5	0	0	0
Lubicz	461	311	31	0	0
Wielka Nieszawka	12	3	3	0	0
Powiat Toruński - łącznie	661	319	34	0	0

Źródło: Raport o stanie akustycznym środowiska w woj. kujawsko-pomorskim, WIOŚ, Bydgoszcz 2018r., s. 36-37

Drugim istotnym źródłem hałasu są drogi krajowe zarządzane przez Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad. Na terenie powiatu toruńskiego 10.562 mieszkańców eksponowanych jest na hałas drogowy o wartości powyżej 55 dB długookresowego średniego poziomu dźwięku wyznaczony w ciągu wszystkich dób w roku, a 8.276 mieszkańców eksponowanych jest na hałas o wartości powyżej 50 dB długookresowego średniego poziomu dźwięku wyznaczonego w ciągu wszystkich pór nocy. Mieszkańcy powiatu zagrożeni są hałasem, który przekracza ustalone normy w ciągu doby o wartość od 5 do 15 dB, wg danych presja ta może dotyczyć 1.518 osób. W ciągu pory nocnej przekroczenie normy od 5 do 15 dB może odczuwać 1.293 mieszkańców powiatu.

Analizą akustyczną w zakresie oddziaływania na ludzi ze źródeł dróg wojewódzkich objęto 1.230 km² powierzchni powiatu toruńskiego, na której mieszkało 103.397 osób. Z analiz wynika, że ponad 2,2% mieszkańców powiatu, w liczbie 2.301 osób jest eksponowanych na hałas drogowy o wartości powyżej 55 dB długookresowego średniego poziomu dźwięku wyznaczony w ciągu wszystkich dób w roku pochodzący z DW 551 (DK91 – Chełmża) oraz 2,8% mieszkańców liczących 2.872 osób było eksponowanych na hałas pochodzący z DW 551 (Chełmża – przejście). Na hałas powyżej 50 dB w porze nocnej eksponowanych jest 1.448 (1,4%) mieszkańców pochodzący z DW 551 (DK91 – Chełmża) oraz 1.583 (1,5%) osoby na hałas pochodzący z DW 551 (Chełmża – przejście). Na ponad normatywny hałas ze strony dróg wojewódzkich (DW 551 – Chełmża i przejście) narażonych jest 1.229 (1,2%) osób w ciągu doby oraz 730 (0,7%) osób w porze nocy.

Presja na klimat akustyczny może pochodzić z zakładów przemysłowych. W 2017 roku Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Bydgoszczy Delegatura w Toruniu Dział Inspekcji wymierzył 1 karę za naruszenia w poziomie emitowanego hałasu. W 2018 roku Starosta Toruński wydał 2 decyzje o dopuszczalnym poziomie hałasu dla zakładów, których emisja hałasu przekraczała normy akustyczne. Decyzją objęto tłocznię ścieków zlokalizowaną przy ul. Jaskółczej w Głogowie, gm. Obrowo (działka nr 260/19) zarządzaną przez Toruńskie Wodociągi Sp. z o. o. oraz Zakład Usługowo-Kamieniarski zlokalizowany przy ul. Sadowej 2C w Łysomicach.

4.3. Pola elektromagnetyczne

Urządzenia elektryczne i elektroniczne emitują sztuczne promieniowanie elektromagnetyczne. Jednym z najpowszechniejszych źródeł PEM są linie i stacje elektroenergetyczne, stacje radiowo-telewizyjne oraz stacje bazowe telefonii komórkowej. W domach zaś źródłami są przedmioty codziennego użytku tj. telefony komórkowe, kuchenki mikrofalowe, routery WiFi, piloty do zdalnego sterowania itp. Należy pamiętać, że poziom pól elektromagnetycznych maleje wraz ze wzrostem odległości od źródła.

Starosta Toruński w latach 2017 i 2018 przyjął 38 zgłoszeń, w tym zgłoszenia nowe dla 10 instalacji oraz 28 zgłoszeń zmieniających informacje o instalacji emitującej pola elektromagnetyczne, stanowiły one wyłącznie stacje bazowe telefonii komórkowej. Pełen

wykaz instalacji emitujących pola elektromagnetyczne zgłoszone w raportowanym okresie znajduje się w Załączniku nr 6 do niniejszego dokumentu.

Wyniki badań monitoringowych poziomu PEM w środowisku wykazują, iż mimo wielu źródeł utrzymuje się ono na bardzo niskim poziomie. Uzyskane wyniki z pomiarów wykazują promieniowanie na poziomie kilku procent, której w raportowanym okresie (lata 2017 i 2018) wartość dopuszczalna wynosiła 7 V/m i była określona w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz. U. Nr 192, poz. 1883). Od 1 stycznia 2020r. obowiązuje nowe rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. poz. 2448), która normę tą ustaliła na poziomie 28 (V/m) dla średniej arytmetycznej zmierzonej wartości skutecznych natężeń pól elektrycznych promieniowania elektromagnetycznego dla zakresu częstotliwości co najmniej od 10 MHz do 400 MHz uzyskanych dla punktu pomiarowego (V/m) i wyższe normy dla wyższych częstotliwości obliczane wg wzorów zwarty we wspomnianym rozporządzeniu.

Monitoring pól elektromagnetycznych prowadzony jest poprzez wykonanie pomiarów w cyklu trzyletnim. Na terenie powiatu toruńskiego nie ustalono żadnego punktu pomiarowego w raportowanym okresie. W przyszłości przewiduje się wzrost oddziaływania pola elektromagnetycznego z uwagi na uruchomienie sieci 5G, której działanie spowoduje wzrost poziomów PEM w środowisku.

Osiągnięcie celu dla PEM jest niezagrażone z uwagi na jego niski poziom w raportowanym okresie oraz podniesienie norm w celu uruchomienia sieci 5G.

4.4. Gospodarowanie wodami

W 2018 roku WIOŚ w ramach prowadzonego monitoringu wód dokonano oceny stanu ekologicznego rzek.

Tabela 12 Ocena potencjału ekologicznego rzek w punktach pomiarowo-kontrolnych objętych monitoringiem w 2018r.

Nazwa ocenianej jcw	Nazwa reprezentatywnego punktu pomiarowo-kontrolnego	Status jcw	Klasa elementów biologicznych	Klasa elementów hydromorfologicznych	Klasa elementów fizykochemicznych	STAN / POTENCJAŁ EKOLOGICZNY
Bacha od Zgniłki do ujścia	Bacha (Struga Toruńska) - pon. zlewni eksperymentalnej, Koniczynka	SZCW			>2 - poniżej stanu / potencjału dobrego	BRAK OCENY
Górny Kanał od Strugi Łysomickiej do ujścia	Górny Kanał - ujście do Wisły, Czarnowo	SZCW	3 - stan / potencjał umiarkowany	2 - stan / potencjał dobry	>2 - poniżej stanu / potencjału dobrego	UMIARKOWANY

Jordan	Jordan - ujście do Drwęcy, Złotoria	NAT	4 - stan / potencjał słaby	2 - stan / potencjał dobry	>2 - poniżej stanu / potencjału dobrego	SŁABY
Kanał Nieszawski	Kanał Nieszawski - ujście do Strugi Zielonej, Wielka Nieszawka	NAT	4 - stan / potencjał słaby	2 - stan / potencjał dobry	>2 - poniżej stanu / potencjału dobrego	SŁABY
Kanał Zielona Struga od dopł. w Osieczku do ujścia	Kanał Zielona Struga - ujście do Wisły, Wielka Nieszawka	NAT	3 - stan / potencjał umiarkowany	2 - stan / potencjał dobry	>2 - poniżej stanu / potencjału dobrego	UMIARKOWANY

Źródło: Tabela WIOŚ ws. oceny stanu/potencjału ekologicznego rzek w punktach pomiarowo-kontrolnych objętych monitoringiem w woj. kujawsko-pomorskim w 2018r.

Tabela 13 Klasyfikacja i ocena stanu jcw jeziornych na terenie powiatu toruńskiego objętych monitoringiem w 2017r. i 2018r.

Nazwa ocenianej jcw	Nazwa reprezentatywnego punktu pomiarowo-kontrolnego	Status jcw	Rok oceny	Klasa elementów biologicznych	Klasa elementów hydromorfologicznych	Klasa elementów fizykochemicznych	STAN / POTENCJAŁ EKOLOGICZNY
Chełmżyńskie	Jez. Chełmżyńskie stanowisko nr 2	SZCW	2017	stan dobry	brak	powyżej II klasy	dobry potencjał ekologiczny
			2018	stan umiarkowany	brak	powyżej II klasy	umiarkowany potencjał ekologiczny

Źródło: Tabela WIOŚ ws. oceny potencjału ekologicznego jcw jeziornych w woj. kujawsko-pomorskim w 2017r.

Jednolite części wód powierzchniowych rzecznych na terenie powiatu toruńskiego charakteryzują się słabym lub umiarkowanym potencjałem ekologicznym. Natomiast jednolite części wód jeziora Chełmżyńskiego w 2017 roku charakteryzowały się dobrym potencjałem i dobrym stanem, który w 2018 roku uległ pogorszeniu i został skalsyfikowany jako stan umiarkowany.

W celu ochrony wód powierzchniowych i podziemnych korzystanie ze środowiska wodnego podlega pod narzędzia ochrony administracyjnej, oznacza to, iż aby korzystać z tzw. usług wodnych wymienionych w art. 35 ust. 3 ustawy Prawo wodne (Dz. U. z 2020r. poz. 310 ze zm.) wymagane jest dokonanie zgłoszenia wodnoprawnego lub uzyskanie pozwolenia wodnoprawnego. Zgody wodnoprawne wydawane są dla następujących działań:

- 1) pobór wód podziemnych lub wód powierzchniowych;
- 2) piętrzenie, magazynowanie lub retencjonowanie wód podziemnych i wód powierzchniowych oraz korzystanie z tych wód;
- 3) uzdatnianie wód podziemnych i powierzchniowych oraz ich dystrybucję;
- 4) odbiór i oczyszczanie ścieków;

- 5) wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi, obejmujące także wprowadzanie ścieków do urządzeń wodnych;
- 6) korzystanie z wód do celów energetyki, w tym energetyki wodnej;
- 7) odprowadzanie do wód lub do urządzeń wodnych - wód opadowych lub roztopowych, ujętych w otwarte lub zamknięte systemy kanalizacji deszczowej służące do odprowadzania opadów atmosferycznych albo w systemy kanalizacji zbiorczej w granicach administracyjnych miast;
- 8) trwałe odwadnianie gruntów, obiektów lub wykopów budowlanych oraz zakładów górniczych, a także odprowadzanie do wód - wód pochodzących z odwodnienia gruntów w granicach administracyjnych miast;
- 9) odprowadzanie do wód lub do ziemi wód pobranych i niewykorzystanych.

W raportowanym okresie doszło do zmian kompetencyjnych wśród organów wydających pozwolenia wodnoprawne. W 2017 roku wydawał je starosta i marszałek województwa, natomiast od 1 stycznia 2018r. utworzono Państwowe Gospodarstwo Wodne „Wody Polskie”, które przejęło obowiązki związane z wydawaniem zgód wodnoprawnych. W Załączniku nr 1 znajduje się wykaz wydanych decyzji pozwoleń wodnoprawnych, natomiast w Załączniku nr 2 do niniejszego raportu znajduje się wykaz zgłoszeń wodnoprawnych.

4.5. Gospodarka wodno-ściekowa

Na gospodarkę wodno-ściekową składa się infrastruktura tj. sieć kanalizacyjna, sieć wodociągowa, studnie głębinowe, stacje uzdatniania wody, zbiorniki bezodpływowe, przydomowe oczyszczalnie ścieków oraz oczyszczalnie ścieków komunalnych.

Teren powiatu toruńskiego jest dobrze wyposażony w infrastrukturę techniczną, charakteryzujący się dobrym poziomem zwodociągowania – w 2018 roku 93,6% ludności korzystało z wodociągu. Biorąc pod uwagę, że teren powiatu rozpostarty jest w dużej mierze na terenach wiejskich dobry jest również poziom skanalizowania terenu – w 2018 roku 58,8% ludności powiatu korzystało z kanalizacji. Sieć kanalizacyjna uzupełniona jest o zbiorniki bezodpływowe, których liczba w roku 2014 (bazowym) wynosiła 7.366 i spadła o ponad 700 szt. w porównaniu do raportowanego okresu kończącego się w 2018r., w którym zbiorników było 6.637. Wzrosła zaś o ponad 600 szt. ilość przydomowych oczyszczalni ścieków. W roku bazowym było ich 2.204, a w roku 2017 zbiorników było 2.678 i w roku 2018 było ich 2.872. Co roku zwiększa się też ilość przyłączy do sieci kanalizacyjnej i wzrosła ona z 8700 szt. w roku bazowym – 2014 do ponad 11000 szt. w roku 2018. Zmniejszanie się ilości zbiorników bezodpływowych a wzrost ilości przyłączy kanalizacyjnych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków jest zgodny z trendem w zakresie zagospodarowania ścieków.

Tabela 14 Gospodarka ściekowa realizowana w oparciu o tabor asenizacyjny w latach 2017 i 2018

Wyszczególnienie gmin	Ilość odebranych nieczystości ciekłych w ciągu roku w m ³ przez podmioty opróżniające zbiorniki bezodpływowe		Ilość zewidencjonowanych zbiorników bezodpływowych w szt.		Ilość zewidencjonowanych przydomowych oczyszczalni ścieków w szt.	
	2017r.	2018r.	2017r.	2018r.	2017r.	2018r.
Gmina Chełmża	13.617	13.527	889	889	287	287
Miasto Chełmża	12.721	13.148	230	234	6	8
Gmina Czernikowo	2.050	1.525	899	804	427	517
Gmina Lubicz	26.896	30.964	1.175	1.234	523	586
Gmina Łubianka	2.516	1.891	780	746	452	549
Gmina Łysomice	-	592	565	495	117	118
Gmina Obrowo	2.331	2.740	1.920	1.930	550	561
Gmina Wielka Nieszawka	150	237	72	72	8	8
Gmina Żławieś Wielka	4.080	4.085	370	367	260	260

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiet od interesariuszy, uzupełnione danymi z GUS BDL

Tabela 15 Długość kanalizacji i stopień skanalizowania w poszczególnych gminach powiatu toruńskiego w latach 2017-2018

Wyszczególnienie gmin	Długość czynnej sieci kanalizacyjnej w km		Stopień skanalizowania gminy w %	
	2017r.	2018r.	2017r.	2018r.
Gmina Chełmża	42,8	42,8	26	26
Miasto Chełmża	31,5	31,5	90	90
Gmina Czernikowo	29,3	29,5	5,4	5,5
Gmina Lubicz	65,8	67,6	45,6	46,3
Gmina Łubianka	51	51	41	39,3
Gmina Łysomice	79,8	84,5	84,47	87,8
Gmina Obrowo	113,5	118,2	43	45
Gmina Wielka Nieszawka	77,9	80	95	96
Gmina Żławieś Wielka	137,80	180	47,1	48,7

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiet od interesariuszy, uzupełnione danymi z GUS BDL

Tabela 16 Długość wodociągu i stopień zwodociągowania w poszczególnych gminach powiatu toruńskiego w latach 2017-2018

Wyszczególnienie gmin	Długość czynnej sieci wodociągowej w km		Stopień zwodociągowania gminy w %		Zużycie wody na jednego mieszkańca w m ³ /rok	
	2017r.	2018r.	2017r.	2018r.	2017r.	2018r.
Gmina Chełmża	287,6	287,6	99,8	99,8	37,65	40,44
Miasto Chełmża	39,5	44,2	98,88	99,10	27,68	28,90
Gmina Czernikowo	164,9	165,4	96	96,1	-	-
Gmina Lubicz	223,3	223,3	96	96	35	34,2
Gmina Łubianka	146,25	149,16	99,5	99,5	56,35	65,92
Gmina Łysomice	193,1	193,6	98,1	98,1	47,13	46,72
Gmina Obrowo	238,5	250,4	88,59	95	35,77	40,9
Gmina Wielka Nieszawka	67,8	68,4	96	96	71	90
Gmina Zławieś Wielka	269,24	398,24	79,8	81,5	35,9	38,4

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiet od interesariuszy, uzupełnione danymi z GUS BDL

4.6. Zasoby geologiczne

Ilość wydobywanych kopalin na terenie powiatu jest niewielka. Starosta Toruński w raportowanym okresie wydał 2 nowe koncesje na wydobywanie kopali kruszyw naturalnych. 3 koncesje zostały przeniesione na inne podmioty a jedna zmieniona. Geolog Wojewódzki nie wydał i nie zmienił żadnej koncesji dla kopalni na terenie powiatu toruńskiego. Dokładny wykaz koncesji na wydobywanie kopalin wydanych, zmienionych lub przeniesionych w latach 2017-2018 dla złóż znajdujących się na terenie powiatu toruńskiego znajduje się w Załączniku nr 3 do niniejszego dokumentu.

Dla ochrony środowiska ważne jest aby wydobywanie kopalin odbywa się w oparciu o posiadane koncesje, dzięki czemu zabezpieczona jest formalna strona późniejszej rekultywacji wyrobiska. W latach 2017-2018 Starostwo Powiatowe wydało 5 decyzji zatwierdzających zakończenie rekultywacji terenów górniczych. Dokładny wykaz decyzji uznających za zakończoną rekultywację terenów górniczych wydanych w latach 2017-2018 dla złóż eksploatowanych na terenie powiatu toruńskiego znajduje się w Załączniku nr 4 do niniejszego dokumentu.

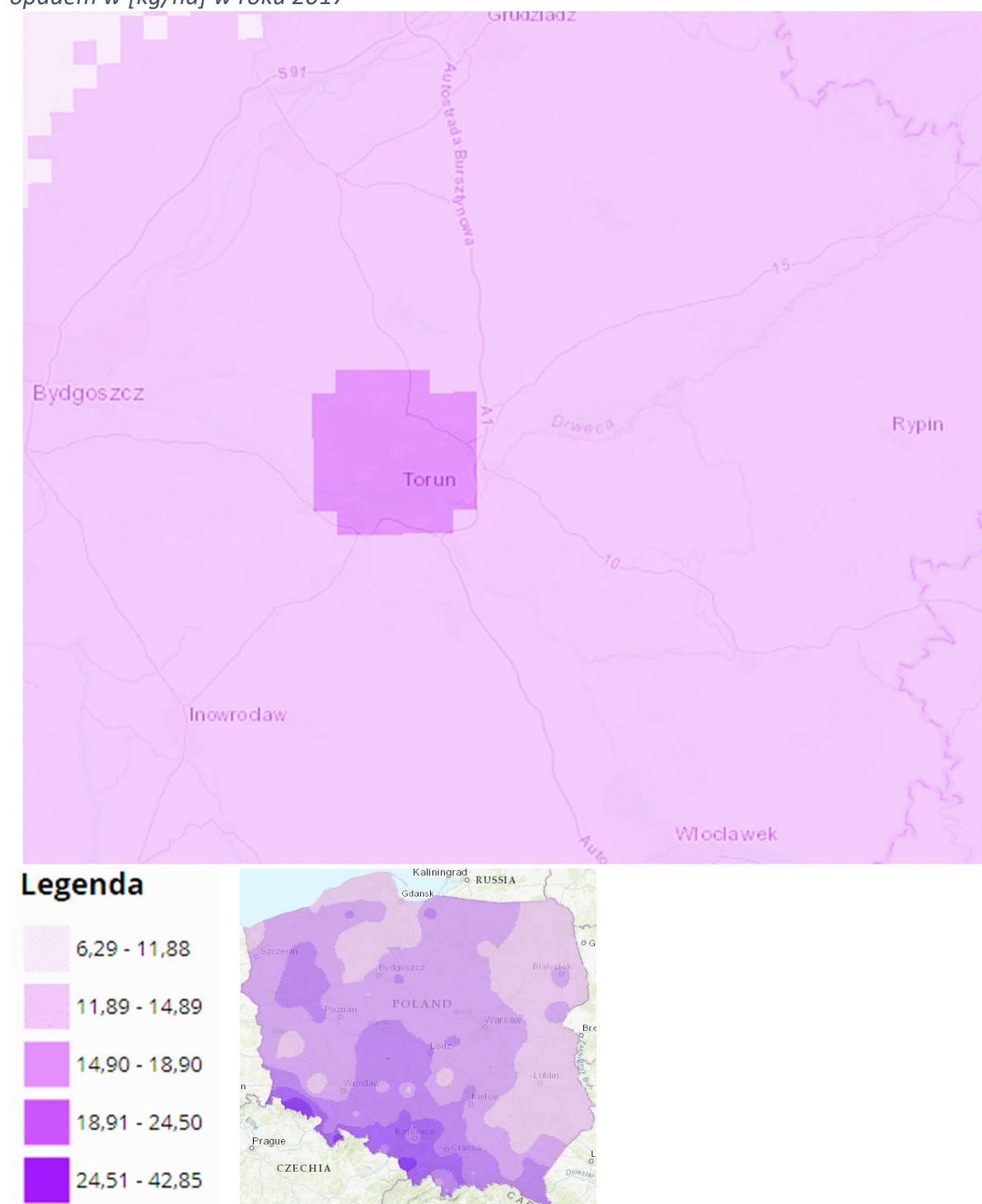
4.7. Gleby

Na obszarze powiatu toruńskiego ok. 56% jego powierzchni stanowią użytki rolne, stąd rolnictwo wywiera znaczną presję na środowisko glebowe. Obecnie za duży problem wśród Polaków uznaje się ich nadmierne zakwaszenie. Źródłami zakwaszenia są procesy naturalne, wzmacnione działalnością człowieka, które prowadzą do degradacji gleb. Głównym czynnikiem antropogenicznym zakwaszenia jest nadmierne stosowanie nawozów azotowych oraz emisję do atmosfery zanieczyszczeń kwasotwórczych tj. np. emisja związków siarki i azotu ze spalania paliw. Aby zapobiegać negatywnemu wpływowi na jakość gleb rolniczych powinny one być poddawane systematycznym (co 3-4 lata) badaniom celem dostosowania dawek nawozowych do utrzymania odpowiedniego pH gleby.

Monitoring Chemizmu Gleb Ornych Polski stanowi element Państwowego Monitoringu Środowiska w zakresie jakości gleb i jest realizowany od roku 1995 w 5-letnich odstępach czasowych pobierane są próbki glebowe z 216 stałych punktów pomiarowo-kontrolnych. Na terenie powiatu toruńskiego punkt poboru próbek zlokalizowany jest w miejscowości Stary Toruń (Gmina Zławieś Wielka). Z badań wynika, że gleby na terenie powiatu zakwaszają się co wzmacnia proces degradacji gleb. Ponadto zmniejsza się ilość próchnicy w glebie i węgla organicznego. Z biegiem lat widać wzrost zawartości węglowodorów aromatycznych i radioaktywności gleb.

Presję ze strony tzw. kwaśnych deszczy określa się mianem chemizmu opadów, który również podlega pod działania z zakresu monitoringu środowiska. Dokonuje się pomiarów w stacjach pomiarowych. Najbliżej obszaru powiatu toruńskiego znajduje się stacja pomiarów wykonywanych manualnie w Toruniu. Na podstawie zebranych danych powstają mapy rozkładu przestrzennego rocznych ładunków substancji deponowanych wraz z opadami na glebach w kg/ha. Do substancji tych należą m.in.: azot ogólny, azot azotynowy – azotanowy, azot amonowy, chrom, fosfor ogólny, chlorki, cynk, kadm, nikiel, ołów, siarczany i jony wodorowe. W niniejszym raporcie dla powiatu toruńskiego umieszczono 3 mapy z zakresu deponowania z opadami siarczanów, azotu ogólnego oraz chlorków – rys. 1-3.

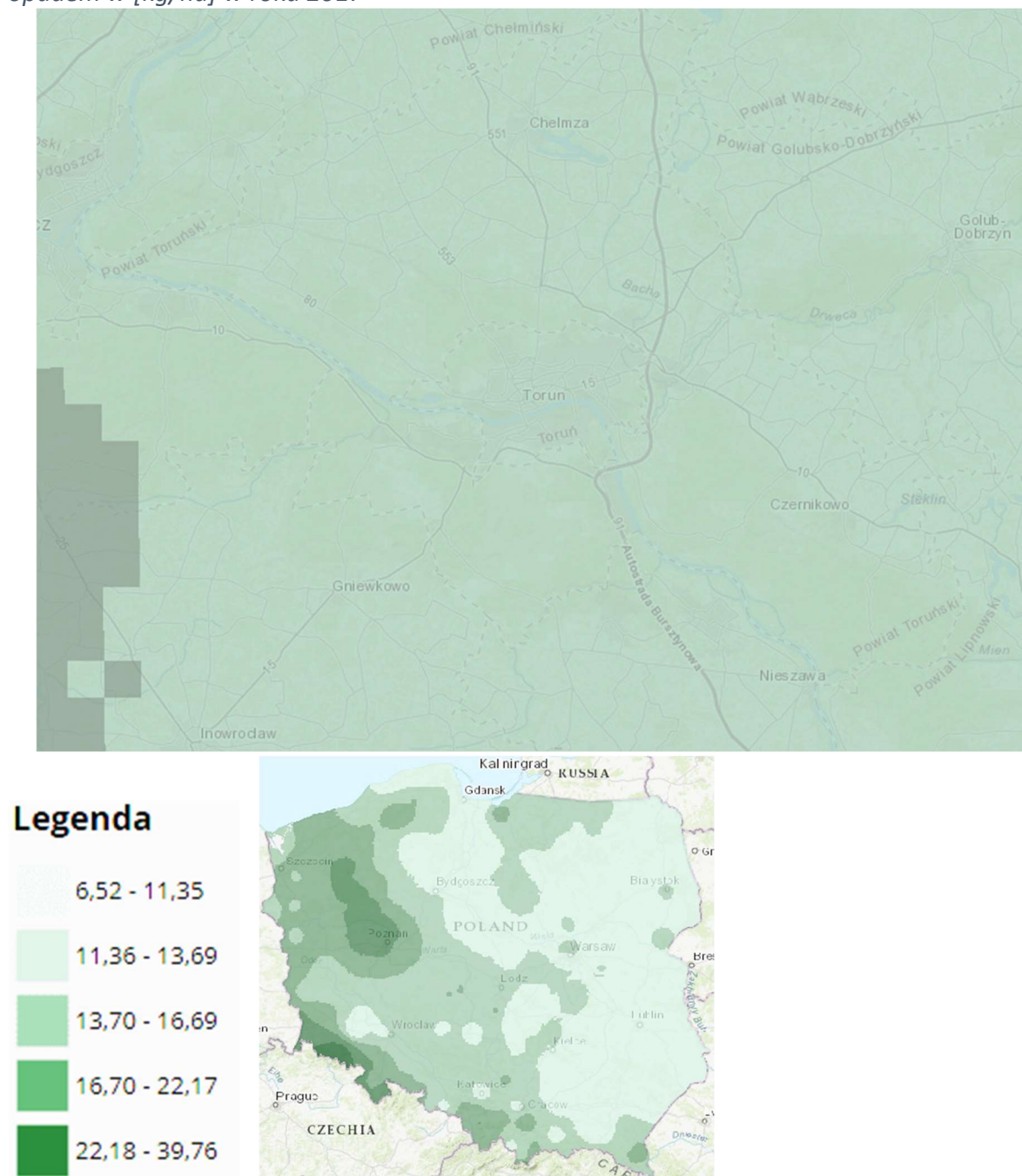
Rysunek 3 Rozkład przestrzenny rocznych ładunków siarczanów deponowanych wraz z opadem w [kg/ha] w roku 2017

Źródło: <http://powietrze.gios.gov.pl/pjp/maps/chemistry/concentration>

Z przedstawionej mapy wynika, iż teren powiatu toruńskiego znajduje się na obszarze, na którym w roku 2017 odnotowano z opadów atmosferycznych ładunek zanieczyszczeń siarczanami wynoszący od 11,89 do 14,89 kg/ha. Tereny bezpośrednio znajdujące się przy granicach miasta Toruń były narażone na większy opad siarczanów z opadami atmosferycznymi w granicach od 14,9 do 18,9 kg/ha.

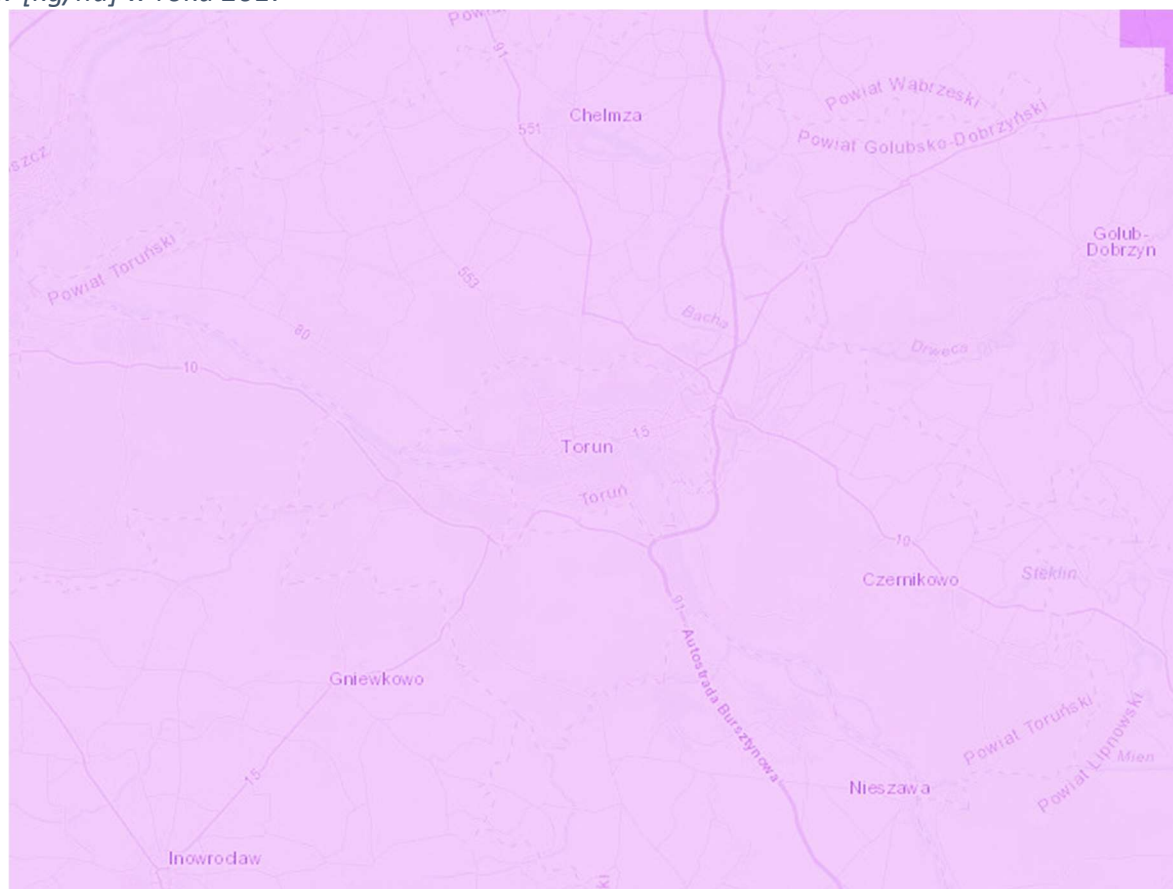
Rysunek 4 Rozkład przestrzenny rocznych ładunków azotu ogólnego deponowanych wraz z opadem w [kg/ha] w roku 2017

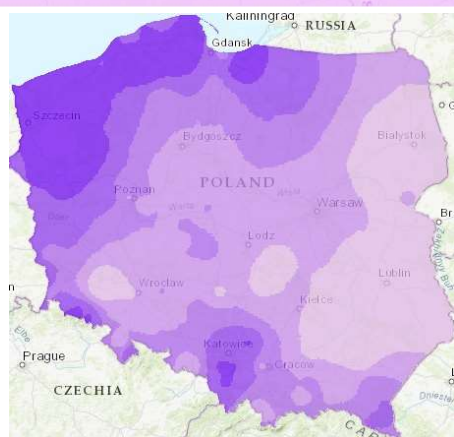
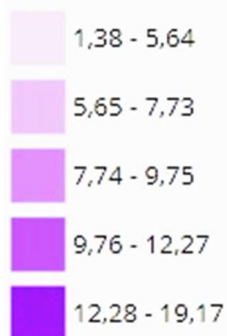
Źródło: <http://powietrze.gios.gov.pl/pjp/maps/chemistry/concentration>

Z przedstawionej mapy wynika, iż teren powiatu toruńskiego znajduje się na obszarze, na którym w roku 2017 odnotowano z opadów atmosferycznych ładunek zanieczyszczeń azotu ogólnego wynoszący od 6,52 do 11,35 kg/ha.

Rysunek 5 Rozkład przestrzenny rocznych ładunków chlorków deponowanych wraz z opadem w [kg/ha] w roku 2017

Legenda

Źródło: <http://powietrze.gios.gov.pl/pjp/maps/chemistry/concentration>

Z przedstawionej mapy wynika, iż teren powiatu toruńskiego znajduje się na obszarze, na którym w roku 2017 odnotowano z opadów atmosferycznych ładunek zanieczyszczeń chlorków wynoszący od 5,65 do 7,73 kg/ha.

Z badań monitoringu wynika, że jakość gleb w Polsce, w tym na obszarze powiatu toruńskiego spada. W celu ich poprawy należy zmniejszyć presję przy samej uprawie rolnej ale także zmniejszyć presję pochodzącą z tzw. kwaśnych deszczy. Wszelkie działania związane z poprawą jakości powietrza będą ograniczały także presję na gleby. Nieodłącznym działaniem na rzecz poprawy jakości gleby są szkolenia przeznaczone dla rolników organizowane systematycznie przez Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Minikowie, z oddziałem w Przysieku.

Ochrona gruntów rolnych realizowana jest między innymi w oparciu o ustawę z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych, która reguluje zasady ochrony tych gruntów oraz ich rekultywację i poprawiania wartości użytkowej. Ustawa ta nadaje starostom kompetencje administracyjne, które w określonych przypadkach pozwalają na wyłączenie gruntów rolnych z produkcji rolniczej.

Starostwo Powiatowe w Toruniu wyłączyło z produkcji rolnej w 2017r. 6,15 ha użytków rolnych, a w 2018r. 10,96 ha. Wyłączenia te zmieniały sposób zagospodarowania terenów na przemysłowe lub osiedlowe. W raportowanym okresie nie wykonano przekształceń pod tereny komunikacyjne.

4.8. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

W dobie wzrostu konsumpcji i nasycenia produktami należy pamiętać o zagrożeniu ze strony wytwarzanych odpadów. Dlatego w produkcji i usługach powinno stosować się rozwiązania i technologie zapobiegające ich powstawaniu. W przypadku, kiedy nie jesteśmy w stanie zapobiegać ich wytwarzaniu, powinniśmy postępować zgodnie z przyjętą w ustawie o odpadach hierarchią tj. przygotowywać do ponownego użycia, recyklingu i odzysku, a dopiero ostatnim rozwiązaniem przy unieszkodliwianiu odpadów powinno być poddawanie ich składowaniu na składowiskach.

Władze jednostek samorządowych w umiarkowanym stopniu edukują swoich mieszkańców w zakresie gospodarowania odpadami oraz utrzymania czystości miast i gmin m.in. przez akcje „Sprzątanie Świata”. Zdecydowanie większą aktywnością w tym zakresie wykazały się szkoły, które motywują do zbierania odpadów stanowiących surowce oraz odpadów problemowych tj. baterie. Wszystkie działania jednak dają dobre skutki, ponieważ na gminy na terenie powiatu toruńskiego nie wskazują problemów z osiągnięciem nałożonych poziomów przygotowania do ponownego użycia, recyklingu i odzysku niektórych frakcji odpadów.

Tabela 17 Osiągnięte poziomy przygotowania do ponownego użycia, odzysku, w tym recyklingu niektórych frakcji odpadów komunalnych przez gminy powiatu toruńskiego w latach 2017-2018

Wyszczególnienie gmin	Osiągnięty poziom przygotowania do ponownego użycia, odzysku, w tym recyklingu selektywnie zebranych frakcji metali, papieru i tektury, szkła oraz tworzyw sztucznych [%]		Osiągnięty poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych [%]		Osiągnięty poziom ograniczenia składowania odpadów ulegających biodegradacji [%]	
	2017r.	2018r.	2017r.	2018r.	2017r.	2018r.
Gmina Chełmża	25,6	30,74	100	100	0	0
Miasto Chełmża	22,71	46,30	100	100	0	0
Gmina Czernikowo	22,476	44	87,485	100	0	0
Gmina Lubicz	22	59,28	79	74,78	0	0
Gmina Łubianka	20,15	30,11	57,91	82,57	0	0
Gmina Łysomice	38,5	33,75	94,90	60,74	0	0
Gmina Obrowo	27,34	52,02	76,79	75,96	0	0
Gmina Wielka Nieszawka	32,79	83,32	84,61	81,31	0	0,68
Gmina Żławieś Wielka	33	42	98	93	40	12

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiet od interesariuszy.

Wszystkie gminy zdecydowały się na zorganizowanie odbierania odpadów komunalnych wyłącznie z nieruchomości zamieszkałych. Gminy, które przekazały dane do niniejszego raportu wskazały, że zorganizowały 1 punkt selektywnego zbierania odpadów komunalnych. Wśród mieszkańców odnotowuje się wysoki stopień aktywności w zakresie prowadzenia selektywnego gromadzenia odpadów u źródła. Największy poziom mieszkańców deklarujących selektywną zbiórkę wskazano na terenie Gminy Łysomice gdyż było to 99%. W 2017r. relatywnie mało mieszkańców wyrażało gotowość prowadzenia selektywnej zbiórki na terenie Gminy Czernikowo – było to 50%, jednak w 2018r. z poziom ten zdecydowanie wzrósł i jest na umiarkowanie dobrym poziomie wynoszącym 85%. Niemniej jednak z pośród przekazanych danych nadal w Gminie Czernikowo poziom ten jest najniższy.

Tabela 18 Gospodarka odpadami komunalnymi na terenie gmin powiatu toruńskiego w latach 2017 i 2018

Wyszczególnienie gmin	Ilość odpadów komunalnych ogółem odebranych w od właścicieli nieruchomości [Mg]		Udział mieszkańców deklarujących prowadzenie selektywne gromadzenie odpadów u źródła [%]		Ilość zorganizowanych punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych (PSZOK) [szt]	
	2017r.	2018r.	2017r.	2018r.	2017r.	2018r.
Gmina Chełmża	2.069,022	2.648,132	91,96	91,99	1	1
Miasto Chełmża	4.376,71	4.295,57	94,68	94,42	1	1
Gmina Czernikowo	2.572,228	2.659,963	50	85	1	1
Gmina Lubicz	8.091,705	8.686,871	88,70	89,75	1	1
Gmina Łubianka	1.832,7	1.921,35	99,5	99,5	1	1
Gmina Łysomice	3.125,786	3.092,93	99	99	1	1
Gmina Obrowo	4.863,328	5.851,711	90	92	1	1
Gmina Wielka Nieszawka	1.750,004	2.469,350	94,5	94,6	1	1
Gmina Zławieś Wielka	1.125,24	1.593,92	94	96	1	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiet od interesariuszy

Dane wykazały, że prowadzona przez gminy powiatu toruńskiego gospodarka odpadami komunalnymi spełnia swoje zadania i jest realizowana właściwie.

Znaczące ilości odpadów wytwarzane są przez zakłady produkcyjne i usługowe, które są wytwórcami odpadów innych niż komunalne, czyli innych niż z grupy 20. W raportowanym okresie wytwarzano wg danych z Wojewódzkiego Systemu Odpadowego w 2017 roku 109.032 Mg odpadów, a w 2018 roku wg systemu wytworzono 42.790,8 Mg. Różnica w ilości wytworzonych odpadów w poszczególnych latach jest duża. Wytworzone odpady są zagospodarowywane w różny sposób np. poprzez przekazania niektórych rodzajów odpadów osobom fizycznym do odzysku, poddanie odpadów odzyskowi w instalacjach lub poza instalacjami. W poniższych tabelach przedstawiono otrzymane dane ilościowe.

Tabela 19 Ilość [Mg] i rodzaj odpadów wytworzonych na terenie powiatu toruńskiego z wyłączeniem odpadów komunalnych (z grupy 20) w latach 2017-2018

Kody odpadów	Rodzaje odpadów	Ilość odpadów w 2017r. [Mg]	Ilość odpadów w 2018r. [Mg]
010408	Odpady żwiru lub skruszone skały inne niż wymienione w 01 04 07	948,6400	
020103	Odpadowa masa roślinna	702,4000	
020104	Odpady tworzyw sztucznych (z wyłączeniem opakowań)	12,5000	
020181	Zwierzęta padłe i odpadowa tkanka zwierzęca stanowiące materiał szczególnego i wysokiego ryzyka inne niż wymienione w 02 01 80	18,8000	5,0170
020182	Zwierzęta padłe i ubite z konieczności	67,1900	49,6600
020202	Odpadowa tkanka zwierzęca	98,6200	84,1160

Kody odpadów	Rodzaje odpadów	Ilość odpadów w 2017r. [Mg]	Ilość odpadów w 2018r. [Mg]
020203	Surowce i produkty nienadające się do spożycia i przetwórstwa	2,0600	1,0980
020204	Osady z zakładowych oczyszczalni ścieków		0,4750
020299	Inne niewymienione odpady		1,9300
020304	Surowce i produkty nienadające się do spożycia i przetwórstwa	560,6400	
020380	Wytłoki, osady i inne odpady z przetwórstwa produktów roślinnych (z wyłączeniem 02 03 81)	423,6000	
020399	Inne niewymienione odpady	0,6450	
020401	Osady z oczyszczania i mycia buraków	35 758,8000	
020601	Surowce i produkty nieprzydatne do spożycia i przetwórstwa	0,3500	
020680	Nieprzydatne do wykorzystania tłuszcze spożywcze	0,0200	
020701	Odpady z mycia, oczyszczania i mechanicznego rozdrabniania surowców	565,2200	1 575,8700
030101	Odpady kory i korka	3 264,5230	2 672,5620
030104*	Trociny, wióry, ścinki, drewno, płyta wiórowa i fornir zawierające substancje niebezpieczne	1,1600	
030105	Trociny, wióry, ścinki, drewno, płyta wiórowa i fornir inne niż wymienione w 03 01 04	27 758,9200	16 166,4700
030307	Mechanicznie wydzielone odrzuty z przeróbki makulatury i tektury	211,8400	43,9000
030308	Odpady z sortowania papieru i tektury przeznaczone do recyklingu	1 455,7300	521,8220
040221	Odpady z nieprzetworzonych włókien tekstylnych	1,5000	
060315*	Tlenki metali zawierające metale ciężkie	2,7020	
070104*	Inne rozpuszczalniki organiczne, roztwory z przemysłu i ciecz macierzyste	2,2850	0,4620
070213	Odpady tworzyw sztucznych	1 174,6100	675,6330
070217	Odpady zawierające silikony inne niż wymienione w 07 02 16	2,1000	
070280	Odpady z przemysłu gumowego i produkcji gumy		0,5000
070299	Inne niewymienione odpady	133,8310	0,4000
070604*	Inne rozpuszczalniki organiczne, roztwory z przemysłu i ciecz macierzyste	0,3800	0,2800
070704*	Inne rozpuszczalniki organiczne, roztwory z przemysłu i ciecz macierzyste	0,9600	
080111*	Odpady farb i lakierów zawierających rozpuszczalniki organiczne lub inne substancje niebezpieczne	11,8520	11,8390
080112	Odpady farb i lakierów inne niż wymienione w 08 01 11	0,4200	4,2250
080115*	Szlamy wodne zawierające farby i lakiery zawierające rozpuszczalniki organiczne lub inne substancje niebezpieczne	3,9800	12,9850
080116	Szlamy wodne zawierające farby i lakiery inne niż wymienione w 08 01 15	25,8600	18,7650
080118	Odpady z usuwania farb i lakierów inne niż wymienione w 08 01 17	0,0100	0,0150
080119*	Zawiesiny wodne farb lub lakierów zawierające rozpuszczalniki organiczne lub inne substancje niebezpieczne	0,2460	2,4750
080120	Zawiesiny wodne farb lub lakierów inne niż wymienione w 08 01 19	2,9830	
080201	Odpady proszków powlekających	5,7800	
080314*	Szlamy farb drukarskich zawierające substancje niebezpieczne	0,1510	
080317*	Odpadowy toner drukarski zawierający substancje niebezpieczne	0,0160	

Kody odpadów	Rodzaje odpadów	Ilość odpadów w 2017r. [Mg]	Ilość odpadów w 2018r. [Mg]
080318	Odpadowy toner drukarski inny niż wymieniony w 08 03 17	0,1210	0,2040
080409*	Odpadowe kleje i szczeliwa zawierające rozpuszczalniki organiczne lub inne substancje niebezpieczne	3,0000	1,0100
080410	Odpadowe kleje i szczeliwa inne niż wymienione w 08 04 09		17,1600
080414	Uwodnione szlasy klejów lub szczeliw inne niż wymienione w 08 04 13	11,0100	4,1400
090101*	Wodne roztwory wywoływaczy i aktywatorów	0,1000	
090104*	Roztwory utrwalaczy	0,1000	
100101	Żużle, popioły paleniskowe i pyły z kotłów (z wyłączeniem pyłów z kotłów wymienionych w 10 01 04)	5,6800	5,0510
100103	Popioły lotne z torfu i drewna niepoddanego obróbce chemicznej	1,0500	0,5000
100180	Mieszanki popiołowo-żużlowe z mokrego odprowadzania odpadów paleniskowych	6 315,1600	
101103	Odpady włókna szklanego i tkanin z włókna szklanego	0,1600	
101203	Cząstki i pyły	3 778,6800	
110105*	Kwasy trawiące	18,6790	
110111*	Wody popłuczne zawierające substancje niebezpieczne	6,9400	
120101	Odpady z toczenia i piłowania żelaza oraz jego stopów	185,3740	142,4840
120102	Cząstki i pyły żelaza oraz jego stopów	7 013,3390	7 824,5570
120103	Odpady z toczenia i piłowania metali nieżelaznych	3,8580	8,8990
120104	Cząstki i pyły metali nieżelaznych	128,1180	14,9510
120107*	Odpadowe oleje mineralne z obróbki metali niezawierające chlorowców (z wyłączeniem emulsji i roztworów)		0,0680
120109*	Odpadowe emulsje i roztwory z obróbki metali niezawierające chlorowców	8,0560	6,9090
120118*	Szlasy z obróbki metali zawierające oleje (np. szlasy ze szlifowania, gładzenia i pokrywania)	0,7720	1,0720
120121	Zużyte materiały szlifierskie inne niż wymienione w 12 01 20	5,4660	8,6530
120199	Inne niewymienione odpady	212,1500	136,2790
120301*	Wodne ciecze myjące	20,3700	23,4880
130105*	Emulsje olejowe niezawierające związków chlorowcoorganicznych	6,9230	5,4110
130110*	Mineralne oleje hydrauliczne niezawierające związków chlorowcoorganicznych	2,0090	1,9430
130205*	Mineralne oleje silnikowe, przekładniowe i smarowe niezawierające związków chlorowcoorganicznych	0,0200	0,0200
130207*	Oleje silnikowe, przekładniowe i smarowe łatwo ulegające biodegradacji	3,1270	2,2290
130208*	Inne oleje silnikowe, przekładniowe i smarowe	38,2980	26,5550
130307*	Mineralne oleje i ciecze stosowane jako elektroizolatory oraz nośniki ciepła niezawierające związków chlorowcoorganicznych	1,5160	15,6700
130502*	Szlasy z odwadniania olejów w separatorach	5,8000	
130507*	Zaolejona woda z odwadniania olejów w separatorach	61,6100	137,4290
130508*	Mieszanina odpadów z piaskowników i z odwadniania olejów w separatorach	2,1000	5,5000
130703*	Inne paliwa (włącznie z mieszaninami)		0,0600
130899*	Inne niewymienione odpady	5,3490	4,1100
140603*	Inne rozpuszczalniki i mieszaniny rozpuszczalników	1,0600	0,0600
150101	Opakowania z papieru i tektury	2 320,5994	2 319,8415
150102	Opakowania z tworzyw sztucznych	1 175,3416	813,6337
150103	Opakowania z drewna	174,1260	825,2800

Kody odpadów	Rodzaje odpadów	Ilość odpadów w 2017r. [Mg]	Ilość odpadów w 2018r. [Mg]
150104	Opakowania z metali	60,7090	9,0000
150105	Opakowania wielomateriałowe	17,4620	16,7620
150106	Zmieszane odpady opakowaniowe	16,4540	10,8000
150107	Opakowania ze szkła	716,6880	728,5330
150110*	Opakowania zawierające pozostałości substancji niebezpiecznych lub nimi zanieczyszczone	38,2240	39,1220
150111*	Opakowania z metali zawierające niebezpieczne porowate elementy wzmocnienia konstrukcyjnego (np. azbest), włącznie z pustymi pojemnikami ciśnieniowymi	0,5500	0,5310
150202*	Sorbenty, materiały filtracyjne (w tym filtry olejowe nieujęte w innych grupach), tkaniny do wycierania (np. szmaty, ściérki) i ubrania ochronne zanieczyszczone substancjami niebezpiecznymi (np. PCB)	27,7500	42,5460
150203	Sorbenty, materiały filtracyjne, tkaniny do wycierania (np. szmaty, ściérki) i ubrania ochronne inne niż wymienione w 15 02 02	52,5520	25,8720
160103	Zużyte opony	151,4510	246,0080
160104*	Zużyte lub nienadające się do użytkowania pojazdy	0,0000	0,2000
160107*	Filtry olejowe	5,7560	4,1300
160112	Okładziny hamulcowe inne niż wymienione w 16 01 11	0,0670	0,0500
160113*	Płyny hamulcowe	0,0560	0,0870
160114*	Płyny zapobiegające zamarzaniu zawierające niebezpieczne substancje	0,0600	
160115	Płyny zapobiegające zamarzaniu inne niż wymienione w 16 01 14	0,0410	0,0900
160117	Metale żelazne	1 549,2600	123,9500
160118	Metale nieżelazne	59,0340	17,8500
160119	Tworzywa sztuczne	47,3690	22,5440
160120	Szkło	6,5970	1,1320
160122	Inne niewymienione elementy	1,6200	10,9930
160199	Inne niewymienione odpady		4,3070
160211*	Zużyte urządzenia zawierające freony, HCFC, HFC	2,9530	7,4860
160212*	Zużyte urządzenia zawierające wolny azbest	0,0000	0,0100
160213*	Zużyte urządzenia zawierające niebezpieczne elementy inne niż wymienione w 16 02 09 do 16 02 12	13,9853	25,7401
160214	Zużyte urządzenia inne niż wymienione w 16 02 09 do 16 02 13	15,5890	20,7130
160215*	Niebezpieczne elementy lub części składowe usunięte ze zużytych urządzeń	0,0200	
160216	Elementy usunięte ze zużytych urządzeń inne niż wymienione w 16 02 15	241,6314	1,3425
160303*	Nieorganiczne odpady zawierające substancje niebezpieczne	2,0490	0,0000
160304	Nieorganiczne odpady inne niż wymienione w 16 03 03, 16 03 80	2,5800	0,9350
160305*	Organiczne odpady zawierające substancje niebezpieczne	1,1160	
160306	Organiczne odpady inne niż wymienione w 16 03 05, 16 03 80	19,8690	
160380	Produkty spożywcze przeterminowane lub nieprzydatne do spożycia	2 399,9290	2 880,8410
160506*	Chemikalia laboratoryjne i analityczne (np. odczynniki chemiczne) zawierające substancje niebezpieczne, w tym mieszaniny chemikaliów laboratoryjnych i analitycznych	0,0250	

Kody odpadów	Rodzaje odpadów	Ilość odpadów w 2017r. [Mg]	Ilość odpadów w 2018r. [Mg]
160507*	Zużyte nieorganiczne chemikalia zawierające substancje niebezpieczne (np. przeterminowane odczynniki chemiczne)	0,0900	
160509	Zużyte chemikalia inne niż wymienione w 16 05 06, 16 05 07 lub 16 05 08	0,1270	
160601*	Baterie i akumulatory ołowiowe	15,9750	2,3010
160604	Baterie alkaliczne (z wyłączeniem 16 06 03)	0,2000	0,2050
160605	Inne baterie i akumulatory	0,3000	
160708*	Odpady zawierające ropę naftową lub jej produkty	21,6040	53,9920
160801	Zużyte katalizatory zawierające złoto, srebro, ren, rod, pallad, iryd lub platynę (z wyłączeniem 16 08 07)	0,3540	
170101	Odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów		277,9400
170103	Odpady innych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia		0,4800
170106*	Zmieszane lub wysegregowane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia zawierające substancje niebezpieczne	1,4000	
170107	Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione w 17 01 06	61,6900	
170182	Inne niewymienione odpady	44,8300	
170201	Drewno	56,1400	
170203	Tworzywa sztuczne	48,5100	49,5940
170302	Mieszanki bitumiczne inne niż wymienione w 17 03 01	1 943,1600	
170380	Odpadowa papa	257,0600	251,9400
170401	Miedź, brąz, mosiądz	1,4000	15,0390
170402	Aluminium	7,6130	13,8590
170405	Żelazo i stal	1 297,6310	1 065,2440
170406	Cyna	0,3000	0,3000
170407	Mieszanki metali	765,9200	0,2550
170411	Kable inne niż wymienione w 17 04 10	0,8700	1,1810
170504	Gleba i ziemia, w tym kamienie, inne niż wymienione w 17 05 03	540,0000	
170506	Urobek z pogłębiania inny niż wymieniony w 17 05 05	264,0000	
170604	Materiały izolacyjne inne niż wymienione w 17 06 01 i 17 06 03	5,9720	1,2000
170605*	Materiały budowlane zawierające azbest	1,5800	0,0000
170904	Zmieszane odpady z budowy, remontów i demontażu inne niż wymienione w 17 09 01, 17 09 02 i 17 09 03	208,0200	170,3300
180102*	Części ciała i organy oraz pojemniki na krew i konserwanty służące do jej przechowywania (z wyłączeniem 18 01 03)	0,4780	0,2670
180103*	Inne odpady, które zawierają żywe drobnoustroje chorobotwórcze lub ich toksyny oraz inne formy zdolne do przeniesienia materiału genetycznego, o których wiadomo lub co do których istnieją wiarygodne podstawy do sądenia, że wywołują choroby u ludzi i zwierząt (np. zainfekowane pieluchomajtki, podpaski, podkłady), z wyłączeniem 18 01 80 i 18 01 82	20,6594	21,7556
180104	Inne odpady niż wymienione w 18 01 03 (np. opatrunki z materiału lub gipsu, pościel, ubrania jednorazowe, pieluchy)	0,9030	1,6020
180106*	Chemikalia, w tym odczynniki chemiczne, zawierające substancje niebezpieczne	0,0780	0,1010
180109	Leki inne niż wymienione w 18 01 08	0,5320	0,1350

Kody odpadów	Rodzaje odpadów	Ilość odpadów w 2017r. [Mg]	Ilość odpadów w 2018r. [Mg]
180110*	Odpady amalgamatu dentystycznego	0,0110	0,0070
180202*	Inne odpady, które zawierają żywe drobnoustroje chorobotwórcze lub ich toksyny oraz inne formy zdolne do przeniesienia materiału genetycznego, o których wiadomo lub co do których istnieją wiarygodne podstawy do sądzenia, że wywołują choroby u ludzi i zwierząt	0,3970	0,5250
180203	Inne odpady niż wymienione w 18 02 02	0,0080	0,0570
190114	Popioły lotne inne niż wymienione w 19 01 13	0,3110	
190801	Skratki	25,4400	11,1900
190802	Zawartość piaskowników	6,4000	10,4000
190805	Ustabilizowane komunalne osady ściekowe	2 162,5000	2 287,5000
190809	Tłuszcze i mieszaniny olejów z separacji olej/woda zawierające wyłącznie oleje jadalne i tłuszcze	7,9000	
190902	Osady z klarowania wody	873,7380	
190905	Nasycone lub zużyte żywice jonowymienne	1,2000	1,2000
190999	Inne niewymienione odpady	16,0000	24,0000
191001	Odpady żelaza i stali	0,4400	
191201	Papier i tektura	6,7000	0,9000
191202	Metale żelazne	21,5000	3,1900
191203	Metale nieżelazne	0,5300	0,4000
191204	Tworzywa sztuczne i guma	89,3000	39,7000
191212	Inne odpady (w tym zmieszane substancje i przedmioty) z mechanicznej obróbki odpadów inne niż wymienione w 19 12 11	6,1600	
191307*	Odpady ciekłe i stężone uwodnione odpady ciekłe (np. koncentraty) z oczyszczania wód podziemnych zawierające substancje niebezpieczne	57,3550	38,8150
SUMA		109.032,1191	42.790,8454

Źródło: Wojewódzki System Odpadowy - WOJ. KUJAWSKO-POMORSKIE

Tabela 20 Ilość odpadów [Mg] innych niż komunalne (wyłączenie gr. 20) poddanych odzyskowi w instalacjach wytworzonych na terenie powiatu toruńskiego w latach 2017-2018

Kody odpadów	Rodzaje odpadów	Ilość odpadów w 2017r. [Mg]	Ilość odpadów w 2018r. [Mg]
010480*	Odpady żwiru lub skruszone skały inne niż wymienione w 01 04 07	10,0000	
030105	Trociny, wióry, ścinki, drewno, płyta wiórowa i fornir inne niż wymienione w 03 01 04	69,1000	27 582,4820
030199	Inne niewymienione odpady	11,6920	9,1760
030308	Odpady z sortowania papieru i tektury przeznaczone do recyklingu	788,0100	
070104*	Inne rozpuszczalniki organiczne, roztwory z przemysłu i ciecze macierzyste	3,0360	
070213	Odpady tworzyw sztucznych	6 216,4910	3 987,6131
100102	Popioły lotne z węgla	245,0000	82,5200
101213	Szlamy z zakładowych oczyszczalni ścieków	4 122,0000	3 700,0000
120105	Odpady z toczenia i wygładzania tworzyw sztucznych	9,2200	7,4600
120199	Inne niewymienione odpady	7,7600	
150101	Opakowania z papieru i tektury	2 426,8700	
150102	Opakowania z tworzyw sztucznych	1 292,2880	586,8260
150103	Opakowania z drewna	347,2000	296,9000
160104*	Zużyte lub nienadające się do użytkowania pojazdy	2 508,2220	289,0060
160106	Zużyte lub nienadające się do użytkowania pojazdy niezawierające cieczy i innych niebezpiecznych elementów	35,2750	116,2600

Kody odpadów	Rodzaje odpadów	Ilość odpadów w 2017r. [Mg]	Ilość odpadów w 2018r. [Mg]
160119	Tworzywa sztuczne	8,3900	
170101	Odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów		12 000,0000
170102	Gruz ceglany		2 500,0000
170103	Odpady innych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia		350,0000
170107	Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione w 17 01 06		1 400,0000
170181	Odpady z remontów i przebudowy dróg		2 000,0000
170203	Tworzywa sztuczne	11,4400	
170302	Mieszanki bitumiczne inne niż wymienione w 17 03 01	14 537,3100	
170405	Żelazo i stal	120,8760	87,4300
170407	Mieszanki metali	61,1480	49,9000
170504	Gleba i ziemia, w tym kamienie, inne niż wymienione w 17 05 03		4 500,0000
190204*	Wstępnie przemieszane odpady składające się z co najmniej jednego rodzaju odpadów niebezpiecznych	1,8480	
191201	Papier i tektura	258,9200	
191204	Tworzywa sztuczne i guma	140,5820	188,1660
SUMA		33.232,6780	59.733,7391

Źródło: Wojewódzki System Odpadowy - WOJ. KUJAWSKO-POMORSKIE

Tabela 21 Ilość [Mg] i rodzaj odpadów innych niż komunalne (wyłączenie gr. 20) wytworzonych na terenie powiatu toruńskiego i przekazanych osobom fizycznym w latach 2017-2018

Kody odpadów	Rodzaje odpadów	Ilość odpadów w 2017r. [Mg]	Ilość odpadów w 2018r. [Mg]
100101	Żużle, popioły paleniskowe i pyły z kotłów (z wyłączeniem pyłów z kotłów wymienionych w 10 01 04)	0,1800	
100180	Mieszanki popiołowo-żużlowe z mokrego odprowadzania odpadów paleniskowych	6 315,1600	
150101	Opakowania z papieru i tektury		3,3000
150103	Opakowania z drewna	95,8800	84,2500
170201	Drewno	56,1400	
170504	Gleba i ziemia, w tym kamienie, inne niż wymienione w 17 05 03	540,0000	
190805	Ustabilizowane komunalne osady ściekowe	10,0000	171,1000
SUMA		7.017,3600	258,6500

Źródło: Wojewódzki System Odpadowy - WOJ. KUJAWSKO-POMORSKIE

Tabela 22 Ilość [Mg] i rodzaj odpadów zebranych na terenie powiatu toruńskiego w wyłączeniu odpadów komunalnych (z grupy 20) w latach 2017-2018

Kody odpadów	Rodzaje odpadów	Ilość odpadów w 2017r. [Mg]	Ilość odpadów w 2018r. [Mg]
020104	Odpady tworzyw sztucznych (z wyłączeniem opakowań)	3,0360	
030199	Inne niewymienione odpady	11,8000	8,8770
030308	Odpady z sortowania papieru i tektury przeznaczone do recyklingu	269,4980	382,1360
070213	Odpady tworzyw sztucznych	6 373,5285	4 143,8901
090199	Inne niewymienione odpady		6,5640
101003	Zgazy i żużle odlewnicze		0,6370
120101	Odpady z toczenia i piłowania żelaza oraz jego stopów	3 223,1800	6 063,9660

Kody odpadów	Rodzaje odpadów	Ilość odpadów w 2017r. [Mg]	Ilość odpadów w 2018r. [Mg]
120102	Cząstki i pyły żelaza oraz jego stopów	5 387,9480	4 693,8570
120103	Odpady z toczenia i piłowania metali nieżelaznych	138,7990	177,1560
120104	Cząstki i pyły metali nieżelaznych	33,6345	225,6840
120105	Odpady z toczenia i wygładzania tworzyw sztucznych	6,6400	6,8800
120113	Odpady spawalnicze		0,0160
120121	Zużyte materiały szlifierskie inne niż wymienione w 12 01 20		4,6500
120199	Inne niewymienione odpady	165,8510	72,0360
140603*	Inne rozpuszczalniki i mieszaniny rozpuszczalników	0,1500	0,1550
150101	Opakowania z papieru i tektury	7 386,5430	9 411,8390
150102	Opakowania z tworzyw sztucznych	2 658,1060	1 567,4900
150103	Opakowania z drewna	55,0000	
150104	Opakowania z metali	121,3380	96,3170
150106	Zmieszane odpady opakowaniowe		1,2000
150107	Opakowania ze szkła	42,3800	18,9400
150203	Sorbenty, materiały filtracyjne, tkaniny do wycierania (np. szmaty, ściérki) i ubrania ochronne inne niż wymienione w 15 02 02		2,0000
160103	Zużyte opony	39,0400	6,8100
160104*	Zużyte lub nienadające się do użytkowania pojazdy	2 508,2220	289,0060
160106	Zużyte lub nienadające się do użytkowania pojazdy niezawierające cieczy i innych niebezpiecznych elementów	35,2750	116,2600
160117	Metale żelazne	76,1180	83,4100
160118	Metale nieżelazne	4,9840	4,4470
160119	Tworzywa sztuczne	6,7600	0,6790
160199	Inne niewymienione odpady	0,1750	0,1800
160214	Zużyte urządzenia inne niż wymienione w 16 02 09 do 16 02 13	51,4010	6,4000
160216	Elementy usunięte ze zużytych urządzeń inne niż wymienione w 16 02 15	10,5270	9,3200
160304	Nieorganiczne odpady inne niż wymienione w 16 03 03, 16 03 80	1,8400	1 112,4200
160601*	Baterie i akumulatory ołowiowe	150,4700	201,9380
170101	Odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów	1,1900	
170202	Szkło		18,9800
170203	Tworzywa sztuczne	48,5180	125,6580
170401	Miedź, brąz, mosiądz	2 448,0865	370,3558
170402	Aluminium	21 221,3047	532,7964
170403	Ołów	289,6949	28,9980
170404	Cynk	217,6540	72,1290
170405	Żelazo i stal	254 068,1440	12 630,2330
170406	Cyna	0,0860	
170407	Mieszaniny metali	948,3110	1 011,4520
170411	Kable inne niż wymienione w 17 04 10	132,5740	121,6690
170904	Zmieszane odpady z budowy, remontów i demontażu inne niż wymienione w 17 09 01, 17 09 02 i 17 09 03	855,7180	14,8100
191001	Odpady żelaza i stali	9,2880	
191002	Odpady metali nieżelaznych	2,2600	6,9100
191201	Papier i tektura	222,3290	454,4300
191202	Metale żelazne	619,3410	1 143,4880
191203	Metale nieżelazne	28,6395	95,4680
191204	Tworzywa sztuczne i guma	296,6830	409,6000

Kody odpadów	Rodzaje odpadów	Ilość odpadów w 2017r. [Mg]	Ilość odpadów w 2018r. [Mg]
191212	Inne odpady (w tym zmieszane substancje i przedmioty) z mechanicznej obróbki odpadów inne niż wymienione w 19 12 11	400,0000	
SUMA		310.572,0656	45.752,1373

Źródło: Wojewódzki System Odpadowy - WOJ. KUJAWSKO-POMORSKIE

Wytwarzanie odpadów w instalacjach, zbieranie oraz ich przetwarzanie wymaga uzyskania przez przedsiębiorcę stosownych pozwoleń. Organami wydającymi te pozwolenia jest marszałek województwa i starosta. W raportowanym okresie Marszałek Województwa Kujawsko-Pomorskiego nie wydał i nie zmienił żadnej decyzji w zakresie gospodarki odpadami dla działalności zlokalizowanych na terenie powiatu toruńskiego. Natomiast Starosta Toruński w latach 2017-2018 wydał 32 decyzje, w tym: 5 nowych i 5 zmian pozwoleń na wytwarzanie odpadów oraz wydano 2 decyzje zmieniające nazwę podmiotu prowadzącego działalność; 3 nowe i 3 zmiany pozwoleń na przetwarzanie odpadów; 8 nowych oraz 6 zmian pozwoleń na zbieranie odpadów. W Załączniku nr 7 do niniejszego raportu wyszczególniono wszystkie wydane i zmienione decyzje z zakresu gospodarki odpadami.

4.9. Zasoby przyrodnicze

Według danych GUS, w raportowanym okresie na terenie powiatu wzrosła ilość pomników przyrody z 84 w roku bazowym tj. 2014 do 89 w roku 2017 i 109 w roku 2018. Jednakże formy ochrony obszarowej zmniejszyły swoją powierzchnię z 43.414,71 ha w 2014 roku do 42.914,83 ha w 2018r. Spadek nastąpił o 499,88 ha, co znalazło swoje odzwierciedlenie w udziale obszarze terenów chronionych w powierzchni powiatu ogółem z 35,3% w 2014r. do 34,9% w 2018r.

We wskaźniku strukturalnym nie odnotowano wzrostu lesistości na terenie powiatu, jednak po szczegółowej analizie powierzchni lasów widoczny jest spadek w roku 2017 i wzrost w roku 2018.

We wskaźnikach monitorowania widoczny jest bilans dodatni w zakresie nasadzeń drzew i krzewów w porównaniu do ich usunięć.

Wskaźniki monitorowania raportowanym okresie są na tyle niejednoznaczne, że zaleca się gospodarowanie zasobami przyrodniczymi z zachowaniem ostrożności, aby nie doszło do pogorszenia stanu wskaźników w kolejnych raportowanych latach, w szczególności w zakresie ochrony „dzikiej przyrody”, gdyż w zakresie zieleni zorganizowanej powierzchnia ogółem się nie zmieniła jednakże odnotowano sporą ilość nowych nasadzeń.

4.10. Zagrożenia poważnymi awariami

Na obszarze powiatu toruńskiego występuje zakład o dużym ryzyku występowania poważnych awarii przemysłowych tj. PERN S.A. Baza Paliw nr 11 przy ul. Łukasiewicza 1 w Łubiance. Zakład ten w 2017 roku nosił nazwę Operator Logistyczny Paliw Płynnych Sp. z o. o.

Baza Paliw nr 11. Zakład ten podlega systematycznym kontrolom przez przedstawicieli Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej, które odbyły się 21 listopada 2017r. i 16 listopada 2018r.

W raportowanym okresie nie wystąpiły również żadne zdarzenia z udziałem substancji niebezpiecznych, które można by sklasyfikować jako poważne awarie.

5. Realizacja celów i zadań programowych w działaniach inwestycyjnych

Tabela 23 Działania inwestycyjne przeprowadzone na rzecz realizacji celów i zadań zawartych w Programie ochrony środowiska dla Powiatu Toruńskiego w latach 2017-2018

Interesariusz	Nazwa inwestycji	Rok realizacji	Koszt [zł]	Źródło finansowania
Obszar interwencji: Ochrona klimatu i jakości powietrza				
Cel: utrzymanie standardów jakości powietrza na dobrym poziomie poprzez stałą redukcję emisji pyłów, gazów i odorów				
Gmina Chełmża	Termomodernizacja budynku świetlicy wiejskiej w miejscowości Kuczwały. Zakres: wymiana stolarki okiennej i drzwiowej, ocieplenie ścian i stropodachu, montaż pompy ciepła solanka – woda, montaż wentylacji z odzyskiem ciepła, montaż ogniw fotowoltaicznych, montaż inteligentnego systemu oświetlenia.	2018	959.843,89	środki własne RPO WKP
	Wymiana źródeł ciepła zasilanych paliwami stałymi na terenie Gminy Chełmża.	2018	40.000,00	środki własne WFOŚiGW
	Dotacja na zakup i montaż kolektorów słonecznych służących do podgrzewania ciepłej wody użytkowej na terenie Gminy Chełmża.	2018	12.000,00	środki własne
Szkołę Podstawową w Zelgnie Gmina Chełmża	Zakup i wymiana oświetlenia w budynku szkoły na LED.	2018	15.000,00	środki własne gminy
Miasto Chełmża	Kompleksowa modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej na terenie miasta Chełmży.	2017 2018	807.864,68	środki własne RPO WKP
	Modernizacja oświetlenia ulicznego w ulicach Bydgoskiej i Witosa.	2018	140.292,00	środki własne RPO WKP
	Upowszechnianie wykorzystania Odnawialnych Źródeł Energii na terenie miasta Chełmży - budowa	2018	1.585.584,98	środki własne RPO WKP

Interesariusz	Nazwa inwestycji	Rok realizacji	Koszt [zł]	Źródło finansowania
	instalacji OZE na budynkach mieszkalnych.			
	Termomodernizacja Budynków Urzędu Miasta Chełmży.	2018	48.994,00	środki własne
Gmina Czernikowo	Wymiana kotła grzewczego(pieca) w budynku garażu OSP Czernikowo.	2017	15.000,00	środki własne
Gmina Lubicz	Termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej w Młyńcu Pierwszym. W ramach wskazanego przedsięwzięcia termomodernizacyjnego wykonano następujące prace: - demontaż istniejącego kotła oraz montaż kotła spalającego pelet z podajnikiem opału, - montaż zaworów termostatycznych, - ocieplenie stropodachu, - ocieplenie ścian zewnętrznych, - montaż wentylacji mechanicznej nawiewno-wywiewnej z odzyskiem ciepła powietrza wywiewnego, - ocieplenie podłogi na gruncie, - wymianę stolarki zewnętrznej, - montaż drugiego kompletu drzwi zewnętrznych - wejściowych, - ocieplenie ścian fundamentowych, - montaż paneli fotowoltaicznych, - wymiana istniejących jarzeniowych i żarowych źródeł światła na LED.	2016 2017 2018	900.893,00	RPO WKP
	Termomodernizacja budynków Szkoły Podstawowej nr 1 w Lubiczu Dolnym. Zakres prac obejmował: - w budynku „starszym” – przyłączenie instalacji ciepłej do kotłowni gazowej wybudowanej w budynku „nowszym”, docieplenie ścian wewnętrznych na poddaszu, docieplenie stropu parteru, docieplenie ścian zewnętrznych, docieplenie dachu, wymiana stolarki na drewnianą odpowiadającą charakterowi oryginalnych okien, wymiana źródeł światła na LED; - w budynku „nowszym” – wykonanie przyłącza gazowego oraz montaż gazowego kotła kondensacyjnego, wymiana stolarki drewnianej i PCV na stolarkę PCV, docieplenie stropu nad piwnicą,	2016 2017 2018	1.179.824,50	RPO WKP

Interesariusz	Nazwa inwestycji	Rok realizacji	Koszt [zł]	Źródło finansowania
Gmina Lubicz	docieplenie stropodachu, docieplenie ścian zewnętrznych, wymiana źródeł światła na LED, zainstalowanie paneli fotowoltaicznych.			
	Termomodernizacja budynku „Białego” Szkoły Podstawowej w Złotorii. Zakres prac obejmował: - prace termomodernizacyjne - ocieplenie ścian zewnętrznych nadziemnych, ocieplenie ścian fundamentowych, ocieplenie dachu skośnego w oparciu o wytyczne Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, wymianę stolarki okiennej na okna z nawiewnikami automatycznymi; - wymianę instalacji oświetleniowej.	2017 2018	587.009,50	RPO WKP
	Termomodernizacja budynku Zespołu Szkół nr 1 przy ul. Piaskowej 23 w Lubiczu Górnym. W ramach wskazanego przedsięwzięcia wykonano następujące prace: - ocieplenie ścian zewnętrznych, ścian fundamentowych, dachu i stropu; - wymiana stolarki okiennej na okna z nawiewnikami automatycznymi; - wymiana istniejących jarzeniowych i żarowych źródeł światła na źródła światła LED.	2018 2019	5.775.449,45	RPO WKP
	Dofinansowania do wymiany pieców (15 x 4 tys. zł).	2018	60.000,00	środki własne WFOŚiGW
	Dofinansowania do OZE – kolektory słoneczne i powietrzne pompy ciepła (33 x 3 tys. zł).	2018	99.000,00	
	Dofinansowania do wymiany źródeł ciepła (35 x 3 tys. zł).	2018	105.000,00	
Gmina Łubianka	Termomodernizacja budynku szkoły w Łubiance (wymiana opraw oświetleniowych na typu LED, zamontowanie pompy ciepła, ocieplenie stropów).	2017	1.268.833,08 560.092,55	RPO WKP środki własne
	Budowa nowego oświetlenia ulicznego LED na terenie gminy Łubianka (zamontowanie 113 szt. lamp typu LED).	2017	698 206,00	środki własne
	Modernizacja oświetlenia przy ul. Toruńskiej w Łubiance (m.in.: wymiana 69 szt. opraw oświetleniowych na typu LED).	2018	80.346,41 14.178,79	RPO WKP środki własne

Interesariusz	Nazwa inwestycji	Rok realizacji	Koszt [zł]	Źródło finansowania
	Program Wspieranie rozproszonych, odnawialnych źródeł energii - PROSUMENT/NFOŚ (zamontowanie instalacji fotowoltaicznych dla mieszkańców gminy Łubianka – 10 szt.).	2017	124.684,00 169.425,00	dofinansowanie NFOŚiGW pożyczki dla odbiorców końcowych
	Programu priorytetowy „EKOpiec 2018” (wymiany indywidualnych palenisk domowych na nowe mniej emisyjne – 10 szt.).	2018	20.000,00 20.000,00	środki własne WFOŚiGW
	Dofinansowania na wymianę palenisk na nowe, ekologiczne oraz na montaż paneli fotowoltaicznych – 10 dofinansowań.	2017	124.684,00	NFOŚiGW
	Dofinansowania na wymianę palenisk na nowe, ekologiczne oraz na montaż paneli fotowoltaicznych – 10 dofinansowań.	2018	40.000,00	środki własne WFOŚiGW
Gmina Łysomice	Dofinansowania na wymianę źródeł ciepła – 10 dofinansowań.	2018	40.000,00	środki własne WFOŚiGW „EKOPIEC”
Gmina Obrowo	Dofinansowania na wymianę źródeł ciepła – 94 dofinansowań.	2017	282.000,00	środki własne
	Dofinansowania na wymianę źródeł ciepła – 115 dofinansowań.	2018	360.000,00	środki własne WFOŚiGW „EKOPIEC” (30 tys.)
Gmina Wielka Nieszawka	Dofinansowania na wymianę źródeł ciepła – 10 dofinansowań.	2018	20.000,00	WFOŚiGW „EKOPIEC” (20 tys.)
	Instalacje fotowoltaiczne i instalacje kolektorów słonecznych	2018	768.637,74	środki własne dofinansowanie
Gmina Zławieś Wielka	Termomodernizacja Gminnego Ośrodka Zdrowia w Złejwsi Wielkiej.	2018	277.000,00	środki własne dofinansowanie
	Montaż instalacji OZE.	2018	1.087.000,00	środki własne dofinansowanie
	Dofinansowania na wymianę źródeł ciepła – 15 dofinansowań.	2018	30.000,00	WFOŚiGW
Starostwo Powiatowe w Toruniu	UE (ZIT)- Starostwo Powiatowe - Przebudowa systemu ogrzewania budynku i przygotowania ciepłej wody użytkowej poprzez zastosowanie pompy ciepła wykorzystującej energię geotermalną ziemi oraz wspomagającej instalacji paneli słonecznych w DPS w Browinie oraz	2017	632.227	środki własne
		2018	1.992.774,00	dotacja z UE

Interesariusz	Nazwa inwestycji	Rok realizacji	Koszt [zł]	Źródło finansowania
	budowa instalacji fotowoltaicznej wraz z dociepleniem budynku nr 56 tzw. Tarasowca. Termomodernizacja budynku nr 60 w DPS Browinie			
	Przeprawa promowa przez rzekę Wisłę na wysokości Solca Kujawskiego i Czarnowa	2017	54.293,00	środki własne
	Termomodernizacja budynku CUW w Browinie - wymiana okien	2017	25.211,00	środki własne
Szkoła Podstawowa w Górsku	Częściowa wymiana oświetlenia w budynku głównym szkoły oraz w Sali gimnastycznej na LED	2017 2018	brak danych	środki własne
Szkoła Podstawowa Łężyń II Gm. Obrowo	Termomodernizacja budynku szkoły połączona z wymianą źródeł ciepła (instalacja pompy ciepła)	2018	brak danych	brak danych
	Wymiana źródeł światła na LED przy boisku szkolnym	2018	brak danych	brak danych
Szkoła Podstawowa Osiek nad Wisłą Gm. Obrowo	Termomodernizacja budynku szkoły	2017 2018	brak danych	brak danych
Zespołu Szkół, Centrum Kształcenia Ustawicznego w Gronowie	Instalacja systemu czujnika pogodowego wraz z systemem pomp i zaworem trójdrożnym optymalizującego proces ogrzewania budynku aul	2017	8.000,00	środki własne
Nadleśnictwo Toruń	Wymiana kotła C.O. na kocioł na pellet w Leśniczówce Gutowo	2017	191.980,00	środki własne
	Wymiana kotła C.O. na kocioł na pellet w Szkółce Leśnej w Janowi	2017	14.606,00	środki własne
Obszar interwencji: Zagrożenie hałasem				
Cel: zminimalizowanie uciążliwego hałasu i utrzymanie jak najlepszej jakości stanu akustycznego środowiska				
Gmina Chełmża	Przebudowy dróg gminnych polegających na wykonaniu nawierzchni bitumicznej	2017 2018	3.000.000,00	środki własne FOGR FDS
Miasto Chełmża	Przebudowa dróg w granicach pasa drogowego -Przebudowa ulic na osiedlu domków jednorodzinnych Reja, obejmującego następujące ulice: reja, Konopnickiej, Kochanowskiego, Prusa, Pułaskiego, Żeromskiego, Reymonta w Chełmży wraz z modernizacją sieci wodociągowej	2016 2017	1.398.773,20	środki własne
	Przebudowa ulicy P. Skargi polegająca na wykonaniu nakładki	2017	481.783,44	środki własne

Interesariusz	Nazwa inwestycji	Rok realizacji	Koszt [zł]	Źródło finansowania
	bitumicznej na jezdni oraz częściowej wymianie nawierzchni chodników			
	Opracowanie dokumentacji dróg osiedlowych Groszkowskiego, Kowalskiego, Tretkowskiego, Wryczy, Szydzika i Piastowskiej z odwodnieniem	2018	83.025,00	środki własne
	Wykonanie projektu budowlanego i rozpoczęcie przebudowy ulicy Frelichowskiego	2018	458.731,02	środki własne
Gmina Łubianka	Remont ul. Wiosennej w Dębinach	2017	153.627,00	środki własne
	Przebudowa ul. Migdałowej w Pigży	2017	770.000,00	środki własne
	Remont ul. Wąskiej w Łubiance	2017	220.260,85	środki własne
	Modernizacja drogi dojazdowej do gruntów rolnych w Wymysłowie	2018	246.592,69	środki własne dofinansowanie z FOGR
	Przebudowa ul. Młodzieżowej w Pigży (etap I)	2018	841.315,26	środki własne dofinansowanie RPO WK-P
	Przebudowa ul. Pałacowej w Dębinach, ul. J. Długosza w Przecznie i ul. Stawowej w Wymysłowie	2018	2.069.897,57	środki własne dofinansowanie z FDS
	Budowa asfaltowej ścieżki pieszo-rowerowej Leszcz - Pigża - Brąchnowo - Biskupice – Warszawice	2018	2.700.000,00	środki własne Powiat Toruński dofinansowanie z ZIT
Gmina Łysomice	Przebudowa dróg gminnych	2017	5.918.353,75	środki własne
	Przebudowa dróg gminnych	2018	3.834.226,18	środki własne
Gmina Zławieś Wielka	Budowa drogi gminnej w Starym Toruniu	2018	643.000,00	środki własne dotacja
	Budowa drogi gminnej w Górsku, ul. Nadwiślańska	2018	108.000,00	środki własne
	Przebudowa drogi gminnej ul. Sosnowa w Czarnowie	2018	41.000,00	środki własne
Starostwo Powiatowe w Toruniu	Modernizacja drogi powiatowej nr 2001C Rzęczkowo - Zarośle Cienkie	2017	330.000,00	środki własne porozumienie z jst
	Modernizacja drogi powiatowej nr 2014C Nawra - Głuchowo na odcinku 2,324 km	2017	540.766,00	środki własne porozumienie z jst
	Budowa dróg rowerowych Toruń - Złotaria -Osiek	2017	30.460,00	środki własne
	Budowa drogi rowerowej Osiek nad Wisłą-Sąsiedzko-Zimny Zdrój-Czernikowo-Mazowsze z odgałęzieniem do Obrowa	2017 2018	251.715,00 856.268,00	środki własne porozumienie z jst
	Budowa drogi rowerowej Leszcz-Pigża-Brąchnowo-Biskupice-Warszewice-Kończewice	2017 2018	212.402,00 2.610.964,00	środki własne porozumienie z jst dotacje z UE
	Budowa drogi rowerowej Różankowo-Piwnice-Lulkowo, Kamionki Małe-Turzno	2017 2018	52.675,00 365.790,00	środki własne porozumienie z jst

Interesariusz	Nazwa inwestycji	Rok realizacji	Koszt [zł]	Źródło finansowania
Starostwo Powiatowe w Toruniu	Budowa drogi rowerowej Toruń-Przysiek-Rozgarty-Górsz z odgałęzieniem do Barbarki	2017 2018	29.920,00 48.775,00	środki własne porozumienie z jst
	Przebudowa drogi powiatowej nr 2041C Brzozówka-Szembekowo-Łążynek w km 0+0000÷4+757 km na dł. 4,757 km w ramach PRGiPID)	2017	2.637.331,00	środki własne porozumienie z jst środki rządowe
	Przebudowa ciągu komunikacyjnego dróg powiatowych nr 2003C Siemoń - Łążyn w km 0+0000÷4+727 km na dł. 4,427 km oraz drogi powiatowej nr 2015C Siemoń - Wybcz w km 0+0000÷4+506 km (w ramach PGiPID)	2017	4.020.911,00	środki własne porozumienie z jst środki rządowe
	Budowa chodnika przy drodze powiatowej Nr 2003 w m. Siemoń - Gmina Żławieś Wielka	2017	23.981,00	środki własne porozumienie z jst
	Budowa chodnika przy drodze powiatowej 2031C Żelgno-Bezdół-Zelgno	2017	245.197,00	środki własne porozumienie z jst
	Budowa ciągu pieszo-rowerowego przy drodze powiatowej 2026C Browina-Grzywna-Sławkowo (dokumentacja)	2017	129.000,00	środki własne porozumienie z jst
	Budowa ciągu pieszo-rowerowego przy drodze powiatowej Nr 2016C Łubianka -Kończewice (dokumentacja, wykupy gruntów)	2017	40.000,00	środki własne porozumienie z jst
	Budowa chodnika przy drodze powiatowej 1629C Trzebcz Szlachecki Głuchowo na odcinku od DK 91 - Głuchowo (dokumentacja)	2017	42.558,00	środki własne porozumienie z jst
	Budowa ciągu pieszo-rowerowego przy drodze powiatowej 2038C Łążyn- Kawęczyn w m. Łążyn II	2017	75.087,00	środki własne porozumienie z jst
	Budowa ciągu pieszo - rowerowego Turzno - Papowo Toruńskie przy drodze powiatowej nr 2011 C na terenie Gminy Łysomice w tym odszkodowania	2017	373.868,00	środki własne porozumienie z jst
	Budowa chodnika przy drodze powiatowej 2036C Krobia - Mierzynek	2017	146.118,00	środki własne porozumienie z jst
	Przebudowa mostu drogowego w m. Czarne Błoto wraz z dojazdami na drodze powiatowej Nr 2005C Łubianka -Zamek Bierzgłowski	2017	2.221.820,00	środki własne porozumienie z jst środki rządowe
	Przebudowa drogi powiatowej nr 2045C Steklin - Osówka w km 0+0000÷2,600 km oraz drogi powiatowej nr 2044C Czernikowo -	2018	3.562,302,00	środki własne środki rządowe

Interesariusz	Nazwa inwestycji	Rok realizacji	Koszt [zł]	Źródło finansowania
Starostwo Powiatowe w Toruniu	Osówka na dł.0,388 km - o dł.2,884 km			
	Przebudowa mostu przy drodze powiatowej nr 2044C w m. Wąkole	2018	1.819.478,00	środki własne porozumienie z jst środki rządowe
	Wykupy gruntów po realizacji projektu UE "Poprawa bezpieczeństwa na drogach publicznych poprzez wybudowanie dróg rowerowych , inne wykupy	2018	61.452,00	środki własne porozumienie z jst
	Przebudowa drogi powiatowej nr 2030C Turzno- Gronowo w km) +000 do 4+206 na długości 4,206 km	2018	2.650.000,00	środki własne
	Przebudowa drogi powiatowej nr 1716CPłużnica-Bocień-Dźwierzno od km do 4+809 do km 10+323 na długości 5,514 km	2018	2.281.000,00	środki własne
	Budowa ciągu pieszo-rowerowego przy drodze powiatowej Nr 2026C Browina-Grzywna -Sławkowo	2018	14.391,00	środki własne porozumienie z jst
	Budowa chodnika przy drodze powiatowej Nr 1761C Płużnica - Bocień-Dźwierzno	2018	199.000,00	środki własne porozumienie z jst
	Opracowanie dokumentacji projektowej budowy ciągu pieszo-rowerowego wzdłuż drogi powiatowej Nr 2044C Czernikowo-Bobrowniki-Włocławek o dł. 550 m.b.	2018	20.295,00	środki własne
	Budowa ciągu pieszo-rowerowego Lubicz Dolny - Rogówko przy drodze powiatowej Nr 2010C Turzno - Rogówko -Lubicz Dolny	2018	6.765,00	środki własne porozumienie z jst
	Budowa ciągu pieszo-rowerowego przy drodze powiatowej Nr 2036C Krobia Mierzynek Młyniec	2018	222.619,00	środki własne porozumienie z jst
	Budowa ciągu pieszo-rowerowego przy drodze powiatowej nr 2011C Turzno - Papowo Toruńskie w km 4+071÷7+171 na dł. 3,100 km	2018	1.025.950,00	środki własne porozumienie z jst
	Przebudowa chodnika w pasie drogi powiatowej Nr 2009C (polbruk)- Młyniec I.	2018	43.903,00	środki własne porozumienie z jst
Zarząd Dróg Wojewódzkich	Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 249 wraz z uruchomieniem przeprawy promowej przez Wisłę na wysokości Solca Kujawskiego od km 0+000 do km 1+983 oraz od km 1+983 do km 2+582. Realizacja inwestycji odbędzie się w latach: 2017-2022.	2017 2018	0,00 590.400,00	RPO środki własne budżetu Woj. Kujawsko – Pomorskiego dotacja od jst

Interesariusz	Nazwa inwestycji	Rok realizacji	Koszt [zł]	Źródło finansowania
Zarząd Dróg Wojewódzkich	Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 546 na odcinku od km 10+791,00 do km 13+103,20 od Bierzgłowa (przystanek PKS) do Łubianki (skrzyżowanie z drogą wojewódzką nr 553 oraz "Budowa parkingu przy budynku Centrum Kultury w Łubiance".	2018	5.426.716,31	środki własne budżetu Woj. Kujawsko – Pomorskiego dotacja od jst
	Ułożenie cienkiej warstwy na zimno z mieszanki mineralno - emulsyjnej na nawierzchni drogi wojewódzkiej Nr 273 Cierpice - Mała Nieszawka, odcinek Wielka Nieszawka - Mała Nieszawka od km 3+677 do km 5+130, dł. 1,453 km.	2017	336.409,18	środki własne budżetu Woj. Kujawsko – Pomorskiego
	Przebudowa drogi wojewódzkiej Nr 551 Strzyżawa – Dąbrowa Chełmińska - Unisław – Wybcz – Chełmża – Wąbrzeźno na odcinku od km 17+515 do km 30+760.	2018	214.020,00	środki własne budżetu Woj. Kujawsko – Pomorskiego
	Ograniczenie emisji spalin poprzez rozbudowę sieci dróg rowerowych znajdujących się w koncepcji rozwoju systemu transportu Bydgosko-Toruńskiego Obszaru Funkcjonalnego dla: Części nr 3 – Toruń – Mała Nieszawka – Wielka Nieszawka – Cierpice w ciągu drogi wojewódzkiej nr 273.	2018	111.952,42	RPO środki własne budżetu Woj. Kujawsko – Pomorskiego dotacja od jst
	Ograniczenie emisji spalin poprzez rozbudowę dróg rowerowych znajdujących się w koncepcji rozwoju systemu transportu Bydgosko-Toruńskiego Obszaru Funkcjonalnego dla: Części nr 1 - Nawra-Kończewice-Chełmża-Zalesie-Kiełbasin- Mlewo-Mlewiec - Srebrniki-Sierakowo w ciągu dróg wojewódzkich nr: 551,649,554".	2017 2018	0,00 0,00	RPO środki własne budżetu Woj. Kujawsko – Pomorskiego dotacja od jst
	Przebudowa drogi wojewódzkiej Nr 499 Ostaszewo – Mirakowo na odcinku od km 0+000 do km 7+421.	2018	129.150,00	środki własne budżetu Woj. Kujawsko – Pomorskiego
Obszar interwencji: Pola elektromagnetyczne				
Cel: ochrona mieszkańców przed polami elektromagnetycznymi				
Obszar interwencji: Gospodarowanie wodami				
Cel: zwiększenie bezpieczeństwa powodziowego				
Miasto Chełmża	Utrzymanie i konserwacja urządzeń melioracyjnych	2017	55.972,49	środki własne
	Utrzymanie i konserwacja urządzeń melioracyjnych	2018	60.351,42	środki własne

Interesariusz	Nazwa inwestycji	Rok realizacji	Koszt [zł]	Źródło finansowania
Gmina Lubicz	Budowa kanalizacji deszczowej w Lubiczu Dolnym	2018	179.348,43	środki własne
	Budowa kanału deszczowego	2018	226.678,80	środki własne
Starostwo Powiatowe w Toruniu	Przedsięwzięcia związane z ochroną wód, zadania modernizacyjne i inwestycyjne służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej, w tym ochrony przeciwpowodziowej	2017	49.407,00	środki własne
		2018	253.304,00	
Obszar interwencji: Gospodarka wodno-ściekowa				
Cel: ochrona zasobów wód powierzchniowych i podziemnych				
Miasto Chełmża	Wykonanie projektu budowlanego i budowa sieci wodociągowej dla ogrodu działkowego „Postęp” przy ulicy Frelichowskiego w Chełmży	2017	69.500,00	środki własne
	Wykonanie projektu budowlanego i budowa sieci wodociągowej w części ulicy Sosnowej	2017	30.520,00	środki własne
	Wykonanie projektu budowlanego i budowa sieci wodociągowej w ulicy Popiełuszki	2017	3.500,00	środki własne
	Wykonanie projektu budowlanego i budowa sieci wodociągowej w ulicy Fredry	2017	17.804,00	środki własne
	Wykonanie projektu budowlanego i budowa sieci wodociągowej w ulicy Działkowej i Tęczowej	2017	15.000,00	środki własne
	Wykonanie projektu budowlanego i budowa sieci wodociągowej w ulicy Turystycznej	2017	16.435,00	środki własne
	Wykonanie projektu budowlanego i budowa sieci wodociągowej w ulicy Polnej i w drodze wewnętrznej (działka 34/1 z obrębu 13) na odcinku od ulicy Chełm. Przedmieście do wysokości nieruchomości oznaczonej jako działka 112/4 z obrębu 8	2017	43.966,00	środki własne
	Wykonanie projektu budowlanego i budowa sieci wodociągowej w ulicy Rekreacyjnej	2018	15.000,00	środki własne
	Wykonanie projektu budowlanego i budowa sieci wodociągowej w części ulicy Hiacyntowej	2018	15.000,00	środki własne
	Wykonanie projektu budowlanego i budowa sieci wodociągowej w ulicach: Wypoczynkowej i Pogodnej	2018	16.000,00	środki własne
	Budowa sieci wodociągowej w ulicy Popiełuszki	2018	6.000,00	środki własne
		Rozbudowa oczyszczalni ścieków w Czernikowie	2018	8.105.287,64

Interesariusz	Nazwa inwestycji	Rok realizacji	Koszt [zł]	Źródło finansowania
Gmina Czernikowo	Budowa biologicznych przydomowych oczyszczalni ścieków 97 szt.	2018	1.664.693,81	RPO WK-P
Gmina Lubicz przez Lubickie Wodociągi Sp. z o. o.	Budowa kanalizacji deszczowej w Lubiczu Dolnym w ul. Młyńskiej i Dworcowej.	2018	179.348,43	środki własne
	Wybudowanie kanału deszczowego – drenażowego w Lubiczu Dolnym na ul. Szmaragdowej, Źródlanej i Spokojnej.	2018	226.679,80	środki własne
	Opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej dla odwodnienia ulicy Lipowej w Lubiczu Dolnym.	2018	10.762,50	środki własne
	Opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej dla odwodnienia ul. 8 marca w Złotorii.	2018	18.573,00	środki własne
Gmina Łubianka	Rozbudowa sieci wodociągowej 3,1 km	2017	333.400,00	środki własne
	Modernizacja stacji uzdatniania wody – wymiana armatury	2017	129.000,00 178.200,00	środki własne RPO WK-P
	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków	2018	543.800,00 794.700,00	środki własne RPO WK-P
	Modernizacja sieci kanalizacyjnej – przepompowni	2018	69.200,00	środki własne
	Modernizacja stacji uzdatniania – remont i kompleksowa wymiana sterowania stacji	2018	156.200,00 174.900,00	środki własne RPO WK-P
	Rozbudowa sieci wodociągowej 2,9 km	2018	238.800,00	środki własne
Gmina Łysomice	Budowa kanalizacji sanitarnej tłocznej w m. Łysomice ul. Długa	2017		środki własne pożyczka WFOŚiGW
	Budowa kanalizacji sanitarnej tłocznej w m. kamionki Duże – Turzno	2018	2.215.000,00	środki własne pożyczka WFOŚiGW
Gmina Wielka Nieszawka	Budowa sieci wodociągowej i sieci kanalizacji sanitarnej	2017	337.930,20	
	Budowa sieci wodociągowej i sieci kanalizacji sanitarnej	2018	1.864.285,00	
	Odwodnienie terenu dla potrzeb Gimnazjum w Cierpicach	2017	245.460,00	
	Modernizacja i rozbudowa oczyszczalni ścieków	2018	5.766.435,12	
Gmina Zławieś Wielka	Budowa sieci kanalizacyjnej Czarne Błoto i Gutowo	2018	889.000,00	środki własne dotacja
	Budowa sieci kanalizacyjnej	2018	51.000,00	środki własne dotacja
	Budowa sieci wod.-kan. w Złejwsi Małej	2018	45.000,00	środki własne dotacja
	Budowa sieci wodociągowej	2018	163.000,00	środki własne dotacja
	Likwidacja oczyszczalni ścieków w DPS Browina	2017	24.500,00	środki własne

Interesariusz	Nazwa inwestycji	Rok realizacji	Koszt [zł]	Źródło finansowania
Starostwo Powiatowe w Toruniu	Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w zadaniu - Przebudowa ciągu komunikacyjnego dróg powiatowych nr 2003C Siemoń - Łążyn w km 0+0000÷4+727 km na dł. 4,427 km oraz drogi powiatowej nr 2015C Siemoń - Wybcz w km 0+0000÷4+506 km; przebudowa 240 mb chodnika	2017	72.908,00	środki własne porozumienie z jst
Nadleśnictwo Toruń	Budowa przydomowej oczyszczalni ścieków w budynku mieszkalnym wielorodzinnym w Mozgowie	2017	51.980,00	środki własne
Obszar interwencji: Zasoby geologiczne				
Cel: racjonalne gospodarowanie zasobami geologicznymi				
Obszar interwencji: Gleby				
Cel: ochrona gleb				
Obszar interwencji: Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów				
Cel: skuteczny rozwój systemu gospodarki odpadami				
Gmina Czernikowo	Zakup koparko-ładowarki na potrzeby PSZOK	2018	535.050,00	środki własne WFOŚiGW
	Remont oraz doposażenie wagi samochodowej w PSZOK	2018	28.905,00	środki własne WFOŚiGW
Gmina Łysomice	Budowa PSZOK w m. Papowo Toruńskie, na terenie dz. nr 83/7 wraz z infrastrukturą towarzyszącą	2018	1.554.141,55	środki własne WFOŚiGW
Gmina Wielka Nieszawka	Doposażenie PSZOK	2018	92.046,00	środki własne dofinansowanie (16 tys.)
Nadleśnictwo Toruń	Zakup kontenerów przeznaczonych do wywozu odpadów komunalnych dla wszystkich leśnictw	2017	62.100,00	środki własne
Nadleśnictwo Dobrzejowice	Zakup kontenerów do wywozu odpadów – KPR – 1 w ilości 3 szt.	2017	28.016,18	środki własne
Starostwo Powiatowe w Toruniu	Wykonano zastępcze usunięcie odpadów w ilości 278,62 Mg za Spółdzielcze Gospodarstwo Rolne BIO-Plast w Witowie, objęte tytułem wykonawczym nr 1/2017 z dn. 20.12.2017r.	2017	64.770,80	środki własne
Obszar interwencji: Zasoby przyrodnicze				
Cel: ochrona zasobów przyrodniczych				
Gmina Czernikowo	Nasadenia: - przy świetlicy wiejskiej w Osówce, - w park w Czernikowie, - teren przy budynku Urzędu Gminy w Czernikowie	2017	15.919,35	środki własne WFOŚiGW
	Nasadenia w parku w Czernikowie	2018	500,00	środki własne

Interesariusz	Nazwa inwestycji	Rok realizacji	Koszt [zł]	Źródło finansowania
				WFOŚiGW
Gmina Lubicz	Wykonanie nasadzeń drzew gatunków: śliwa czerwolistna, jarząb pospolity, głóg szczepiony, żywotnik, klon zwyczajny, lipa drobnolistna – 827 szt.	2017	39.765,60	środki własne
	Wykonanie nasadzeń drzew gatunków: lipa drobnolistna, śliwa czerwolistna, jarząb pospolity, jałowce, tawuły – 384 szt.	2018	18.460,80	środki własne
Starostwo Powiatowe w Toruniu	Zakup noktowizora do ochrony akwenów wodnych na terenie Powiatu Toruńskiego na potrzeby Społecznej Straży Rybackiej	2017	3.400,00	środki własne
Obszar interwencji: Zagrożenia poważnymi awariami				
Cel: przeciwdziałanie występowaniu poważnych awarii				
Gmina Łysomice	Zakup samochodu ciężkiego ratowniczo-gaśniczego, chemiczno-ekologicznego MAN.	2018	952.000,00	środki własne KG PSP NFOŚiGW
Starostwo Powiatowe w Toruniu	Pomoc dla OSP -Gmina Zwałę Wielka , Łysomice , Obrowo, Łubianka (po 20.000 zł)	2017	80.000,00	środki własne
	Dotacja dla Gminy Zławieś Wielka na współfinansowanie zakupu samochodu ratowniczo- gaśniczego do działań ratownictwa chemiczno – ekologicznego dla OSP Łążyn-współudział w projekcie RPO WK-P "Nowoczesne służby ratownicze".	2018	20.000,00	środki własne
	Dotacja dla Gminy Łysomice na współfinansowanie zakupu samochodu ratowniczo- gaśniczego do działań ratownictwa chemiczno – ekologicznego dla OSP Lulkowo	2018	20.000,00	środki własne
	Zakup neutralizatorów do neutralizacji środków chemicznych w zdarzeniach zagrożenia środowiska dla Komendy Miejskiej PSP.	2017	11.931,00	środki własne
		2018	12.000,00	
Nadleśnictwo Golub-Dobrzyń	Modernizacja systemu monitoringu ppoż	2018	60.212,23	środki własne dotacja unijna
Nadleśnictwo Cierpiszewo	Modernizacja drogi pożarowej nr 13 na odcinku 1600 mb	2017	196.494,73	środki własne

EDUKACJA EKOLOGICZNA				
Gmina Zławieś Wielka	Ścieżka edukacyjna przy Szkole Podstawowej w Górsku w ramach Centrum Edukacji Ekologicznej Gminy Zławieś Wielka	2018	32.100,00	środki własne dotacja
Gmina Czernikowo	Ścieżka edukacyjno-przyrodnicza „Szlakiem natury, szlakiem przeszłości”	2018	650.368,60	środki własne: 239.649,34 RPO: 410.719,26
Gmina Chełmża	Wyznaczono ścieżkę edukacyjną w zabytkowym parku w Brąchnówku. Działanie uzupełnione o wydanie folderu informacyjnego dla dzieci.	2018	3.407,10	środki własne
Gmina Wielka Nieszawka	Różne formy edukacyjne prowadzone przez MPO w Toruniu, realizowane w ramach umowy na odbieranie odpadów komunalnych	2017 2018		środki własne
Starostwo Powiatowe w Toruniu	Dotacja na organizację warsztatów ekologiczno-edukacyjnych z zakresu malarstwa, rysunku i rzeźby „Sztuka i ekologia 2017” przez Fundację Piękniejszego świata w Skłudzewie.	2017	18.000,00	środki własne
	Dotacja na organizację zajęć oraz wycieczki z zakresu edukacji ekologiczno-przyrodniczej pn.: „Seniorzy dzieciom – znaczenie urządzeń melioracyjnych, wałów przeciwpowodziowych, przepompowni – Wilcza Kępa – teren gminy Wielka Nieszawka” przez Ogólnopolskie Stowarzyszenie Seniora Klub Seniora „Leśna kraina”.	2017	2.000,00	środki własne
	Dotacja na organizację warsztatów ekologicznych pn.: „Warsztaty edukacyjne w ostoi pszczoł i owadów zapylających – III edycja dom-pole-las” przez Fundację „Leśna Droga”.	2017	4.000,00	środki własne
	Dotacja na organizację zajęć z edukacji ekologiczno-przyrodniczej w Zespole Pałacowo - Parkowym w Brąchnówku oraz nad Jeziorem Chełmżyńskim „Ekologiczne potyczki” przez Wiejskie Stowarzyszenie Kulturalno-Oświatowe „Edukacja i Przyszłość” w Brąchnówku.	2017	3.000,00	środki własne
	Dotacja na organizację imprezy ekologicznej pn.: „Wszyscy dbamy o środowisko” przez Stowarzyszenie Rozwoju Gminy Łysomice.	2017	1.480,00	środki własne
	Dotacja na organizację wycieczki i zajęć dydaktyczno-ekologicznych pn.: „Żyj z naturą w zgodzie” przez	2017	2.465,00	środki własne

Starostwo Powiatowe w Toruniu	Stowarzyszenie Przyjaciół Szkoły „Dobry Start” w Chełmży.			
	Dotacja na organizację imprezy ekologicznej pn.: „Czy wiesz młody człowieku co to jest ekologia?” przez Łysomickie Stowarzyszenie „Marcus”.	2017	1.500,00	środki własne
	Dotacja na organizację imprezy i zajęć dydaktyczno-ekologicznych pn.: „Jestem przyjacielem Ziemi” przez Stowarzyszenie Rozwoju Gminy Łubianka „Przyszłość”.	2017	1.500,00	środki własne
	Dotacja na organizację zajęć dydaktyczno-ekologicznych pn. „Od zachwyty nad pięknem natury do jej ochrony” przez Obrowskie Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Edukacji, Kultury i Sportu „Nasza Szkoła”.	2017	3.400,00	środki własne
	Dotacja na organizację zajęć profilaktyczno-artystyczno-ekologicznych dla dzieci pn.: „Zdrowie wodą malowane” przez Klub Sportowo-Turystyczny „Włókniarz” w Chełmży.	2017	2.600,00	środki własne
	Dotacja na organizację wycieczki i zajęć dydaktyczno-ekologicznych pn.: „Za pan brat z ekologią” przez Toruńskie Stowarzyszenie Rodziców i Przyjaciół Dzieci z Wadą słuchu.	2017	2.000,00	środki własne
	Dotacja na organizację warsztatów i konkursu ekologicznego pn.: „Odpady towarzyszą nam w życiu – warsztaty i konkurs” przez Związek Harcerstwa Polskiego „Hufiec Chełmża”.	2017	2.500,00	środki własne
	Dotacja na organizację warsztatów ekologicznych pn.: „Bioróżnorodność Powiatu Toruńskiego podstawą edukacji ekologicznej” przez Stowarzyszenie Inicjatyw Społecznych „Razem dla przyszłości” w Górsku.	2017	6.000,00	środki własne
	Dotacja na organizację warsztatów ekologicznych pn.: „XI powiatowe warsztaty ekologiczne – w rezerwacie „Las Piwnicki” przez Czernikowskie Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Edukacji i Sportu „Czyż-nie”.	2017	3.000,00	środki własne
	Dotacja na organizację imprezy ekologicznej pn.: „Wiślany festyn przyrodniczy” przez Stowarzyszenie „Nasze Silno” w Silnie.	2017	9.000,00	środki własne
	Organizacja ekologicznego pikniku w Józefowie przez Wydział	2017	4.019,00	środki własne

Starostwo Powiatowe w Toruniu	Środowiska Starostwa Powiatowego w Toruniu.			
	Organizacja pikniku ekologicznego „Śniadanie na trawie” przez Wydział Środowiska Starostwa Powiatowego w Toruniu.	2017	5.010,00	środki własne
	Organizacja pikniku „Barwy Lata, Dary Jesieni” przez Wydział Środowiska Starostwa Powiatowego w Toruniu.	2017 2018	6.127,00 5.963,00	środki własne
	Organizacja konkursu „PIĘKNA ZAGRODA” przez Wydział Środowiska Starostwa Powiatowego w Toruniu.	2017 2018	4.136,00 4.802,00	środki własne
	Dotacja na organizację zajęć ekologicznych pn. „Ryby wędrowne - na przykładzie przepławki w rzece Zielonce” przez Ogólnopolskie Stowarzyszenie Seniora Klub Seniora Leśna Kraina w Cierpicach.	2018	2.500,00	środki własne
	Dotacja na organizację zajęć profilaktyczno-artystyczno-ekologicznych pn. „Zdrowie wodą malowane” przez Klub Sportowo-Turystyczny Włókniarz w Chełmży.	2018	3.000,00	środki własne
	Dotacja na organizację zakresu edukacji ekologiczno-przyrodniczej pn. „Ekologiczne potyczki – cykl zajęć z zakresu edukacji ekologiczno-przyrodniczej w Zespole Pałacowo-Parkowym w Brąchnówku oraz nad J. Chełmżyńskim dla dzieci wiejskich” przez WSKO Edukacja i Przyszłość w Brąchnówku.	2018	1.500,00	środki własne
	Dotacja na organizację pikniku edukacyjno-sportowego pn. „Piknik rodzinno-sportowy eGOlogia – segregacja śmieci w oczach dzieci” przez Akademię Piłkarską GOL w Chełmży.	2018	2.000,00	środki własne
	Dotacja na organizację imprezy ekologicznej pn. „Dzień dziecka z ekologią” przez Łysomickie Stowarzyszenie Markus.	2018	1.845,00	środki własne
	Dotacja na organizację imprezy ekologicznej pn. „Dzień ekologiczny z rodziną” przez Stowarzyszenie Rozwoju Gminy Łysomice.	2018	1.500,00	środki własne
	Dotacja na organizację zajęć dydaktyczno-ekologicznych pn. „Ochrona powietrza przed zanieczyszczeniami w Powiecie Toruńskim” przez Stowarzyszenie Przyjaciół Szkoły Dobry Start w Chełmży.	2018	2.462,00	środki własne

Starostwo Powiatowe w Toruniu	Dotacja na organizację warsztatów artystyczno-ekologicznych pn. „Sztuka i ekologia 2018” przez Fundację Piękniejszego Świata w Skłudzewie.	2018	18.000,00	środki własne
	Dotacja na organizację warsztatów artystyczno-ekologicznych pn. „Smog to groźny smok” przez Obrowskie Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Edukacji, Kultury i Sportu Nasza Szkoła.	2018	4.500,00	środki własne
	Dotacja na organizację warsztatów edukacyjnych pn. „Warsztaty edukacyjne w ostoi pszczoł i owadów zapylających – IV edycja” przez Fundację Leśna Droga.	2018	4.000,00	środki własne
	Dotacja na organizację warsztatów kulinarnych pn. „Ekokuchnia – zdrowie na talerzu” przez Ochotniczą Straż Pożarną w Zelgnie.	2018	1.920,00	środki własne
	Dotacja na organizację festynu przyrodniczego pn. „Wiślany Festyn Przyrodniczy” przez Stowarzyszenie Nasze Silno.	2018	9.200,00	środki własne
	Dotacja na organizację warsztatów ekologicznych pn. „XII powiatowe warsztaty ekologiczne – Z ekologią na Ty” przez Czernikowskie Stowarzyszenie na Rzecz Wspierania Edukacji, Kultury i Sportu Czyż-nie.	2018	3.477,00	środki własne
	Dotacja na organizację warsztatów ekologicznych w formie półkolonii pn. „Czyste powietrze to nasze dziedzictwo przyrodnicze i ekologiczne” przez Stowarzyszenie Inicjatyw Społecznych Razem dla Przyszłości w Górsku.	2018	4.500,00	środki własne
	Zakup nagród dla uczestników konkursu przyrodniczego „Przyrodnik” organizowanego w miejscowości Osówka.	2017 2018	495,00 499,00	środki własne

Źródło: Opracowanie własne na podstawie otrzymanych ankiet od interesariuszy

6. Realizacja celów i zadań programowych w działaniach pozainwestycyjnych

Tabela 24 Działania poza inwestycyjne przeprowadzone na rzecz realizacji celów i zadań zawartych w programie w latach 2017-2018

Interesariusz	Przeprowadzone działania	Rok realizacji	Koszt [zł]	Źródło finansowania
Obszar interwencji: Ochrona klimatu i jakości powietrza				
Cel: utrzymanie standardów jakości powietrza na dobrym poziomie poprzez stałą redukcję emisji pyłów, gazów i odorów				
Miasto Chełmża	Sporządzono Plan Gospodarki Niskoemisyjnej przyjęty Uchwałą Nr XIX/146/17 Rady Miejskiej Chełmży z dnia 9 lutego 2017 r. w sprawie zatwierdzenia Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla gminy miasta Chełmży na lata 2014-2020.	2017	7.380,00	środki własne
	Sporządzenie aktualizacji Planu Gospodarki Niskoemisyjnej przyjętej Uchwałą Nr XXXIII/246/18 Rady Miejskiej Chełmży z dnia 7 czerwca 2018 r. w sprawie aktualizacji Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla gminy miasta Chełmży na lata 2014-2020.	2018	1.950,00	środki własne
Gmina Czernikowo	Współudział w kampanii edukacyjnej „Kochasz dzieci nie pal śmieci”	2017	ulotki otrzymane bezpłatnie	
	Konkurs plastyczny „Walka ze smogiem – życia i środowiska wrogiem”	2018	działalność bieżąca	
	Współudział w Opracowywaniu dokumentacji związanej z rozwojem infrastruktury rowerowej	2017 2018	działalność bieżąca	
Gmina Lubicz	Sporządzenie aktualizacji Planu Gospodarki Niskoemisyjnej	2018	5.781,00	środki własne
Gmina Łysomice	Sporządzenie aktualizacji Planu Gospodarki Niskoemisyjnej	2017	brak danych	środki własne
Starostwo Powiatowe w Toruniu	Wydano 17 decyzji dotyczących pozwoleń na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza. Szczegółowy wykaz zawiera załącznik do niniejszego raportu z POŚ.	2017 2018	działalność bieżąca	
	Przyjęto 2 zgłoszenia instalacji emitujących gazy i pyły do powietrza, niewymagające pozwolenia. Szczegółowy wykaz zawiera załącznik do niniejszego raportu z POŚ.	2017 2018	działalność bieżąca	
Obszar interwencji: Zagrożenie hałasem				
Cel: zminimalizowanie uciążliwego hałasu i utrzymanie jak najlepszej jakości stanu akustycznego środowiska				
Obszar interwencji: Pola elektromagnetyczne				
Cel: ochrona mieszkańców przed polami elektromagnetycznymi				
Starostwo Powiatowe w Toruniu	Przyjęto 38 zgłoszeń dotyczących instalacji emitujących pola elektromagnetyczne. Szczegółowy wykaz zawiera załącznik do niniejszego raportu z POŚ.	2017 2018	działalność bieżąca	

Interesariusz	Przeprowadzone działania	Rok realizacji	Koszt [zł]	Źródło finansowania
Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska	Monitoring poziomu PEM	2017 2018		działalność bieżąca
Obszar interwencji: Gospodarowanie wodami				
Cel: zwiększenie bezpieczeństwa powodziowego				
Obszar interwencji: Gospodarka wodno-ściekowa				
Cel: ochrona zasobów wód powierzchniowych i podziemnych				
Starostwo Powiatowe w Toruniu	Wydano 37 decyzji dotyczących pozwoleń wodnoprawnych oraz przyjęto 2 zgłoszenia wodnoprawne. Szczegółowy wykaz zawiera załącznik do niniejszego raportu z POŚ.	2017		działalność bieżąca
PGW Wody Polskie, Zarząd Zlewni w Toruniu	Wydano 38 decyzji dotyczących pozwoleń wodnoprawnych. Szczegółowy wykaz zawiera załącznik do niniejszego raportu z POŚ.	2018		działalność bieżąca
Marszałek Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Wydano 2 decyzje dotyczące pozwoleń wodnoprawnych. Szczegółowy wykaz zawiera załącznik do niniejszego raportu z POŚ.	2017		działalność bieżąca
Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska	Prowadzenie monitoringu jakości wód powierzchniowych	2017 2018		działalność bieżąca
Gmina Chełmża	Wydano 16 decyzji nakazujących przyłączenie do sieci kanalizacyjnej – na podstawie art. 5 ust. 7 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.	2017 2018		działalność bieżąca
Gmina Czernikowo	Wydano 29 decyzji nakazujących przyłączenie do sieci kanalizacyjnej – na podstawie art. 5 ust. 7 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.	2017 2018		działalność bieżąca
Gmina Obrowo	Wydano 177 decyzji nakazujących przyłączenie do sieci kanalizacyjnej – na podstawie art. 5 ust. 7 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.	2017 2018		działalność bieżąca
Gmina Zławieś Wielka	Wydano 3025 decyzji nakazujących przyłączenie do sieci kanalizacyjnej – na podstawie art. 5 ust. 7 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.	2017 2018		działalność bieżąca
Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Minikowie	Szkolenie na temat: Produkcja rolna na terenach objętych programem działań na OSN- obowiązki i wymogi dla rolników (celem było zapoznanie rolników z istotą OSN, konieczność podejmowania działań przez rolników dla ochrony wód płynących i podziemnych przed zanieczyszczeniami azotowymi w gospodarstwach rolnych,	2017 2018		działalność bieżąca

Interesariusz	Przeprowadzone działania	Rok realizacji	Koszt [zł]	Źródło finansowania
	wymogi dyrektywy wodnej, dyrektywa azotanowa). Ilość: 5.			
Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Toruniu	Badanie i oceny obszarowe jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi z wodociągów na terenie powiatu toruńskiego.	2017 2018		działalność bieżąca
Obszar interwencji: Zasoby geologiczne				
Cel: racjonalne gospodarowanie zasobami geologicznymi				
Starostwo Powiatowe w Toruniu	Wydano 5 decyzji uznających za zakończoną rekultywację terenów górniczych. Szczegółowy wykaz zawiera załącznik do niniejszego raportu z POŚ.	2017 2018		działalność bieżąca
	Wydano 6 decyzji dotyczących koncesji na wydobywanie kopalin, w tym 2 nowe koncesje i 1 zmiana koncesji. Szczegółowy wykaz zawiera załącznik do niniejszego raportu z POŚ.	2017 2018		działalność bieżąca
Obszar interwencji: Gleby				
Cel: ochrona gleb				
Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Minikowie	Szkolenie obejmujące zasady i wady bezorkowej uprawy rzepaku (celem szkolenia było przedstawienie zalet uproszczonej uprawy rzepaku i wpływ tej metody na strukturę gleb i gospodarkę wodną). Ilość: 1.	2017		działalność bieżąca
	Szkolenie w zakresie stosowania środków ochrony roślin przy użyciu sprzętu naziemnego przeznaczonego do stosowania tych środków (w ramach tych szkoleń poruszano tematykę: - charakterystykę i stosowanie środków ochrony roślin, - integrowaną ochronę roślin, - technikę wykonywania zabiegów w ochronie roślin, - zapobieganie negatywnemu wpływowi środków ochrony roślin na środowisko). Ilość: 22.	2017 2018		działalność bieżąca
	Zasady ekologicznego zagospodarowania zagrody wiejskiej (celem szkolenia było dostarczenie informacji motywujących rolników do podjęcia działań ograniczających wpływ zanieczyszczeń pochodzenia rolniczego na środowisko). Ilość: 2.	2017		działalność bieżąca
	Szkolenie pt.: Sporządzanie kompostu, jego rola i znaczenie (celem były motywacja rolników do właściwego składowania i	2017 2018		działalność bieżąca

Interesariusz	Przeprowadzone działania	Rok realizacji	Koszt [zł]	Źródło finansowania
Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Minikowie	wykorzystania odpadów pochodzenia organicznego). Ilość: 2.			
	Szkolenie pt.: Uproszczona technika uprawy roślin rolniczych z uwzględnieniem strip-till (celem szkolenia było przedstawienie zalet uproszczonej uprawy strip-till i wpływ tej metody na strukturę gleb i gospodarkę wodną). Ilość: 1.	2017		działalność bieżąca
	Szkolenie pt.: Zasady wypełniania wniosków obszarowych i programy rolnośrodowiskowe (celem szkoleń było min. przekazanie wiedzy dotyczącej zachowania środowiska przyrodniczego obszarów objętych uprawą roślin). Ilość: 11.	2017 2018		działalność bieżąca
Gmina Czernikowo	Pomocy przy organizacji szkoleń prowadzonych przez Ośrodek Doradztwa Rolniczego, w zakresie np. bezpłatne udostępnienie sali lub sprzętu.	2017 2018		działalność bieżąca
Obszar interwencji: Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów				
Cel: skuteczny rozwój systemu gospodarki odpadami				
Gmina Chełmża	Zorganizowanie odbieranie odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych wraz z osiągnięciem wymaganych poziomów:	2017	672.001,92	środki własne
	- przygotowania do ponownego użycia, odzysku, w tym recyklingu selektywnie zebranych frakcji metali, papieru i tektury, szkła oraz tworzyw sztucznych;	2018	672.001,92	środki własne
	- recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych;			
	- ograniczenia składowania odpadów ulegających biodegradacji			
	Przeprowadzono 35 postępowań wyjaśniających zgodność złożonej deklaracji ze stanem faktycznym.	2017 2018		działalność bieżąca
	47,053 Mg usuniętych wyrobów zawierających azbest od osób fizycznych	2017	14.868,43	brak danych
	43,873 Mg usuniętych wyrobów zawierających azbest od osób fizycznych	2018	16.129,98	brak danych
Miasto Chełmża	Usunięto 11 dzikich wysypisk (20 Mg odpadów usuniętych z dzikich wysypisk).	2017	20.980,00	środki własne
	Usunięto 10 dzikich wysypisk (31,5 Mg odpadów usuniętych z dzikich wysypisk).	2018	45.342,00	środki własne
	Zorganizowanie odbieranie odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych wraz z osiągnięciem wymaganych poziomów:	2017	1.720.147,25	środki własne
	- przygotowania do ponownego użycia, odzysku, w tym recyklingu selektywnie	2018	1.735.588,69	środki własne

Interesariusz	Przeprowadzone działania	Rok realizacji	Koszt [zł]	Źródło finansowania
Miasto Chełmża	zebranych frakcji metali, papieru i tektury, szkła oraz tworzyw sztucznych; - recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych; - ograniczenia składowania odpadów ulegających biodegradacji.			
	1,85 Mg usuniętych wyrobów zawierających azbest od osób fizycznych.	2017	1.256,74	brak danych
	2,89 Mg usuniętych wyrobów zawierających azbest od osób prawnych.	2018	1.560,06	brak danych
Gmina Czernikowo	Przeprowadzono wykonanie zastępcze w rozumieniu ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji przeprowadziła I etap usuwania odpadów nielegalnie składowanych na terenie nieruchomości będących własnością Spółdzielczego Gospodarstwa Rolnego „BIO-PLAST” w miejscowości Witowąż. Było to następstwo niewykonania przez właściciela decyzji wydanej w trybie art. 26 ustawy o odpadach nakazującej usunięcie odpadów. W realizacji usuwania odpadów usunięto 270,160 Mg odpadów o kodzie 04 02 22 – Odpady z przetworzonych włókien tekstylnych.	2018	64.773,56	brak danych
	Zorganizowanie odbieranie odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych wraz z osiągnięciem wymaganych poziomów:	2017	1.239.902,52	środki własne
	- przygotowania do ponownego użycia, odzysku, w tym recyklingu selektywnie zebranych frakcji metali, papieru i tektury, szkła oraz tworzyw sztucznych; - recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych; - ograniczenia składowania odpadów ulegających biodegradacji.	2018	1.354.983,72	środki własne
	Przeprowadzono 102 postępowania wyjaśniające zgodność złożonej deklaracji ze stanem faktycznym.	2017 2018	działalność bieżąca	
	55,658 Mg usuniętych wyrobów zawierających azbest od osób fizycznych.	2017	23.622,76	brak danych
	53,238 Mg usuniętych wyrobów zawierających azbest od osób fizycznych.	2018	17.242,98	brak danych
Gmina Lubicz	Usunięto 18 dzikich wysypisk (12,6 Mg odpadów usuniętych z dzikich wysypisk).	2017	5.832,00	brak danych
	Usunięto 18 dzikich wysypisk (32,6 Mg odpadów usuniętych z dzikich wysypisk).	2018	7.598,00	brak danych
	Zorganizowanie odbieranie odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych wraz z osiągnięciem wymaganych poziomów:	2017	2.587.474,00	środki własne

Interesariusz	Przeprowadzone działania	Rok realizacji	Koszt [zł]	Źródło finansowania
	- przygotowania do ponownego użycia, odzysku, w tym recyklingu selektywnie zebranych frakcji metali, papieru i tektury, szkła oraz tworzyw sztucznych; - recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych; - ograniczenia składowania odpadów ulegających biodegradacji.	2018	2.629.722,00	środki własne
	76,953 Mg usuniętych wyrobów zawierających azbest od osób fizycznych.	2017	29.959,75	brak danych
	59,447 Mg usuniętych wyrobów zawierających azbest od osób fizycznych.	2018	26.957,63	brak danych
Gmina Łubianka	Zorganizowanie odbieranie odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych wraz z osiągnięciem wymaganych poziomów: - przygotowania do ponownego użycia, odzysku, w tym recyklingu selektywnie zebranych frakcji metali, papieru i tektury, szkła oraz tworzyw sztucznych; - recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych; - ograniczenia składowania odpadów ulegających biodegradacji.	2017	brak danych	środki własne
		2018	brak danych	środki własne
	76,704 Mg usuniętych wyrobów zawierających azbest od osób fizycznych oraz 18,200 Mg od osób prawnych.	2017	31.955,32	brak danych
	68,080 Mg usuniętych wyrobów zawierających azbest od osób fizycznych oraz 2,000 Mg od osób prawnych.	2018	21.875,88	brak danych
Gmina Łysomice	Zorganizowanie odbieranie odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych wraz z osiągnięciem wymaganych poziomów: - przygotowania do ponownego użycia, odzysku, w tym recyklingu selektywnie zebranych frakcji metali, papieru i tektury, szkła oraz tworzyw sztucznych; - recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych; - ograniczenia składowania odpadów ulegających biodegradacji.	2017	1.101.202,12	środki własne
		2018	1.101.220,12	środki własne
	89,540 Mg usuniętych wyrobów zawierających azbest od osób fizycznych.	2017	34.531,69	brak danych
	140,698 Mg usuniętych wyrobów zawierających azbest od osób fizycznych.	2018	65.872,50	brak danych

Interesariusz	Przeprowadzone działania	Rok realizacji	Koszt [zł]	Źródło finansowania
Gmina Obrowo	137,033 Mg usuniętych wyrobów zawierających azbest od osób fizycznych.	2017	55.787,82	brak danych
	93,418 Mg usuniętych wyrobów zawierających azbest od osób fizycznych.	2018	35.498,84	brak danych
Gmina Zławieś Wielka	Usunięto 2 dzikie wysypiska (0,5 Mg odpadów usuniętych z dzikich wysypisk).	2017	brak danych	środki własne
	Usunięto 1 dzikie wysypisko (0,1 Mg odpadów usuniętych z dzikich wysypisk).	2018	brak danych	środki własne
	Wydano 11 decyzji zobowiązujących do usunięcia odpadów z miejsc nieprzeznaczonych do ich składowania lub magazynowania – na podstawie art. 26 ustawy o odpadach.	2017 2018	działalność bieżąca	
	Zorganizowanie odbieranie odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych wraz z osiągnięciem wymaganych poziomów: - przygotowania do ponownego użycia, odzysku, w tym recyklingu selektywnie zebranych frakcji metali, papieru i tektury, szkła oraz tworzyw sztucznych; - recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych; - ograniczenia składowania odpadów ulegających biodegradacji.	2017	1.665.034,89	środki własne
		2018	1.709.516,92	środki własne
	Przeprowadzono 50 postępowań wyjaśniające zgodność złożonej deklaracji ze stanem faktycznym.	2017 2018	działalność bieżąca	
Obszar interwencji: Zasoby przyrodnicze				
Cel: ochrona zasobów przyrodniczych				
Gmina Chełmża	Wydano 45 zezwoleń na wycinkę drzew i krzewów na podstawie art. 83a ust. z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2018r. poz. 1614 ze zm.).	2017 2018	działalność bieżąca	
Miasto Chełmża	Wydano 25 zezwoleń na wycinkę drzew i krzewów na podstawie art. 83a ust. z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2018r. poz. 1614 ze zm.).	2017 2018	działalność bieżąca	
Gmina Czernikowo	Wydano 15 zezwoleń na wycinkę drzew i krzewów na podstawie art. 83a ust. z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2018r. poz. 1614 ze zm.).	2017 2018	działalność bieżąca	
Gmina Czernikowo	Promocja walorów przyrodniczych, tras, miejsc, terenów ciekawych przyrodniczo na stronie internetowej Urzędu Gminy.	2017 2018	działalność bieżąca	
Gmina Lubicz	Wydano 237 zezwoleń na wycinkę drzew i krzewów na podstawie art. 83a ust. z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2018r. poz. 1614 ze zm.).	2017 2018	działalność bieżąca	

Interesariusz	Przeprowadzone działania	Rok realizacji	Koszt [zł]	Źródło finansowania
Gmina Łubianka	Wydano 93 zezwoleń na wycinkę drzew i krzewów na podstawie art. 83a ust. z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2018r. poz. 1614 ze zm.).	2017 2018		działalność bieżąca
Gmina Łysomice	Wydano 142 zezwoleń na wycinkę drzew i krzewów na podstawie art. 83a ust. z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2018r. poz. 1614 ze zm.).	2017 2018		działalność bieżąca
Gmina Obrowo	Wydano 218 zezwoleń na wycinkę drzew i krzewów na podstawie art. 83a ust. z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2018r. poz. 1614 ze zm.).	2017 2018		działalność bieżąca
	Wymierzono karę administracyjną za usunięcie drzewa bez zezwolenia na podstawie art. 88 ust. z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2018r. poz. 1614 ze zm.) na kwotę 6.240,00 zł.	2018		działalność bieżąca
Gmin Wielka Nieszawka	Wydano 53 zezwoleń na wycinkę drzew i krzewów na podstawie art. 83a ust. z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2018r. poz. 1614 ze zm.).	2017 2018		działalność bieżąca
Gmina Zławieś Wielka	Wydano 238 zezwoleń na wycinkę drzew i krzewów na podstawie art. 83a ust. z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2018r. poz. 1614 ze zm.).	2017 2018		działalność bieżąca
Obszar interwencji: Zagrożenia poważnymi awariami				
Cel: przeciwdziałanie występowaniu poważnych awarii				
Kujawsko-Pomorski Wojewódzki Inspektor Transportu Drogowego	WITD przeprowadził na punktach kontrolnych zlokalizowanych na terenie powiatu toruńskiego inspektorzy skontrolowali ok. 3.000 pojazdów, w tym przeprowadzili 30 kontrole parametrów wymiarowo-wagowych. W 170 przypadkach z uwagi na nieprawidłowości w stanie technicznym pojazdu zatrzymano dowód rejestracyjny.	2017		działalność bieżąca
	WITD przeprowadził na punktach kontrolnych zlokalizowanych na terenie powiatu toruńskiego inspektorzy skontrolowali ok. 2.800 pojazdów, w tym przeprowadzili 60 kontrole parametrów wymiarowo-wagowych. W 185 przypadkach z uwagi na nieprawidłowości w stanie technicznym pojazdu zatrzymano dowód rejestracyjny.	2018		działalność bieżąca
Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Toruniu	Ilość wyjazdów straży pożarnej na terenie powiatu toruńskiego: 1.657.	2017		działalność bieżąca
	Ilość wyjazdów straży pożarnej na terenie powiatu toruńskiego: 1.951.	2018		działalność bieżąca

Interesariusz	Przeprowadzone działania	Rok realizacji	Koszt [zł]	Źródło finansowania
EDUKACJA EKOLOGICZNA				
Gmina Chełmża	Konkurs ekologiczny Drugie życie odpadów.	2017	1.493,44	WFOŚiGW
	Sprzątanie świata.	2017	4.800,00	środki własne
	Sprzątanie świata .	2018	6.600,00	środki własne
Miasto Chełmża	Wiosenne sprzątania miasta Chełmży.	2017	4.987,47	środki własne
	Akcja sprzątanie świata – Chełmża.	2017	3.400,79	środki własne
	Ekologiczny dzień dziecka.	2017	1.900,00	środki własne
	Wiosenne sprzątanie miasta Chełmży.	2018	5.242,13	środki własne
	Akcja sprzątanie świata – Chełmża.	2018	3.629,08	środki własne
	Spektakl Ekologiczny.	2018	6.400,00	środki własne
	Ekologiczny dzień dziecka.	2018	4.800,00	środki własne
	Konkurs dla placówek oświatowych pn. „Cenne Odpady”.	2018	46.498,06	środki własne
Gmina Czernikowo	Współorganizacja i wielokrotna pomoc jednostkom oświatowym w przeprowadzaniu jednostkowych lub/i długoterminowych akcji z zakresu edukacji ekologicznej np. zakup nagród na konkursy plastyczne, wyposażenie szkół w niezbędne materiały (worki , rękawiczki) oraz wywóz własnym transportem śmieci zebranych podczas akcji sprzątanie świata.	2017 2018	działalność bieżąca	
	Działania informacyjno-promocyjne na temat segregacji odpadów komunalnych: - warsztaty w oddziałach przedszkolnych, - kolportaż ulotek z informacją o prawidłowej segregacji odpadów komunalnych, - zakup tablicy informacyjnej przedstawiającej w informację o prawidłowej segregacji odpadów komunalnych.	2018	5.600,00	środki własne WFOŚiGW
Gmina Lubicz	Wiosenne sprzątanie Doliny Drwęcy.	2017	815,00	środki własne
	Współudział w akcji „Moje miasto bez elektrośmieci”, zbieranie przez Szkołę w Złotorii - promocja medialna.	2017 2018	brak danych	
	Działania edukacyjne w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi oraz ich segregowanie przez mieszkańców gminy Lubicz: -zajęcia edukacyjne w centrum edukacji ekologicznej EcoKId dla uczniów klas 0-8 - wystawa stoiska edukacyjno-informacyjnego na imprezie „Lubickie Lato” (promowanie właściwej gospodarki odpadami komunalnymi, podkreślając konieczność ich selektywnego zbierania.	2017 2018	koszty wliczone w wynagrodzenie ryczałtowe zgodnie z umową MPO Sp. z o. o.	
	Konkurs piękna zagroda (celem konkursu jest wyłonienie działek oraz gospodarstwa rolnych pięknie zagospodarowanych).	2017 2018	5.813,97 3.817,21	środki własne
	Szkolenie w zakresie estetyki i ochrony środowiska w gospodarstwie rolnym.	2018	553,50	środki własne

Interesariusz	Przeprowadzone działania	Rok realizacji	Koszt [zł]	Źródło finansowania
	Spotkania edukacyjno – szkoleniowe z zakresu ochrony środowiska pt. „Zielona Polska”.	2018	984,00	środki własne
Gmina Łysomice	Organizacja ekologicznego dnia dziecka.	2017 2018	10.000,00 10.000,00	środki własne
	Akcja „Sprzątanie świata”.	2017 2018	1.500,00 1.500,00	środki własne
Nadleśnictwo Cierpiszewo	Edukacja leśna społeczeństwa poprzez: - imprezę z okazji „Dnia drzewa”, - udział w akcji „Sprzątania świata”, - bieżące prowadzenie zajęć terenowych na ścieżce edukacyjnej oraz w Izbie Edukacji Leśnej przy Nadleśnictwie. W 2017r. Nadleśnictwo brało udział lub organizowało 47 imprez oraz zajęć edukacyjnych, w których uczestniczyło 3561 osób. W 2018r. Nadleśnictwo brało udział lub organizowało 58 imprez oraz zajęć edukacyjnych, w których uczestniczyło 4223 osób.	2017 2018	działalność bieżąca	
Nadleśnictwo Golub-Dobrzyń	Edukacja leśna społeczeństwa.	2017 2018	34.200,00 25.900,00	środki własne WFOŚiGW
Starostwo Powiatowe w Toruniu	„Od zachwyty nad pięknem przyrody do jej ochrony” w SP w Obrowie.	2017	brak danych	środki własne
	„Smog to groźny smok” w SP w Obrowie.	2018	brak danych	środki własne
Zespołu Szkół, Centrum Kształcenia Ustawicznego w Gronowie	Realizacja akcji „Tydzień bez monitora” propagowanie spędzania czasu wolnego w gronie przyjaciół na świeżym powietrzu. Akcja przyczynia się do zmniejszenia poboru energii elektrycznej.	2017 2018	działalność bieżąca	
	Lekcje o tematyce przyrodniczej.	2017 2018	działalność bieżąca	
	Zbiórka kasztanów dla zwierząt dziko żyjących.	2017 2018	działalność bieżąca	
	Wyjazdy uczniów w ramach wycieczek do miejsc użytkowania instalacji ekologicznej energii m.in. zaporą wodną we Włocławku, instalacja fotowoltaiczna w Czernikowie firmy Energa, farmy wiatrowe na Pomorzu.	2017 2018	działalność bieżąca	
	Udział dwóch nauczycieli w projekcie „Agro na szóstkę”, w trakcie którego podczas wizyt studyjnych obserwowano przedsiębiorstwa rolnicze wykorzystujące OZE, po powrocie zaprezentowano przykłady dobrych praktyk młodzieży i nauczycielom.	2017 2018	działalność bieżąca	
	Coroczny udział w akcji „Sprzątanie świata”.	2017 2018	działalność bieżąca	
	Zbiórka makulatury wśród uczniów i pracowników.	2017 2018	działalność bieżąca	

Interesariusz	Przeprowadzone działania	Rok realizacji	Koszt [zł]	Źródło finansowania
	Ciągła zbiórka baterii do specjalnych pojemników umiejscowionych na korytarzach.	2017 2018		działalność bieżąca
Szkoła Podstawowa nr 2 w Chełmży	Coroczny udział w akcji „Sprzątanie świata”.	2017 2018		działalność bieżąca
	Zbiórka makulatury i nakrętek oraz elektrośmieci wśród uczniów i pracowników.	2017 2018		działalność bieżąca
Szkoła Podstawowa w Górsku	Coroczny udział w akcji „Sprzątanie świata”.	2017 2018		działalność bieżąca
	Zbiórka makulatury, nakrętek, tonerów oraz baterie wśród uczniów i pracowników.	2017 2018		działalność bieżąca
	Konkursy dla uczniów: - „Śmieci mniej, ziemi lżej” - „Podejrzyj przyrodę”.	2017 2018		działalność bieżąca
Szkoła Podstawowa Łężyn II	Coroczny udział w akcji „Sprzątanie świata”.	2017 2018		działalność bieżąca
Zespół Szkół w Łysomicach	Organizacja Gminnego Ekologicznego Dnia Dziecka - zbiórka zużytego sprzętu RTV i AGD (w zamian za przyniesiony w trakcie festynu sprzęt, mieszkańcy otrzymywali drzewka i krzewy w celu dokonania nasadzeń na swoich posesjach).	2017 2018		działalność bieżąca
	Organizacja Gminnego Konkursu pn. "Co potrafią zrobić dzieci ze śmieci", który promuje ideę segregacji odpadów.	2017 2018		działalność bieżąca
	Coroczny udział w akcji „Sprzątanie świata”.	2017 2018		działalność bieżąca
Szkoła Podstawowa w Małej Nieszawce	Coroczny udział w akcji „Sprzątanie świata”.	2017 2018		działalność bieżąca
	Obchody Dnia Ziemi.	2017		działalność bieżąca
	Realizacja projektu dydaktyczno-wychowawczego pn. „Świętujemy Dzień Ziemi naukowo” – pokaz eksperymentów.	2018		działalność bieżąca
	Udział uczniów w międzyszkolnym konkursie pn. „Od przyrodnika do technika” w ZSiŚ w Toruniu.	2018		działalność bieżąca
	Szkolny konkurs fotograficzny pn. „Skarby ojczystej przyrody”.	2018		działalność bieżąca
Szkoła podstawowa w Osieku nad Wisłą	Coroczny udział w akcji „Sprzątanie świata”.	2017 2018		działalność bieżąca
	Zbiórka baterii.	2017 2018		działalność bieżąca
Szkoła Podstawowa w Gronowie	Udział w konkursie na budkę lęgową – organizowany przez Wojskowe Koło Łowieckie „OSA” w Toruniu.	2017 2018		działalność bieżąca
	Udział w VI Ogólnopolskim Konkursie Plastyczny „Bezpiecznie na wsi to podstawa – środki chemiczne to nie zabawa”.	2017		działalność bieżąca
	Szkolny konkurs plastyczny na plakat propagujący bioróżnorodność w Polsce pod	2017		działalność bieżąca

Interesariusz	Przeprowadzone działania	Rok realizacji	Koszt [zł]	Źródło finansowania
Szkoła Podstawowa w Gronowie	hasłem „W kierunku natury” z okazji „Dnia Ziemi”.			
	VII edycja konkursu plastycznego „Las Skarbem Przyrody”.	2017	działalność bieżąca	
	Konkurs plastyczny „Eko Miś”.	2017 2018	działalność bieżąca	
	Konkurs plastyczny nt. „Na dworze świeć przykładem”.	2017 2018	działalność bieżąca	
	Konkurs plastyczny „Listy do Ziemi”.	2017 2018	działalność bieżąca	
	Udział uczniów w gminnym konkursie fotograficznym „Bliżej lasu – cztery pory roku w obiektywie” w ramach programu przyrodniczo-łowieckiego „Darz Bór”.	2017 2018	działalność bieżąca	
	Udział uczniów w konkursie fotograficznym „Ciekawostki gronowskiego lasu” organizowanym przez Wojskowe Koło Łowieckie „OSA” w Toruniu.	2017 2018	działalność bieżąca	
	Szkolny konkurs ekologiczny – „Na zabawkę ekologiczną”.	2017 2018	działalność bieżąca	
	Konkurs ekologiczny – test z zakresu wiedzy o ekologii.	2017 2018	działalność bieżąca	
	Zbiórka kasztanów dla zwierząt dziko żyjących.	2017 2018	działalność bieżąca	
	Zbiórka makulatury, nakrętek, baterii i materiałów wielkogabarytowych.	2017 2018	działalność bieżąca	
	Coroczny udział w akcji „Sprzątanie świata”.	2017 2018	działalność bieżąca	
	Realizacja programów profilaktycznych: - „Tydzień ekologiczny – obchody Dnia Ziemi”.	2017	działalność bieżąca	
	Realizacja programów profilaktycznych: - „Czyste powietrze wokół nas”, - „Nie pal przy mnie proszę”, - „Tydzień ekologiczny – obchody Dnia Ziemi”.	2018	działalność bieżąca	
	Wyjazd uczniów na warsztaty ekologiczne w Ośrodku Edukacji Ekologicznej „Wilga” w Górznie – klasy IV-VII.	2017	działalność bieżąca	
	Zajęcia ekologiczne – „Segregacja śmieci – recykling – przetwarzanie odpadów” – prowadzone przez pracowników MPO w Toruniu.	2017 2018	działalność bieżąca	
	Pogadanki na temat wypalania traw.	2017 2018	działalność bieżąca	
Szkoła Podstawowa w Obrowie	Coroczny udział w akcji „Sprzątanie świata”.	2017 2018	działalność bieżąca	
	Zajęcia zrealizowane w Górznie w zakresie rozbudzania zainteresowań otaczającym światem przyrody, aktywny udział w zajęciach ekologicznych, uwrażliwienie na zmiany zachodzące w przyrodzie.	2018	działalność bieżąca	

Interesariusz	Przeprowadzone działania	Rok realizacji	Koszt [zł]	Źródło finansowania
Szkoła Podstawowa w Obrowie	Wycieczka Łążyn – Krutyń – Osiek / rozwijanie postaw proekologicznych.	2018		działalność bieżąca
	Warsztaty ekologiczne i konkurs pn. „Smog to groźny smok”.	2018		działalność bieżąca
	Zajęcia o tematyce ekologiczne zrealizowane w Górnicy pn. „Przebudowa wału przeciwpowodziowego Sartowice Nowe”.	2018		działalność bieżąca
	Wycieczka Górnica-Brodnica realizująca cel: poznawanie środowiska przyrodniczego okolicy, poszerzanie wiedzy z zakresu edukacji ekologicznej.	2018		działalność bieżąca
	Udział w warsztatach edukacyjnych w Toruniu, mających na celu rozbudzenie i rozwijanie zainteresowań przyrodą i pielęgnacją roślin.	2018		działalność bieżąca
	Wycieczka do Ogrodu Zoologicznego.	2018		działalność bieżąca
	Wyjazd do gospodarstwa Agroturystycznego w Brzozie Toruńskiej.	2017		działalność bieżąca
	Udział w warsztatach przyrodniczych w Osadzie Leśnej na Barbarce.	2017		działalność bieżąca
	Udział uczniów w XI Powiatowych Warsztatach Ekologicznych w „Lesie Piwnickim”.	2017		działalność bieżąca
	Zajęcia pt. „ABC Ornitologii” podniesienie świadomości ekologicznej w zakresie ochrony środowiska.	2017		działalność bieżąca
	Warsztaty ekologiczne oraz konkurs literacki i fotograficzny „Od zachwyty nad pięknem przyrody do jej ochrony”.	2017		działalność bieżąca

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych otrzymanych od interesariuszy

7. Wskaźniki monitorowania wraz z oceną trendów

W celu umożliwienia oceny stopnia realizacji celów określonych w Programie ochrony środowiska ustalone zostały wskaźniki monitorowania. Zmiana wartości wskaźników obrazuje czy prowadzone działania są zgodne z priorytetami i kierunkami określonymi w planie.

Tabela 25 Ocena wskaźników monitorowania

Obszar interwencji	Wskaźniki monitorowania					Ocena
	Wskaźnik	Wartość bazowa (2014r.)	2017r.	2018r.	Wartość docelowa (2020r.)	
Ochrona klimatu i jakości powietrza	ilość wykonanych termomodernizacji obiektów [szt.]	brak danych	brak danych	brak danych	możliwie wszystkie budynki publiczne i komunalne	bez oceny
	kotłownie ogółem [szt.]	74	68	70	zmniejszenie ilości kotłowni indywidualnych	pozytywna
	ilość zlikwidowanych indywidualnych palenisk domowych / kotłowni zastąpionych niskoemisyjnymi źródłami ciepła [szt.]	brak danych	brak danych	brak danych	zwiększenie ilości zlikwidowanych kotłowni oraz wymiana na niskoemisyjne źródła	bez oceny
	sprzedaż energii cieplnej w ciągu roku ogółem [GJ]	46.387,0	68.747,0	66.362,0	zwiększenie wartości	pozytywna
	w tym budynki mieszkalne [GJ]	37.168,0	56.385,0	53.420,0	zwiększenie wartości	pozytywna
	w tym urzędy i instytucje [GJ]	9.219,0	12.362,0	12.942,0	zwiększenie wartości	pozytywna
	długość sieci ciepłej przesyłowej i rozdzielczej [km]	10,2	10,7	10,0	zwiększenie wartości	negatywna
	długość sieci ciepłej przyłączy do budynków i innych obiektów [km]	7,8	5,7	5,8	zwiększenie wartości	negatywna
	kubatura budynków ogrzewanych centralnie ogółem [m3]	1.272,3	1.390,0	1.228,2	zwiększenie wartości	pozytywna
	w tym budynki mieszkalne komunalne [m3]	26,8	26,0	6,1	zwiększenie wartości	negatywna
	w tym budynki mieszkalne spółdzielni mieszkaniowych [m3]	161,5	132,2	1,0	zwiększenie wartości	negatywna

Obszar interwencji	Wskaźniki monitorowania					Ocena
	Wskaźnik	Wartość bazowa (2014r.)	2017r.	2018r.	Wartość docelowa (2020r.)	
	długość czynnej sieci gazowej ogółem [km]	271.128	304.446	317.082	zwiększenie wartości	pozytywna
	długość czynnej sieci gazowej przesyłowej [m]	115.018	114.529	114.529	zwiększenie wartości	negatywna
	długość czynnej sieci gazowej rozdzielczej [m]	156.110	189.917	202.553	zwiększenie wartości	pozytywna
	czynne przyłącza gazowe do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych [szt. / km]	2.270	3.017	3.537	zwiększenie wartości	pozytywna
Ochrona klimatu i jakości powietrza	odbiorcy gazu [gosp.]	5.249	5.802	6.175	zwiększenie wartości	pozytywna
	odbiorcy gazu ogrzewający mieszkania gazem [gosp.]	2.025	2.434	2.816	zwiększenie wartości	pozytywna
	zużycie gazu [MWh]	37.062,7	45.447,4	49.444,0	zwiększenie wartości	pozytywna
	zużycie gazu na ogrzewanie mieszkań [MWh]	22.587,0	29.481,2	32.927,1	zwiększenie wartości	pozytywna
	ilość skontrolowanych podmiotów [szt.]	w zależności od bieżących potrzeb			w zależności od bieżących potrzeb	
	emisja zanieczyszczeń pyłowych ogółem [Mg/rok]	110	59	39	zmniejszenie wartości	pozytywna
	emisja zanieczyszczeń ze spalania paliw [Mg/rok]	63	30	26	zmniejszenie wartości	pozytywna
	emisja zanieczyszczeń gazowych ogółem [Mg/rok]	77.167	67.531	62.565	zmniejszenie wartości	pozytywna
	emisja zanieczyszczeń gazowych (bez dwutlenku węgla) [Mg/rok]	958	544	452	zmniejszenie wartości	pozytywna
	emisja zanieczyszczeń gazowych dwutlenek siarki [Mg/rok]	374	299	222	zmniejszenie wartości	pozytywna
	emisja zanieczyszczeń gazowych tlenki azotu [Mg/tok]	90	97	70	zmniejszenie wartości	pozytywna

Obszar interwencji	Wskaźniki monitorowania					Ocena
	Wskaźnik	Wartość bazowa (2014r.)	2017r.	2018r.	Wartość docelowa (2020r.)	
	emisja zanieczyszczeń gazowych tlenek węgla [Mg/rok]	494	148	160	zmniejszenie wartości	pozytywna
	emisja zanieczyszczeń gazowych dwutlenek węgla [Mg/rok]	76.209	66.987	62.113	zmniejszenie wartości	pozytywna
	zanieczyszczenia zatrzymane lub zneutralizowane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń pyłowych [Mg/rok]	322	120	98	zwiększenie wartości	negatywna
	zanieczyszczenia zatrzymane lub zneutralizowane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń gazowych [Mg/rok]	29	34	34	zwiększenie wartości	pozytywna
	zanieczyszczenia zatrzymane lub zneutralizowane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń w % wytworzonych pyłowe [%]	74,5	67,0	71,5	zwiększenie wartości	negatywna
	zanieczyszczenia zatrzymane lub zneutralizowane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń w % zanieczyszczeń wytworzonych zanieczyszczeń wytworzonych gazowe [%]	2,9	5,9	7,0	zwiększenie wartości	pozytywna
Ochrona klimatu i jakości powietrza	ilość zainstalowanych kolektorów słonecznych, pomp ciepła i innych OZE [szt.]	475	brak danych	brak danych	zwiększenie wartości	
	ilość działań przeprowadzonych w oparciu o założenia dokumentów wyższego szczebla (szt., opisowo)	w zależności od bieżących potrzeb			w zależności od bieżących potrzeb	

Obszar interwencji	Wskaźniki monitorowania					Ocena
	Wskaźnik	Wartość bazowa (2014r.)	2017r.	2018r.	Wartość docelowa (2020r.)	
	drogi powiatowe o nawierzchni twardej [km]	297,7	300,5	300,5	zwiększenie wskaźnika	pozytywna
	drogi powiatowe o nawierzchni twardej ulepszonej [km]	297	299,9	299,9	zwiększenie wskaźnika	pozytywna
	drogi powiatowe o nawierzchni gruntowej [km]	5,4	2,4	2,4	zmniejszenie wskaźnika	pozytywna
Zagrożenia hałasem	ilość wykonanych modernizacji ciągów komunikacyjnych	w zależności od potrzeb			w zależności od potrzeb	
	zastosowane rozwiązania minimalizujące hałas i wibracje [opis]	w zależności od potrzeb			w zależności od potrzeb	
	długość ścieżek rowerowych ogółem [km]	106,7	107,4	116,7	zwiększenie wskaźnika	pozytywna
	wielkość i miejsca notowanych przekroczeń hałasu [dB, opis]	45 kontroli WIOŚ (zakłady produkcyjne)	w zależności od bieżących potrzeb		w zależności od bieżących potrzeb	
	ilość wydanych decyzji określających dopuszczalny poziom emisji hałasu [szt.]	2 (kopalnia, zakład transportowy)	0	2 (zakład kamieniarski, przepompownia ścieków)	w zależności od bieżących potrzeb	
	ilość działań przeprowadzonych w oparciu o założenia dokumentów	w zależności od bieżących potrzeb			w zależności od bieżących potrzeb	
Pola elektromagnetyczne	liczba pomiarów pól elektromagnetycznych [szt., opis]	0	0	0	w zależności od programu monitoringu WIOŚ	
	Liczba źródeł emitujących pola elektromagnetyczne [szt.]	13			Brak wartości docelowej (wskazane jak najmniejsze zwiększenie)	

Obszar interwencji	Wskaźniki monitorowania					Ocena
	Wskaźnik	Wartość bazowa (2014r.)	2017r.	2018r.	Wartość docelowa (2020r.)	
Gospodarowanie wodami	ilość prowadzonych działań administracyjno-inwestycyjnych	w zależności od bieżących potrzeb			w zależności od bieżących potrzeb	
	ilość wydanych pozwoleń na szczególnie korzystanie z wód [szt.]	48	38		(wskazane zmniejszenie presji na korzystanie z wód)	
	ilość przeprowadzonych kontroli [szt., opis]	w zależności od bieżących potrzeb			w zależności od bieżących potrzeb	
	ścieki przemysłowe odprowadzone ogółem [dam³]	16.759	20.224	20.435	zwiększenie wskaźnika	pozytywna
	stopień redukcji zanieczyszczeń w odprowadzanych ściekach komunalnych i przemysłowych zanieczyszczeń	zgodnie z udzielonym pozwoleniem			zgodnie z udzielonym pozwoleniem	
	ilość zlikwidowanych ognisk	w zależności od bieżących potrzeb			w zależności od bieżących potrzeb	
	zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności [dam³]	7.851,8	7.715,2	8.327,0	zmniejszenie wartości	negatywna
	zużycie wody na potrzeby przemysłu [dam³]	524	454	488	zmniejszenie wartości	pozytywna
	liczba zbiorników bezodpływowych [szt.]	7.366	6.625	6.637	zmniejszenie wartości	pozytywna
	liczba przydomowych oczyszczalni ścieków [szt.]	2.204	2.678	2.872	zwiększenie wartości	pozytywna
	stosunek długości sieci kanalizacyjnej do długości sieci wodociągowej [%]	37,41	41,05	42,34	zwiększenie wskaźnika	pozytywna
	długość czynnej sieci kanalizacyjnej [km]	586,2	667,5	699,7	zwiększenie wartości	pozytywna
	liczba przyłączy kanalizacyjnych prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania [szt.]	8.711	10.875	11.096	zwiększenie wartości	pozytywna

Obszar interwencji	Wskaźniki monitorowania					Ocena
	Wskaźnik	Wartość bazowa (2014r.)	2017r.	2018r.	Wartość docelowa (2020r.)	
	liczba przyłączy wodociągowych prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania [szt.]	19.012	21.148	21.538	zwiększenie wartości	pozytywna
	korzystający z wodociągu ogółu ludności [%]	92,7	93,4	93,6	zwiększenie wskaźnika	pozytywna
	korzystający z kanalizacji ogółu ludności [%]	52,5	58,5	58,8	zwiększenie wskaźnika	pozytywna
Zasoby geologiczne	Ilość wydanych nowych koncesji na eksploatację kopalin [szt.]	2	2		brak wartości docelowej (wskazane jak najmniejsze zwiększenie presji na korzystanie z zasobów kopalin)	neutralna
	powierzchnia terenów zrekultywowanych [ha]	11,58	6,2865	0,51	100% terenów zdegradowanych	
Gleby	powierzchnia obszarów objęta MPZP [ha]	brak danych	w zależności od bieżących potrzeb		w zależności od bieżących potrzeb	
	powierzchnia terenów zrekultywowanych [ha]	w zależności od bieżących potrzeb	w zależności od bieżących potrzeb		w zależności od bieżących potrzeb	
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	ilość usuniętego azbestu	brak danych	Ilość usunięta na dn. 14.02.2020r. w BA unieszkodliwionych było: 1 721 004 co stanowi 5,6%		100% wyrobów zawierających azbest (100% = 30.799.761)	negatywna
	Ilość przeprowadzonych kontroli [szt., opis]	w zależności od bieżących potrzeb	w zależności od bieżących potrzeb		w zależności od bieżących potrzeb	
	ilość zebranych odpadów gospodarczych [Mg]	171.669,74	310.572,07	45.752,14	brak wartości docelowej (wskazane zwiększenie wskaźnika)	bez oceny

Obszar interwencji	Wskaźniki monitorowania					Ocena
	Wskaźnik	Wartość bazowa (2014r.)	2017r.	2018r.	Wartość docelowa (2020r.)	
	ilość wytworzonych odpadów gospodarczych [Mg]	111.824,73	109.032,12	42.790,84	brak wartości docelowej (wskazane zmniejszenie wskaźnika)	pozytywna
	ilość odzyskanych odpadów gospodarczych [Mg]	45.347,88	47.889,61	60.045,54	brak wartości docelowej (wskazane zwiększenie wskaźnika)	pozytywna
Zasoby przyrodnicze	ilość nasadzeń drzew na terenach zielonych [szt.]	1.822	2.104	1.498	w zależności od bieżących potrzeb	pozytywna
	ilość ubytków drzew na terenach zielonych [szt.]	1.168	462	598	w zależności od bieżących potrzeb	pozytywna
	bilans nasadzeń do ubytków drzew na terenach zielonych [szt.]	+ 654	+ 1.642	+ 900		pozytywna
	ilość nasadzeń krzewów na terenach zielonych [szt.]	4.915	4.905	3.737	w zależności od bieżących potrzeb	pozytywna
	ilość ubytków krzewów na terenach zielonych [szt.]	834	100	brak danych	w zależności od bieżących potrzeb	pozytywna
	bilans nasadzeń do ubytków krzewów na terenach zielonych [szt.]	+ 4.081	+ 4.805	brak danych		pozytywna
	ilość wydanych decyzji na usunięcie roślinności [szt.]	183 (Starostwo Powiatowe)	159 (Starostwo Powiatowe)	124 (Starostwo Powiatowe)	brak wartości docelowej (wskazane zmniejszenie wskaźnika)	pozytywna
	wskaźnik lesistości [%]	33,7	33,7	33,7	zwiększenie wskaźnika	neutralna
	powierzchnia lasów (w tym publicznych i prywatnych) [ha]	41.504,44 (pub. – 38.432,90 prywat. – 3.071,54)	41.454,27 (pub. – 38.402,27 prywat. – 3.052,0)	41.456,18 (pub. – 38.408,18 prywat. – 3.048,0)	zwiększenie wskaźnika	neutralna
	powierzchnia gruntów zalesionych (w tym publicznych i prywatnych) [ha]	0	2,41	1,62	zwiększenie wskaźnika	pozytywna

Obszar interwencji	Wskaźniki monitorowania					Ocena
	Wskaźnik	Wartość bazowa (2014r.)	2017r.	2018r.	Wartość docelowa (2020r.)	
Zagrożenia poważnymi awariami	Ilość zgłoszeń awarii [szt.]	0	0	0	utrzymanie wskaźnika	pozytywna
	Ilość dotowanych jednostek zakres pomocy [szt., opis]	7 (dotacja na sprzęt, rozbudowę remiz)	5 (zakup sprzętu ratowniczego, dofinansowania dla OSP)	2 (dotacje na zakup samochodu ratowniczego)	w zależności od bieżących potrzeb	pozytywna
	Ilość podejmowanych działań [szt., opis] – ilość wyjazdów PSP	1.274	1.657	1.951	w zależności od bieżących potrzeb	negatywna

Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS BDL, Raportu o stanie środowiska, baza danych RDOŚ itp.

8. Podsumowanie końcowe

Z przeprowadzonej analizy działań inwestycyjnych i pozainwestycyjnych prowadzonych przez interesariuszy oraz wskaźników monitorowania Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Toruńskiego na lata 2015-2020 wynika, że zawarte w nim cele są realizowane i prowadzą do poprawy jakości środowiska.

W obszarze interwencji pn.: „Ochrona klimatu i jakość powietrza” celem Programu było: „utrzymanie standardów jakości powietrza na dobrym poziomie poprzez stałą redukcję emisji pyłów, gazów i odorów”. Przedstawione dane monitoringu jakości powietrza wykazały utrzymujący się problem przekroczenie jakości powietrza w zakresie pyłu PM10 oraz zawartości benzo(a)pirenu w pyłe PM10. Jednakże wszelkie działania związane z realizacją założonego celu są realizowane, należą do nich: *dofinansowania dla gospodarstw domowych na wymianę źródeł ciepła i montaż odnawialnych źródeł energii; zwiększanie efektywności energetycznej budynków oraz oświetlenia ulicznego; wymiana nawierzchni dróg oraz rozbudowa sieci ścieżek rowerowych*. Aby osiągnąć założony cel działania te winny być kontynuowane w kolejnych latach, a skala dofinansowań w niektórych gminach zwiększona.

W obszarze interwencji pn.: „Zagrożenie hałasem” celem Programu było: „*zminimalizowanie uciążliwego hałasu i utrzymanie jak najlepszej jakości stanu akustycznego środowiska*”. Problem przekroczeń norm hałasu na terenie powiatu utrzymuje się, co wynika z lokalizacji ważnych dróg tranzytowych przez obszar powiatu, którym najistotniejsza jest autostrada A1 oraz przebieg dróg wojewódzkich przez centrum miejscowości. W tej sytuacji utrzymuje się ustalenia z poprzedniego raportu za lata 2015-2016, w którym wskazano aby ukierunkowywać działania na upłynnianie ruchu oraz nasadzenia zieleni izolacyjnej. Działania w zakresie inwestycji drogowych są na terenie powiatu systematycznie prowadzone.

W obszarze interwencji pn.: „Pola elektromagnetyczne” celem Programu było: „ochrona mieszkańców przed polami elektromagnetycznymi”. W tym obszarze działania ukierunkowane były na realizację zadań administracyjnych tj. analizę dokumentacji zgłoszeń instalacji emitujących pola elektromagnetyczne. Wyniki badań monitoringowych poziomu PEM w środowisku wykazują, iż mimo wielu źródeł utrzymuje się ono na bardzo niskim poziomie. W przyszłości przewiduje się wzrost oddziaływania pola elektromagnetycznego z uwagi na uruchomienie sieci 5G, której działanie spowoduje wzrost poziomów PEM w środowisku. Od początku roku 2020r. ustanowiona jest nowa norma PEM, która została podniesiona z 7 do 28 (V/m). Ustawodawca ustalił nową normę podkreślając że jest ona bezpieczna dla zdrowia ludzi, a poprzednia była przez lata nieaktualizowana.

W obszarze interwencji pn.: „Gospodarowanie wodami” celem Programu było: „ochrona zasobów wód”. Z badań monitoringu wód powierzchniowych rzecznych wynika, że ich potencjał ekologiczny był umiarkowany lub słaby. Natomiast jednolite części wód jeziora Chełmżyńskiego w 2017 roku charakteryzowały się dobrym potencjałem i dobrym stanem, który w 2018 roku uległ pogorszeniu i został skasyfikowany jako stan umiarkowany. Stan wód nieco się pogorszył, jednak od 1 stycznia 2018r. za gospodarowanie wodami odpowiedzialne jest Państwowe Gospodarstwo Wodne „Wody Polskie”, którego statutowym zadaniem jest m.in. ochrona jakości wód w Polsce. W związku z tym, iż działania na rzecz ochrony zasobów wodnych oddano wyspecjalizowanemu organowi, którego podział kompetencyjny wyznaczony jest zlewniami jednolitych części wód oraz ma on istotny udział w opiniowaniu przedsięwzięć potencjalnie lub znacząco oddziałujących na środowisko, zasadnym jest oczekiwać, że jakość wód będzie się poprawiać.

W obszarze interwencji pn.: „Gospodarka wodno-ściekowa” celem Programu było: „ochrona zasobów wód”. Działania w tym obszarze dotyczyły inwestycji w zakresie: budowy sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i przy obiektowych oczyszczalni ścieków. We wskaźnikach monitorowania widoczny jest również pozytywny trend odchodzenia od zbiorników bezodpływowych na rzeczy podłączeń do sieci kanalizacyjnej oraz budowy przydomowych oczyszczalni ścieków. W zakresie działań pozainwestycyjnych gminy Chełmża, Czernikowo. Obrowo i Zławieś Wielka wydawały decyzję nakazującą przyłączenie do wybudowanych sieci kanalizacyjnych.

W obszarze interwencji pn.: „Zasoby geologiczne” celem Programu było: „racjonalne gospodarowanie zasobami geologicznymi”. Wydaje się, że cel jest realizowany. W raportowanym okresie wydano tylko 2 nowe koncesje na wydobywanie kopalin. Ustalono również działania rekultywacyjne dla obszarów, na których eksploracja została zakończona.

W obszarze interwencji pn.: „Gleby” celem Programu było: „ochrona gleb”. Działania ukierunkowane w tym zakresie miały przede wszystkim charakter edukacyjny, prowadzonych przez Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Minikowie w ramach szkolenia rolników wykorzystujących w produkcji tereny rolne. Istotną kwestią w zakresie ochrony gleb, jest przeciwdziałanie tzw. „kwaśnym deszczom”, których eliminacja następuje poprzez walkę z emisją do powietrza.

W obszarze interwencji pn.: „Gospodarowanie odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów” celem Programu było: „skuteczny rozwój systemu gospodarki odpadami”. Działania były ukierunkowane na rozwój systemu gospodarki odpadami komunalnymi, realizowany przez gminy. Cel jest realizowany właściwie co najlepiej obrazuje osiągnięcie przez gminy wymaganych poziomów odzysku, recyklingu i przygotowania do ponownego użycia określonych frakcji odpadów oraz ograniczenie składowania odpadów ulegających biodegradacji.

W zakresie odpadów niestety działaniem prowadzonym w niewystarczającym stopniu jest usuwanie wyrobów azbestowych. Poszczególne gminy systematycznie organizują dofinansowują usuwanie azbestu, jedna dzieje się to na zbyt małą skalę. W tym zakresie należałoby zweryfikować prowadzone działania i zwiększyć ich skalę.

W obszarze interwencji pn.: „Zagrożenie poważnymi awariami” celem Programu było: „przeciwdziałanie występowaniu poważnych awarii”. Działania były ukierunkowane na dofinansowania OSP i współpracę z Miejską Komendą Straży Pożarnej w Toruniu.

Zadania przewidziane w harmonogramie rzeczowo-finansowe (Tabela 69 Programu, str. 173) na lata 2017 i 2018 stanowiło: utrzymanie ścieżek rowerowych oraz współpraca w zakresie przeprawy promowej przez Wisłę na wysokości Solca Kujawskiego i Czarnowa. Oba działania w okresie raportowania były realizowane.

Spis tabel:

Tabela 1 Dochody powiatu toruńskiego ogółem, w tym otrzymane dotacje w latach 2017-2018	8
Tabela 2 Wydatki ogółem powiatu toruńskiego, w tym w działach wpływających na stan środowiska w latach 2017-2018	8
Tabela 3 Cele i zadania ustalone dla poszczególnych obszarów interwencji w Programie ochrony środowiska dla Powiatu Toruńskiego na lata 2015-2020.....	10
Tabela 4 Dokumenty planistyczne w zakresie źródeł energii oraz plany zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe przyjęte przez gminy powiatu toruńskiego	12
Tabela 5 Normowane stężenia zanieczyszczeń powietrza w 2017 i 2018 r. ze stanowiska pomiarowego w m. Koniczynka [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]	13
Tabela 6 Gminy powiatu toruńskiego znajdujące się w obszarach przekroczeń w strefie kujawsko - pomorskiej w rocznej ocenie jakości powietrza za rok 2017	14
Tabela 7 Gminy powiatu toruńskiego znajdujące się w obszarach przekroczeń w strefie kujawsko - pomorskiej w rocznej ocenie jakości powietrza za rok 2018	15
Tabela 8 Długość dróg rowerowych w km w roku bazowym 2014 oraz w latach raportowanych tj. 2017 – 2018 na terenie powiatu toruńskiego	17
Tabela 9 Zestawienie danych dotyczących powierzchni i liczby ludności powiatu toruńskiego o przekroju terytorialnym (obszar 1 km od osi autostrady) oddziałujących na gminy w roku 2017	18
Tabela 10 Liczba mieszkańców powiatu toruńskiego ekspozowanych na hałas drogowy od autostrady A1 w przedziałach wartości poziomu LDWN w roku 2017	18
Tabela 11 Liczba mieszkańców ekspozowanych na hałas drogowy od autostrady A1 w przedziałach wartości poziomu LN na terenie powiatu toruńskiego w roku 2017	18
Tabela 12 Ocena potencjału ekologicznego rzek w punktach pomiarowo-kontrolnych objętych monitoringiem w 2018r.....	20
Tabela 13 Klasyfikacja i ocena stanu jcw jeziornych na terenie powiatu toruńskiego objętych monitoringiem w 2017r. i 2018r.	21
Tabela 14 Gospodarka ściekowa realizowana w oparciu o tabor asenizacyjny w latach 2017 i 2018..	23
Tabela 15 Długość kanalizacji i stopień skanalizowania w poszczególnych gminach powiatu toruńskiego w latach 2017-2018.....	23
Tabela 16 Długość wodociągu i stopień zwodociągowania w poszczególnych gminach powiatu toruńskiego w latach 2017-2018.....	24
Tabela 17 Osiągnięte poziomy przygotowania do ponownego użycia, odzysku, w tym recyklingu niektórych frakcji odpadów komunalnych przez gminy powiatu toruńskiego w latach 2017-2018.....	30
Tabela 18 Gospodarka odpadami komunalnymi na terenie gmin powiatu toruńskiego w latach 2017 i 2018.....	31
Tabela 19 Ilość [Mg] i rodzaj odpadów wytworzonych na terenie powiatu toruńskiego z wyłączeniem odpadów komunalnych (z grupy 20) w latach 2017-2018	31
Tabela 20 Ilość odpadów [Mg] innych niż komunalne (wyłączenie gr. 20) poddanych odzyskowi w instalacjach wytworzonych na terenie powiatu toruńskiego w latach 2017-2018.....	36
Tabela 21 Ilość [Mg] i rodzaj odpadów innych niż komunalne (wyłączenie gr. 20) wytworzonych na terenie powiatu toruńskiego i przekazanych osobom fizycznym w latach 2017-2018.....	37
Tabela 22 Ilość [Mg] i rodzaj odpadów zebranych na terenie powiatu toruńskiego w wyłączeniem odpadów komunalnych (z grupy 20) w latach 2017-2018	37
Tabela 23 Działania inwestycyjne przeprowadzone na rzecz realizacji celów i zadań zawartych w Programie ochrony środowiska dla Powiatu Toruńskiego w latach 2017-2018	40
Tabela 24 Działania poza inwestycyjne przeprowadzone na rzecz realizacji celów i zadań zawartych w programie w latach 2017-2018	57
Tabela 25 Ocena wskaźników monitorowania.....	70

Spis rysunków

Rysunek 1 Mapy obszaru przekroczeń stężeń 24-godzinnych pyłu zawieszonego PM10 dla powiatu toruńskiego odpowiednio w roku 2017 i 2018.....	15
Rysunek 2 Mapy obszaru przekroczeń stężenia średniego rocznego benzo(a)pirenu w pyłe PM10 dla powiatu toruńskiego odpowiednio w roku 2017 i 2018	15
Rysunek 3 Rozkład przestrzenny rocznych ładunków siarczanów deponowanych wraz z opadem w [kg/ha] w roku 2017	26
Rysunek 4 Rozkład przestrzenny rocznych ładunków azotu ogólnego deponowanych wraz z opadem w [kg/ha] w roku 2017	27
Rysunek 5 Rozkład przestrzenny rocznych ładunków chlorków deponowanych wraz z opadem w [kg/ha] w roku 2017	28

Spis wykresów

Wykres 1 Wydatki ogółem powiatu toruńskiego, w tym w działach wpływających na stan środowiska w latach 2017-2018	9
--	---

Załączniki:

Załącznik nr 1: Wykaz pozwoleń wodnoprawnych dla korzystających z usług wodny na terenie powiatu toruńskiego wydanych w latach 2017-2018

Załącznik nr 2: Wykaz zgłoszeń wodnoprawnych dla korzystających z usług wodny na terenie powiatu toruńskiego w latach 2017-2018

Załącznik nr 3: Wykaz koncesji na wydobywanie kopalin wydanych, zmienionych lub przeniesionych w latach 2017-2018 dla złóż znajdujących się na terenie powiatu toruńskiego

Załącznik nr 4: Wykaz decyzji uznających za zakończoną rekultywację terenów górniczych wydanych w latach 2017-2018 dla złóż eksploatowanych na terenie powiatu toruńskiego

Załącznik nr 5: Wykaz wydanych pozwoleń i przyjęcie zgłoszeń instalacji wprowadzających gazy i pyły do powietrza zlokalizowane na terenie powiatu toruńskiego w latach 2017-2018

Załącznik nr 6: Wykaz instalacji emitujących pola elektromagnetyczne zlokalizowane na terenie powiatu toruńskiego zgłoszone w latach 2017-2018

Załącznik nr 7: Wykaz decyzji w zakresie gospodarowania odpadami wydanych dla przedsiębiorców prowadzących działalność na terenie powiatu toruńskiego w latach 2017-2018

